

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Disputatio VI. de beneficiorum vacatione amissione, diuisione,
exstrictione, erectione, & illorum vnione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

sed ob negligentiam immediatam suscipiendi ordines debes beneficio priuari: & ita facta congregatio respondit, vt testatur Garcia supra, Salzedo dicto c. 53. n. 1.

12 Petes, quos hæc pœna dicitur cap. licet canon. afficiat: Respondendo afficere omnes illos, qui Ecclesiæ parochiali in titulum, vel commendam, seu vicariam præficiuntur. Quapropter si in vicarium perpetuum alicuius parochialis Ecclesiæ designatus, teneris intra annum ad sacerdotium promoveri: quia in te translata est tota Ecclesiæ cura: colligitur ex clement. 1. de officio vicarij: & notauit Azor. 2. p. lib. 6. cap. 8. quæst. 5. Extenditur hæc doctrina ad Priores Ecclesiarum conuentualium, in quibus si Prior designatus, obligatus es intra annum sacerdotium suscipere: alioquin vacat prioratus: nec iterum illa vice potest tibi conferri, constat ex clement. ne in agro. §. ceterum. de statu Monach. Quod si prioratus regularis, non conuentualis fuerit, & tibi in 20. anno constituto conferatur, vt conferri potest infra 25. ætatis tuæ annum, ad sacerdotium debes promoveri, alioquin vacat, vt supra: sic habetur in supra. clement. & tradit Glossa ibi: & notauit Azor. 2. p. in iustit. moral. l. 6. cap. 8. q. 6. Dicit penam dicitur cap. licet canon. afficere Ecclesiæ parochialis præfectos, vt hæc ratione excluderet Decanum, Præpositum, Archidiaconum, aliisque dignitates, quibus animarum cura annexa est, à priuatione beneficiorum ipso iure, eo quod intra annum non promoueantur. Et idem est de iis, qui Ecclesiis collegiatis præficiuntur. Quia licet curam animarum exercent, non tamen Ecclesiam parochialem dicuntur habere: cap. siatum, de electione, in 6. eo quod cura non vni tantum, sed pluribus collegialiter, vel diuifim commissa sit, quod alienum est à qualitate requisita pro Ecclesia parochiali, ex pluribus relictis à Gonzalez gloss. 6. à num. 42. & text. in dicto c. licet canon. solum loquitur de obtinentibus parochialem, sub qua Ecclesia collegiata, decanatura, præpositura, aliisque similia beneficia non comprehenduntur, sic aliis relictis, Azor. 2. p. lib. 6. c. 8. quæst. 3. Gonzalez gloss. 6. à num. 34. & seqq. Debet autem Ecclesia parochialis actu curata esse, & non sufficit habitu, vt hanc obligationem suscipiendi sacerdotium inducat, Azor supra, quæst. 9. August. Barbosa allegat. 53. num. 68.

13 Assumptus vero ad dignitatem, canonicatum, præbendam, seu quodlibet aliud beneficium, cui aliquis ordo sit annexus, teneris intra annum à die pacificæ possessionis, seu à die, quo per ipsum stat, quominus cum obtineat ordinem suscipere requiritur. Alioquin post monitionem factam priuari potest. Si vero hæc beneficia in Ecclesiis cathedralibus, vel collegiatis secularibus, vel regularibus existant, illa obtinentes vocem habere non possunt in capitulo, etiam si ab aliis liberè concedatur, nisi saltem in subdiaconatus ordine fuerint constituti. Et si infra annum non susceperint ordinem beneficij requisitum, ex tunc donec ad eum promoti fuerint, nullo modo vocem in capitulo habeant, & pars dimidia distributionum, que dantur iis, qui certis horis intereant, subtrahatur: habentur expressè in clem. vt ij. de atate. & qual. & in Trident. sess. 22. cap. 4. de reformat. supradictam clement. renouante.

14 Ex quibus fit promotus ad Ecclesiæ cathedralis, vel collegiatae canonicatum, cuius sacerdotalis ordo, v. g. annexus est, si subdiaconatus ordine insignitus non sit, vocem habere non potest in capitulo à die promotionis, & anno transacta, si per ipsum fuerit, quominus ordinem sacerdotij susciperet, priuatum eadem voce existere, & insuper dimidia parte distributionum sic relato Moneta de distribut. quæst. 2. p. quæst. 10. num. 9. docet August. Barbosa 1. p. de potest. episc. tit. 1. cap. 3. num. 22. præsertim supponit Garcia 3. p. de benef. cap. 4. num. 23. imo censet si canonicatum, & dignitatem habeas, & ratione vtriusque vox tibi in capitulo competat, promotusque sis ad ordinem canonici annexum, non tamen ad ordinem annexum dignitati, vtraque voce priuatum existere. Quia illud vniuersale negatiuum, nullo modo vocem in capitulo habeant, eandem, excludit omnem vocem, tametsi non excludat distributiones competentes ob canonicatum. Sed non probat. Quia est rigorosa explicatio, neque satis fundata. Nam illud vniuersale negatiuum debet referri ad vocem competentem præbendæ, cuius ordinem annexum culpabiliter non suscipis, non ad vocem competentem præbendæ, cuius obligationi satisficis. Alias etiam priuari deberes voce competente ob canonicatum, si ordinem competentem dignitati, quæ nullam in capitulo habet vocem, non susciperes, quia concilium nullam in hac parte fecit distinctionem, quod Garc. non admittit.

15 Sub nomine distributionum quæ veniant intelligenda constat ex dictis trad. 7. disp. 3. punct. 5. in fine. Solum de vocis priuatione est aliqualis dubitatio, an de actiua, an de vtraque simul intelligatur? Lessius lib. 2. cap. 34. dub. 29. num. 105. censet vtramque vocem esse comprehendendam; ac proinde neque eligere, neque eligi posse non promotum. Moueri potuit: quia vbi ius non distinguit, neque nos distinguere debemus. Contrarium credo probabilius, solum de priuatione vocis actiue fuisse ius locutum. Quia pœna extendenda non sunt, & vox actiua est, quæ propriè, & absolute vox dicitur, non passiuæ. Ergo pro sola vocis actiue priuatione intelligenda est priuatio

vocis absolute sumptæ. Quia verba absolute prolata stant pro famuliori significato. Sic Garcia 3. part. de benef. cap. 4. numer. 15.

16 Sed inquires, an in Ecclesiis, vbi proceditur cum adiunctis, iuxta Trident. sess. 25. cap. 6. de reformat. possit Episcopus absque adiunctis procedere ad priuationem contra canonicos non suscipientes ordinem requisitum? Affirmat Garcia 3. p. c. 4. num. 21. quamuis num. 23. contrarium videatur sentire. Et mouetur: quia hæc causa non videtur criminaliter procedere, sed ciuilitè, iuxta textum in cap. per tuas. de Simon. circa finem: ibi, sales (scilicet testes aliis minus idoneos) contra eadem rationem duximus admittendum non secundum rigorem iuris, sed secundum temperantiam equitatis, cum ageretur non criminaliter, vt deponeretur ab ordine, sed ciuilitè, vt ab administratione amoueretur. Ergo priuatio administrationis, & à fortiori vocis actiue causa ciuilis est, non criminalis.

Ceterum omnino tenendum est non posse Episcopum absque adiunctis in hac causa procedere. Negari namque non potest esse causam criminalem, esto ciuilitè intentetur. Est enim inquisitio, & inuestigatio delicti commissi in ordinibus non suscipiendis, & ob huiusmodi delictum pœna priuationis vocis actiue, & dimidiæ partis distributionum imponitur: nequit ergo hæc causa sine adiunctis tractari: & ita à sacra congregatione decisum est, & renouatum, quod aliis in contrarium, dispositar, vt ipsemet Garcia supra n. 23. testatur.

DISPUTATIO VI.

De beneficiorum vacatione, amissione, diuisione, extinctioe, erectione, & illorum vnione.

BENEFICIUM vacare dicitur, cum domino caret: sed quia caret domino potest aliquando de iure, & de facto: aliquando de solo iure, & non de facto, aliquando de facto, & non de iure: idem beneficium aliquando vacat de iure, & de facto, aliquando de solo iure, & non de facto, aliquando de facto, & non de iure. Si enim iure possideas beneficium, & mortuus illud deponas, nec fit alteri collatum, vacabit beneficium de iure, & de facto. Si non iure possideas, sed de facto, quia illo priuatus es, beneficium de iure vacabit, cap. licet Episcopus. 2. de præbend. in 6. At si tibi legitime possides, subtrahatur iniuste beneficium, vacabit beneficium de facto, sed non de iure, c. accepta, c. olim, de restitut. spoliar. Rursus supradicti modi vacationis contingere possunt multipliciter, nempe per mortem beneficiati, per beneficii resignationem, per mutationem, alterius affectuionem, &c. Vide Rebuff. in practi. tit. requisita ad collationem bonam, à n. 49. & in concordat. tit. regia ad prælaturas nominatio, §. monasterijs, verbo vacantijs, & in repetit. cap. nulla, 2. de concess. præbendæ. 6. præmissio. Staphil. de literis gratia, tit. de varijs modis vacationis, per totum. Azor. 2. p. l. 7. c. 16. q. 1. & 2. Amillio beneficii propriè est, quando illo per delictum priuatis. Extinctio quando alteri vnitur, & quasi prædium illius sit, vel supprimitur. Erectio, quando de nouo erigitur. De omnibus ergo sigillatim agendum est, & primo de vacatione.

PUNCTVM I.

De vacatione beneficii per obitum.

- 1 Per obitum vacat beneficium.
- 2 Excipiuntur tres casus.

Prima, & præcipua beneficii vacatio est morte beneficiati, c. susceptum, de rescriptis, in 6. Et ibi glossa, & doctores. Mors enim omnia iura soluit. Ausbert de nuptijs, §. deinceps, collat. 4. Quod adeo verum est, vt etiam si miraculose beneficiatus resurgeret, nullum ius ad beneficium recuperandum haberet. Gonzalez 1. p. ad reg. 8. Cancellar. à n. 3. Aug. Barbosa 3. p. de potestate episcop. allegat. 57. n. 199.

2 Tres casus supradicti doctores excipiunt, in quibus beneficium per obitum beneficiati non vacat. Primus est, quando beneficium esset suppressum ab habente potestatem, vel esset alteri beneficiatus: sed hoc quid mirum, cum tunc non sit beneficium, sed suppressio extinguat, & per vnionem fiat quasi prædium illius, cui vnio facta est: Gonzalez gloss. allegata, num. 7. Barbosa num. 199. Garcia 11. p. de benef. cap. 2. n. 2. Secundus est, quando beneficium est de mensa prælati, seu capituli, ob mortem ei inferuentis non vacat. Quia inferuit non proprio, sed alieno nomine scilicet nomine prælati, vel capituli, cui est beneficium vnium: sic Gonzalez. Barbosa, & Garcia supra. Qualiter autem his vicarijs designandus sit, disp. 1. p. 2.

pun. de vicariis perpetuis, & temporalibus diximus. Tertius est si beneficium sit situm in Ecclesia non numerata. Nam tunc morte beneficiarii non permanet beneficium, sed spirat, & cessat, vt expressè habetur in c. dilecto. 25. vers. preterea. de prebendis; & late docet Gonzalez gloss. 9. §. 3. à n. 9. Vbi concludit neque hæc beneficia retentari posse, neque resignari, neque ad superiorem ob negligentiam in providendo deuolui. Quia non vacant, sed cum electo nascuntur, & cum defuncto pereunt, consentiunt Garc. n. 17. Barbosa supra.

P V N T V M II.

De vacatione beneficij per renunciationem.

VAcate beneficium per renunciationem compertum est apud omnes doctores ex toto rite de renunciat. in decretalibus sexto, & in eodem. quia renunciatio beneficio ceditur. Sed qualiter hæc contingat examinare pergitur,

§. I.

Quæ sit renunciatio, quotuplex, & quæ causæ ad eius valorem requirantur,

- 1 Statuitur definitio renunciationis,
- 2 Quotuplex est renunciatio, seu resignatio tacita, & expressa.
- 3 Expressa alia simplex, alia sub conditione.
- 4 Plures sunt causæ honestantes resignationem.
- 5 Expenditur constitutio r. v. in hac parte.
- 6 Expendantur causæ ibi appositæ.
- 7 Ex supradictis causis potest ordinarij resignationes admittere, duplici tamen conditione.
- 8 In resignatione ex causâ permutationis non est necessarium seruare supradictas causas, & conditiones.

Renunciatio est cessio, seu depositio beneficij proprii: sic Rebuff. in praxi benef. 3. p. tit. de resignat. Azor. 2. p. instit. moral. lib. 7. cap. 19. quest. 1. Dixi esse cessationem, seu depositio-nem: quia renunciatio cedit & deponis ius, quod in beneficium habes, ita vt liberè alteri conferri possit; quæ de causâ tuam debet esse beneficium; nam alienum deponere non potes.

Duplex est resignatio, alia tacita, alia expressa. Tacita est, quæ ex iuris dispositione inducitur ob actum contrarium receptioni, vt si matrimonium contrahas, religionem profitearis, militiam nomen dederis: cum enim his actibus ipso iure vacatio beneficij annexa sit, absque vlla alia declaratione eos præstant censetur beneficium dimittere. De resignatione per matrimonium, & ingressum religionis infra erit sermo. De resignatione per militiam secularum, nihil aliud dicendum occurrat, nisi quod illa assumpta beneficio ipso iure vacent, tanquam assumpto statu incompatibilis. Gloffa in cap. vlt. de Clericis non residens, verbo reddiderit, Flamin. de resign. l. 1. q. 1. n. 21. Gonzalez gloss. 15. n. 54. Julius Clarus præd. §. sine. q. 7. 3. m. 6. Barbosa allegat. 57. n. 16. & alij.

Expressa verò resignatio est, si verbis expressis beneficium deponas; sic Rebuff. supra tit. de resignat. Flamin. Paris. lib. 1. de resignat. quest. 1. Azor. quest. 2. Lessius lib. 2. capit. 34. dub. 35. n. 189.

Ritus hæc expressa resignatio duplex est. Simplex, seu pura, & conditionalis; sic relati doctores, Simplex, seu pura resignatio est si nulla adiecta conditione beneficium deponas. Conditionalis e contra si aliqua adiecta conditione beneficium dimittis. Hæc autem eaditio multiplex esse potest. Primò si ea conditione resignes, vt beneficium Titio conferatur. Ec hæc vocatur simplex resignatio in fauorem. Secundò si resignes eadem conditione, vt regredi ad beneficium possis. Tertio si ea conditione dimittis, vt tibi fructus ex toto, vel ex parte reddantur, vel aliqua pensio ex beneficio soluatur. Quarto si resignes beneficium ea conditione, vt alter aliud simile, vel dissimile beneficium in tui fauorem resignet, quæ resignatio vocatur permutatio; quia tuum beneficium cum alterius beneficium permutas, & alter similiter tecum, continetque duplicem resignationem conditionalem.

Causæ autem requiritæ ad honestandam resignationem plures sunt vt tradunt Ioano Andreas Abbas & alij in cap. nisi cum pridem de renunciat. per textum. ibi, nempe conscientia etiminis ob quod beneficio venires ptiandus, debilitas corporis, seu impotentia, scientiæ defectus, plebis malitia, grauis aliorum offensio, capitales inimicitia, æris intemperies, censura aliqua, vel irregularitas, à qua liberari commode non potes. Quia aliquo horum impedimentorum ligatus, munera beneficij præstare rite non vales. Successu tamen temporis aliæ causæ minoris momenti renunciationem honestant; ex eo namque quod beneficio multo tempore inseruieris, admittitur à Pontifice resignatio. Item si in fauorem alicuius resignes: solus enim fauor alteri factus præstat sufficientem honestatis cau-

sam, si habiles aliunde, vnde viuere possis. Azor. 2. p. instit. moral. l. 7. c. 19. q. 3.

Verum Pius V. in sua constitutione §. 8. quæ incipit Quanta ecclesie Dei, edita Kalend. April. 1. 68. quam referet Quarana in sum. Bullar. verbo beneficiorum resignationes. Vgolin. de test. episc. cap. 50. §. 18. num. 3. Flamin. de resignat. lib. 5. quest. 6. num. 2. varias causas apponit, ex quibus, & non aliis possunt episcopi, alique facultatem habentes recipere, & admittere resignationes; nempe illum dumtaxat, qui aut senio coactus, aut valetudinarij, aut corpore impediti, vel vicarij, aut criminati obnoxij, censurisque ecclesiasticis irretiti, aut nequiores, aut non debent Ecclesie, vel beneficio inferuire, seu qui vnum, aliud, vel plura beneficia obtinuerit, vel quos ad aliud conuenerit promoueri. Religionem quoque ingressuri, vel matrimonium contracturi, si (tatum postea in re ipsa exequantur. Denique cum quis ex aliis causis acciderit, qui constitutione faciens recordationis Innocentij Papæ tertij de dimittendis cathedralibus Ecclesiis edita continentur. Qui etiam ob capitales inimicitias nequeunt, vel non audent in loco beneficij residere secuti, sed neque horum vllus sacro ordini mancipatus nisi religionem ingressurus valeat vltimo modo beneficium, vel officium ecclesiasticum resignare, nisi aliunde ei sit, quo in vita possit commode sustentari.

Prima igitur causa, ex qua ordinarij simplicem resignationem admittere possunt, est, cum beneficiarius est senio coactus, quæ causa etiam iure communi stabilita erat in cap. nisi cum pridem de renunciat. Qui autem senio coactus dicatur iudicis arbitrio remittitur, spectata personarum qualitate, & earum complexione, vt bene probat Menoch. de arbitrar. casu 56. præcipue num. 3. Flamin. de resignat. lib. 5. quest. 6. numero 11. August. Barbosa 3. part. de potest. episc. alleg. 69. num. 31. Azor. 2. p. instit. moral. l. 7. cap. 17. quest. 5. & alij. Secunda causa est, cum beneficiarius incommoda vale tudine vitetur, quæ similiter iudicis arbitrio relinquitur; vt tradit Azor supra, Menoch. casu 60. à n. 3. Barbosa numero 34. Tertia est si beneficiarius corpore ita impeditus taliter, vt commode præstare non possit id ad quod ratione beneficij tenetur, veluti si lepra, paralysij, morbo gallico, eomitiali, alioue contagioso, seu periculo laborat. Flamin. de resignat. lib. 5. quest. 6. num. 31. Azor dicta q. 5. Barbosa alleg. 69. num. 35. Quarta est, si beneficiarius corpore vitatus sit v. g. si sit cæcus, claudus, mutus, surdus, aut alio quouis corporis membro abscisso, contracto, vel deformato, quod ostendit suscipiendos impedire. Flamin. d. quest. 6. num. 33. Azor. dicta quest. Barbosa num. 36. Quinta est, si criminati sit obnoxius, ob quod possit beneficio priuari, nempe vitio simonia, homicidij, adulterij, sodomitæ, concubinitus, perijurij, blasphemæ. Azor. ibi Flamin. à num. 51. Barbosa num. 37. Sexta est si sit censuris ecclesiasticis irretitus, quarum absolutionem obtinere facile non possit. Azor. supra. Flamin. num. 23. Barbosa num. 39. Septima, si nequit, aut non debet beneficio inferuire. Prius partis exempla sunt, si sit baniticus, relegatus, dæmoniacus, mutus, illiteratus, an alia quouis irregularitate indilpenabili affectus. Secundæ partis exempla sunt, si turpiter, & scandalose viuat. Azor. supra. Flamin. dicta quest. 6. num. 31. Barbosa num. 40. Octauo, si resignans aliud beneficium, vel plura obtineat ad sui congruam sustentationem sufficientia: quia quilibet beneficiarius vno tantum beneficio contentus esse debet. Azor. supra. Barbosa num. 41. Flamin. num. 108. Nona, si beneficiarius ad aliud beneficium ad sui sustentationem sufficiens promouatur, maxime si sit beneficium incompatible: quia tunc quæsi ex necessitate resignationem præstat. Flamin. l. 3. quest. 6. num. 157. Barbosa num. 42. Azor. 2. quest. 5. Decima, si religionem ingressus est, aut matrimonium contracturus, dummodo tamen re ipsa exequatur. Flamin. n. 163. Barbosa num. 43. Azor. supra. Est tamen differentia maxime notanda in resignatione facta ob ingredientibus religionem, vel matrimonium contractibus, quod beneficium resignatum ob ingressum religionis, non potest prouideri, quouque professio lequatur, at resignatum ob matrimonium contractendum, illo contracto statim beneficium prouideri poterit. Flamin. & Barbosa supra. Adde ex plurimum sententia ingressum religionis non sumi ibi pro habitu susceptione, sed pro possessione. Quapropter ab huiusmodi causis non potest resignare beneficium, nisi qui iam est in protecta ad professionem, & quasi mortaliter inuitabilem. Garc. 1. part. de benefic. c. 9. num. 15. Vnde decima, si ob capitales inimicitias nequit, aut non audet beneficiarius in loco beneficij residere. Azor. dicta quest. 5. Flamin. num. 169. Barbosa num. 44. Tandem si adest aliqua causa ex relatis ab Innocent. III. in cap. nisi cum pridem, sufficienter resignationem honestabit. Azor. supra.

Ex his igitur causis licet ordinarij resignationes simplicem, seu puras admittere, duabus tamen conditionibus seruatis. Prima, vt beneficiarius si sacris ordinibus initiatus sit, habeat aliam res, vnde commode viuere possit. Secunda, ne beneficium resignatum conferatur ordinarij, aut resignantis consanguineis, affinis, vel familiaribus etiam per circuitum, quia tacite presumetur resignatio non simplex, sed conditionalis, seu facta in fauorem. Sic Pius V. in supradicta sua constit. Adhuc ita

men hanc constitutionem, quoad hanc secundam conditionem non videtur vni receptam, sed potius à principio fuisse ab ea suppletam. Garcia 11. *par. de benef. cap. 3. num. 270.* August. Barbofa allegat. 69. num. 48. & consequenter nec pœnas ob hanc causam ibidem impositas. Quod si ordinarius abque aliqua ex supradictis causis resignationem admittat, nulla est admissio, nullam tamen pœnam obinde ipso iure incurrit. Flamin. lib. 5. dicta q. 6. n. 215. Vgolin. de potest. Episc. c. 50. §. 18. n. 6. Barbofa allegat. 69. n. 46.

8 Sed est dubium, an supradictæ causæ, & conditiones seruandæ sint in resignatione facta ex causa permutationis?

Credo non esse necessario seruandas; quia in permutatione non est locus fraudi, sicut in resignatione simplici; cum permutatio beneficiorum reciproca beneficij resignationem contineat, eaque de causa in supradicta constitutione Pij V. expressè permittuntur permutationes beneficiorum, vel officiorum iuxta canonicas sanctiones, & Apostolicas constitutiones; quæ autem hæc sunt, tradit Azor. 2. *par. in fin. lib. 7. c. 26. q. 26.* & iuxta dicemus

S. II.

Quæ beneficia, & coram quo superiore renunciarî possunt.

- 1 Superioris auctoritas semper necessaria est.
- 2 Resignationem sub conditione solus Pontifex admittit potest, simplicem ordinarius. Et quis hic ordinarius sit.
- 3 Vicarius Episcopi non habet potestatem admittendi resignationes, nisi ei concedatur.
- 4 Capitulum sede vacante hanc potestatem habet.
- 5 Omnia beneficia, esto reseruatâ sint, possunt purè & simpliciter resignari coram ordinario.
- 6 Qualiter beneficium, ad cuius titulum es ordinatus, resignare potes.
- 7 Beneficium, quo per delictum es priuatus, vel venis priuandus, plures censent te resignare non posse.
- 8 Beneficium, quo priuandus venis, resignare poteris absolute.
- 9 Item in fauorem.
- 10 Extenditur, esto alius tuum beneficium impetrasset in eorum priuationis.
- 11 Apponitur limitatio, nisi scires impetrationem ab alio factam sed non admittitur.
- 12 Extenditur doctrina ad resignationem ex causa permutationis.
- 13 Quid dicendum de beneficiis, quibus ipso iure per delictum priuatus es?

1 **C**eterum est superioris auctoritatem necessariam esse ad resignationem; siue resignatio sit pura, siue sub conditione. constat ex c. *admonet. c. ult. de renunciat.* Ratio autem huius decreti ea est, ne beneficia Ecclesiastica repleantur bona patrimonialia, de quibus liberè beneficium potest disponere, & ne debito minuito, etiam acquilito Ecclesia priuetur. Quod si aliquis absque auctoritate superioris beneficium renunciet, renunciatio non tenet, nec beneficium vacat etiam quoad resignantem; sed potest beneficium administrare, quouique in pœnam delicti commissi beneficio priuetur à superiore, vt verè priuari potest. Ab hac doctrina excipiendum est ius ad beneficium præsentatione, nominatione, seu electione, aut collatione non acceptata acquiritum, cui proptia auctoritate cedere potes. Quia non cedis beneficio, sed iuri ad illud. Idemque est de cessione iuris in beneficio litigioso; quæ omnia latius dicemus *in ult. de relig. disp. de simonia. punct. 17.*

2 Si sub conditione resignatio fiat, solus Pontifex eam admittit potest, vt tenent omnes doctores (excipe resignationem ex causa permutationis, quæ ab ordinariis potest expediri). Ordinarij namque solum possunt simplicem, & puram resignationem admittit ex causis superius allegatis, vt in supradicta constitutione Pij V. cauetur, alioquin simoniam contractent.

3 Qui autem sit hic superior ordinarius, qui has resignationes simplices admittit potest? Respondeo eum esse, qui potestatem habet instituendi, & destituendi. Quia renunciatio beneficij est quædam beneficij depositio. Debet ergo fieri coram eo, qui deponendi à beneficio potestatem habeat. Quocirca si ad inferiorum Episcopo competat beneficij collatio, qui tamen à beneficio beneficiatum amouere non potest, non poterit coram illo fieri beneficij resignatio. sic Gloss. *cl. m. 1. de renunciat. & Panor. in c. admonet. de renunciat.* Azor. 2. *par. in fin. lib. 7. c. 19. q. 7.* August. Barbofa allegat. 96. n. 4. & multis allegatis Garcia 11. *p. de benef. c. 3. §. 1. n. 251.*

4 Hinc fit vicarium Episcopi non habere potestatem admittendi resignationes, nisi ei ab Episcopo expressè concedatur; quia non habet potestatem amouendi clericum à beneficio *cap. 2. de vicarij officio. in c. & multis relatis docet Garcia 11. par. de benef. cap. 3. num. 255.* Barbofa allegat. 54. num. 66. Quod adeo re-

rum est, vt esto illi concessa sit potestas conferendi beneficia, non censatur concessa potestas admittendi resignationes; aut contra, quia sunt diuersa. Barbofa *supra. num. 67.* Garc. 11. *p. c. 3. num. 163.*

4 Fir secundo capitulum sede vacante potestatem habere admittendi resignationes purè factas; quia succedit Episcopo in omnibus, quæ sunt iurisdictionis ordinariæ, exceptis casibus à iure expressis. Cum autem admissio resignationis pertineat ad Episcopi iurisdictionem, neque inueniatur in iure excepta capitulo, sit sanè ad ipsum pertinere. Flamin. lib. 7. *de resign. q. 23. n. 20.* Azor. 2. *par. lib. 7. c. 19. q. 7.*

5 Si vero de beneficiis resignandis loquamur, omnia beneficia siue reseruatâ sint, siue non, possunt purè, & simpliciter coram ipsis resignari. Nam licet ordinarij beneficia reseruatâ prouidere non possint, eorum tamen resignationes optime possunt admittit. Quia nullibi est prohibitum. Et sic possunt ordinarij à beneficiis reseruatâ clericis delinquentes amouere, ita possunt eorum beneficiorum resignationes admittit. Flamin. lib. 7. *de resignat. q. 14. n. 5.* Aug. Barbofa allegat. 69. n. 23. Azor. 2. *p. lib. 7. q. 9. c. 26.* Item possunt beneficia iuris patronatus, inconsulto patrono, coram ordinariis resignari, non tamen prouideri; quia in resignatione pura non præiudicatur patrono, bene tamen in collatione. Azor. *dicto lib. 7. c. 25. q. 4.* Beneficio item litigioso cedere potes gratia, & fauore colligantis, quia hac cessione licem extinguis. Non tamen potes in alium transfere, donare, aliquo modo cedere, iuxta *text. in c. 2. ne lite pendente in c. & tradit Azor. 2. p. lib. 7. c. 25. q. 3.*

6 Quocirca solum de duplici beneficio est aliquis difficultas, an resignari possit? Primo de beneficio, ad cuius titulum sacer ordinatus es. Secundo de beneficio, quo ratione delicti es ipso iure priuatus, vel venis priuandus: Et quoad primum regula certissima est; si non habes vnde te sustentare possis, nullam esse resignationem, nisi hac qualitate expressa; quia est expressè contra Trident. *sess. 21. cap. 2. de reformat.* Quod non solum habet vetum in resignatione facta coram ordinario, sed etiam in manibus Pontificis. Nam concilium absolute loquitur, neque Pontifex præsumendus est velle decreto ita prudenti derogare.

Quod si de facto habes vnde commodè viuere possis, vel beneficium cum pensione sufficienti ad te sustentandum resignes, iam videris intentioni concilij satisfacere. Ergo poteris tunc beneficium resignare, quin exprimas fuisse ad illius titulum ordinatum. Aliqui hoc concedunt, sed immerito. Nam licet satisfactum sit concilij, non tamen eius dispositio. Adde neque intentioni concilij fuisse satisfactum, non enim concilium mentionem illius qualitatis expostulauit in resignatione faciendâ eo solo sine, vt ordinatus haberet vnde commodè viuere posset, sed etiam vt ita firmiter haberet, vt non posset se ea commoditate priuare; quare amittens resignationem beneficij, ad cuius titulum ordinatus es, poterit loco beneficij patrimonium, vel pensionem subrogare, ita vt inualida sit illius alienatio; sicut est inualida alienatio beneficij ad cuius titulum es ordinatus. Quæ omnia fieri non possunt nisi in resignatione illam qualitatem exprimas; tenes ergo eam exprimere, tametsi aliunde habeas vnde te sustentare, possis, sic Garcia *de benef. 2. p. c. 5. per totum, specialiter de n. 214.* August. Barbofa *allegat. 19. n. 35.*

7 Quoad secundum de beneficio, quo es ipso iure priuatus ob delictum, vel venis priuandus, non de iure doctores, qui sentiant in vtroque casu te non posse tale beneficium resignare in fauorem, bene tamen posse absolute, & simpliciter resignare. Quia in resignatione simplici, & pura, nullum videtur prouidendi fieri præiudicium. Fir tamen ex resignatione conditionali, cum ex illa obligetur prouidere beneficium secundum voluntatem resignantis; & posito delicto, factâque priuatione liberè prouisurus esset.

8 Cæterum vt cum distinctione procedamus, prius dicendum est de beneficio, quo per delictum venis priuandus, deinde de beneficio, quo ipso iure priuatus es. Et quidem te posse beneficium, quo priuandus venis, resignare purè, & simpliciter ante priuationem, sed omnes doctores firman, cum Glossa *in c. 2. vt lite pendente lib. 6.* vt videtur est apud Ioann. Guert. *lib. 3. canon. quest. cap. 5. d. num. 29.* Couart. *in l. m. si furiosus de homicidio 2. p. rel. §. 3. n. 7.* Flamin. *lib. 3. de resignat. q. 16.* Garcia 11. *p. de benef. 3. d. n. 62.* Ratio est superius dicta; quia nemini præiudicium caulas, cum beneficium prouidendum remittis, imo tibi gratum haberi potest, quod priuationem futuram præuenis. Quapropter si accusatus sis de homicidio, periuorio, aliove crimine, ob quod beneficio priuandus esses, posses ante priuationem ipso facto beneficio cedere quia non cedis beneficio litigioso, sed beneficio ritè, & pacificè possessio esse ex timore priuationis futuræ ob crimen commissum: sic relati doctores.

9 Quod autem in supradicto casu possis beneficium in fauorem resignare, docent Ioann. Guert. Couart. Flamin. & Garcia *supra.* & alij apud ipsos. Et ratio est efficax, quia regulariter cullibet datum est proprium beneficium resignare in fauorem; sed ob commissum delictum hæc potestate non reperitur priuatus, cum non reperitur priuatus ipso beneficio. Ergo poterit

poterit illud in fauorem alterius resignare. Neque obstat ex hac resignatione prauidium prouenire ordinario, eo quod impediatur à libera illius prouisione: quia hoc prauidium est per accidens; & non spectandum, cum iure tuo utaris. Neque ad valorem huius resignationis requiritur expressio criminis, quo ligatus es. Quia nullibi cauetur talis expressio, vt aliis relatis docet Garc. 1. p. de benef. c. 3. n. 120. quamuis alij contra teneant, sed absque firmo fundamento.

10 Extende supradictam doctrinam, etiam si alius tuum beneficium impetrasset in euentum priuationis. Quia hac impetratio non impedit, quin tu vti possis iure, & potestate, quam habes beneficium resignandi; si quidem ipse impetrans ius habet ad beneficium non absolute, sed sub conditione, quod illo priuatis: potes ergo positionem huius conditionis impedire renuncians beneficio. Neque obinde dici potes te tollere ab impetrante ius quaesitum, cum non sit illi quaesitum, nisi in euentum conditionis. sic Couart. dicta clement. si furiosus. 2. p. §. 3. n. 7. Ioann. Gutierrez dicto cap. 5. num. 39. Thom. Sanchez in praecipua decal. lib. 2. cap. 26. num. vlt. Garcia 1. p. de benef. cap. 3. num. 72.

11 Limitant hanc extensionem plures doctores, quos refert, & sequitur Gutierrez dicto lib. 2. canon. quast. cap. 5. à num. 41. & 42. casu quo scitis impetrationem ab alio factam. Nam tunc fraudulenter procedis resignans beneficium, praecipue si non in fauorem alicuius, sed absolute resignationem faceres; quia conueniens solum resignare ad impediendam alterius impetrationem. Non igitur hac resignatio valere debet in prauidium impetrantis: & fauet text. in cap. 2. de renunciat. in 6. vbi habes renem prabendam, & credens pinguem breui vacaturam, sciens tertium alium obtinisse à Pontifice indultum pro prima vacatura, suam resignauit, vt in ea ille tertius provide-ret, ipse vero resignans pinguiorem breui vacaturam obtine-ret. Et Pontifex respondit, quod confido de praedicta fraude resignantis, expectans Apostolicus omnia prabendam sic resignata provideatur in prabenda secundo vacatura, & resignans careat prabenda habita, & ambita. Ergo resignans animo, & intentione impediendi impetrationem alterius, fraudem committit. Ergo non impedit ius alterius.

Sed hac limitatio probanda non est. Non enim dici potest fraudem committere suo iure utens, vt licet ex animo peruerso renunciationem faceret, solum in animo adesset malitia, sed non in effectu. Neque casus d. cap. 2. vtget. Nam concessio expectatiuae tibi facta fuit pro prabenda primo vacatura, rebus ordinario cursu succedentibus, non pro prabenda ex industria, & ex malitia vacante, ac proinde posita malitiosa, & fraudulenta vacatione non ponitur conditio requisita, vt habens gratiam expectatiuae teneatur illa vti, ac proinde renunciatio fraudulenta, esto valida sit, non prauidiat expectanti. Secus vero est in praesenti casu, vbi renuncians beneficio, quod times ob delictum tibi esse auferendum. Nam esto necesse impetranti illud in euentum priuationis; quia impedis, vt purgetur conditio, sub qua ei concessum est. Non tamen ex hoc nocemento, quod per accidens sequitur, impeditur potes iure quod habes renunciandi: & ita tenet Couart. in dicta clement. si furiosus. de homicidio 2. part. §. 3. num. 7. Plaza de delict. cap. 11. num. 10. & aliis relatis Garcia 1. p. de benef. cap. 3. numero 84.

12 Secundo extendenda est supradicta doctrina ad renunciationem ex causa permutationis; si quidem delictum non impedit, quin beneficium resignandum, & permutandum tuum sit. Quod si dicas impedire delictum commissum, quod nouiter beneficium acquiras, quia te infamem, & irregularem constituit, & consequenter impedire resignationem ex causa permutationis, quia hac consistit in depositione proprii beneficii, & acquisitione alterius. Facile respondere poteris, si aduersus non quodlibet crimen, ob quod beneficium priuandus venis, te constituit infamem, & irregularem, ac proinde neque incapacem beneficii acquirendi: sed gratis concessio quod nouiter beneficium non acquiras, non inde inferitur resignationem ex causa permutationis non valere, quia qui tecum beneficium permutat, in culpa non est, quominus tibi beneficium transfertur, ac proinde tibi imputari debet, quod beneficium de nouo non acquiras. Ergo resignatio debet subsistere; & ita tenet, aliis relatis, Garcia dict. 11. p. de benef. cap. 3. à numero 67.

13 Maior difficultas est de beneficiis, quibus ipso iure priuatus es ob delictum, an inquam hac ante sententiam declaratoriam criminis possis resignare, & permutare? Sed huic difficultati, tract. 4. de fide. disp. 4. punct. 5. satis fecimus: ibi enim diximus, attenta communi sententia, nec resignari in fauorem, nec permutari posse, quia sunt Sedi Apostolicae reserua: sed concessio quod resignati possint, aut permutari, eo quod ante sententiam declaratoriam criminis non videaris titulo, neque dominio beneficiorum priuari. Facta tamen declaratione resignatio, & permutatio facta rescinditur, & nulla redditur, ac si à puncto commissi delicti nulla fuisset declarata. Sic vltra relatos ibi tenet Lessius lib. 2. cap. 34. dub. 3. num. 190. Aduertit tamen Garcia 1. p. de benef. c. 3. num. 117. horum beneficiorum resignationem va-

lidam esse, si fiat in fauorem ex clausulis generalibus apponi solitis, siue praemissio, siue alio quouis modo vacet, dummodo alteri non sit quaesitum in tali beneficio. Nam verum est vacare beneficium ex resignatione, vel alio modo, scilicet priuatione; & tamen esse ius quaesitum.

S. III.

Qui possint beneficia renunciare.

- 1 Omnibus licet beneficia renunciare.
- 2 Excipitur clericus in sacris, si non habet aliunde unde comode viuat.
- 3 Secundo excipitur infirmus, nisi post resignationem approbatam vixerit 20. dies ex reg. Cancell.
- 4 Neque sanus, nisi illud tempus vixerit resignare poterit.
- 5 Comprehendit dicta regula quemlibet exemptum.
- 6 Et quemlibet resignationem, seu cessionem.
- 7 Esto coram legato Pontificis facta.
- 8 Et cuiuscunque beneficii sit.
- 9 Item esto resignatio facta sit per procuratorem.
- 10 Qualiter dies computentur.
- 11 An reputari debeant incepti pro completis.
- 12 Minor 25. annis non prohibetur resignare.
- 13 An concedenda illi sit restitutio in integrum.
- 14 Trident. decretum scilicet 25. c. 10. de regularib. habeat locum in resignatione beneficiorum facta à nouitis. Affirmant plures.
- 15 Probabilius est oppositum.
- 16 Quid dicendum si non habeat aliunde, ex quo vivere possit, vel fuisse ad illius ritulum ordinatus.
- 17 Ante suspensionem habitus non potes beneficium resignare, si aliunde non habes unde viuas, vel fuisse ad illius ritulum ordinatus.
- 18 Proximus professioni bene poteris.

1 Regula est per se omnibus licere beneficia resignare iusta causa intercedente, nisi specialiter prohibeantur, quia cuiuslibet datum est suo iuri sponte cedere. Quapropter iudicandum est quibus à iure prohibeatur resignatio, vt iude constat quibus licita resignatio sit.

2 Primo prohibetur resignatio beneficii clerico in sacris constituto, si non habet aliunde, ex quo spectata eius qualitate decenter sustentetur, tamen ad illius beneficii ritulum non fuerit ordinatus. Habetur expressè in constitutione Pij V. §. 2. incipit, Quanta Ecclesia Dei. Et licet hac constitutio solum de resignatione facta coram ordinario loquatur, habet tamen locum in resignatione in curia, vbi nulla resignatio admittitur, nisi cum clausula, quod resignans habeat unde comode vivere possit. Quod qua ratione intelligendum sit, arbitrio prudentis relinquatur spectata resignantis qualitate, sic Garcia 1. p. de benef. cap. 3. n. 198. Aloysius Riccius resolut. 272. in fine. August. Barbosa alleg. 19. n. 40.

3 Secundo infirmo prohibetur resignare, permutare, aut quouis modo cedere beneficio, nisi post resignationem, cessionem, seu depositionem à iure approbatam 10. dies sustentauerit: sic ex reg. Cancell. regula de infirmis beneficia resignantibus. Quae sic se habet. Item voluit Sanctissimus D. N. Papa, quod si quis in infirmitate constitutus resignauerit aliquid beneficium sine simpliciter, siue causa permutationis, siue alias dimiserit, aut illius commendam cesserit, seu ipsius beneficii vitiosis dissolutione concesserit, etiam vigore supplicationis, cum esset sanus sanus, & postea infra viginti dies à die per ipsum resignationem praestitam consensu computandos, de ipsa infirmitate decesserit, ac ipsam beneficium quouis auctoritate conferatur per resignationem sic factam, collatio huiusmodi nulla sit, ipsamque beneficium vitiosum per obitum censeatur vacare. Haec tenet regula, quam habet explicat Rebuff. 3. part. prax. benef. tit. de resign. vti reserua. persona. Flamin. Paris. lib. 22. Azor. 2. part. lib. 7. c. 28. Iure communi omnibus concessum erat beneficia quouis tempore resignare, cedere, aut permutare: sed fraudibus locus datur, ne beneficia quasi bona temporalia consanguineis relinquuntur, merito Bonif. VIII. & reliqui Pontifices successores statuerunt, ne cessiones, permutationes, aut beneficiorum depositiones illo tempore factae firmitatem haberent.

4 Circa quam regulam breuiter aduerto, etsi loquatur de infirmo resignante, iam ex stylo, & praxi recepta, intelligi debere de quolibet etiam sano beneficium resignante, quod intelligatur illa verba, quae in regula multis abhinc annis sunt addita, ibi, etiam vigore supplicationis dum esset sanus resignare, & cetera ait Flamin. lib. 12. q. 6. n. 7. Azor. 2. p. in fin. moral. lib. 7. cap. 28. quast. 3.

5 Secundo hac regula comprehendit quemcunque resignantem, quantum exemptum, etiam si sit Episcopus, Archiepiscopus, sanctaeque Romanae Ecclesiae Cardinalis. Quia regula signo vniuersali vtiuit, ibi, si quis in infirmitate constitutus. Flamin. quast. 4. num. 6. 14. & 21. Rebuff. gloss. 1. num. 4. Azor. quast. 2.

6. Tertio se extendit ad quamlibet resignationem; cessio- nem, seu depositioem beneficii ibi; resignaverit sine simpli- ceter, sine ex causa permutationis, sine alias dimiserit. Rebuff. gloss. num. 5. Mandos. in hac reg. quest. 13. Azor. quest. 4. tamen Ludovicus Gomez. reg. de infirmis. q. 19. per totam Gonzalez gl. 14. num. 57. censent contrarium ex aequitate & benignitate approbandum esse.

7. Quarto habet locum, esse resignatio, cessio, seu depositio beneficii coram ordinario, vel legato Pontificis fiat. Quia regula non limitat ad resignationes in curia. Et ratio finalis, ob quam constituta est, æque in resignationibus coram ordinario, ac in curia procedit; & ita tenet, referens bis in Roa sic fuisse iudicatum, Gomezius quest. 26. post Calladorum decisi. 33. Azor. 1. 4.

8. Quinto comprehendit quæcumque beneficia cuiuscunque qualitatibus, siue referata sint, siue non, esto sint iuris patronatus; colligitur ex illis verbis si quis aliquod beneficium docet aliis telatis Azorius quest. 6.

9. Sexto se extendit ad quamlibet resignationem, etiam per procuratorem factam, quia resignans per procuratorem, verè ipse resignat. Harmin. lib. 1. de resignat. quest. 5. num. 36. Az. dicit. lib. 7. cap. 28. quest. 5.

10. Septimo computandi sunt illi 20. dies, quibus debet resignans impetare ad die quo resignationis ad superiori approbatæ præstitit resignans consensum, ita ut ipse dies resignationis, & dies obitus debeant ad numerum 20. computandum computari. V. g. resignasti primo Ianuarii hora octava, decessisti 21. eadem hora, tenet resignatio, Quia enumeratis diebus, resignationis, & obitus; viginti dies post factam resignationem superavisti. Quod autem dies resignationis, & dies obitus debeant in numero 20. computari, docet Mandos. quest. 18. num. 3. Flamin. dicto lib. 12. q. 8. n. 14. Azor. q. 7. Nā licet dies termini non computetur in termino, leg. cum quis. plane ff. de verb. obligat. id verum habet in odiosis, scilicet in favorabilibus si enim intra 20. dies obligeris solvere, dies obligationis, & dies solutionis non computantur, quia tunc non interest vt computentur. At in præfenti casu interest resignanti, vt dies resignationis, & dies obitus computentur in illo numero 20. Ergo debent computari.

11. Sed grauior dubitatio est: an hi dies resignationis & obitus debeant computari naturaliter, ita vt incepti pro completis habeantur, an de momento, in momentum; Nam si incepti pro completis habeantur, si beneficium resignasti die prima Ianuarii hora 8. ante meridiem & mortuus fuisti 20. die melis eadē ante horam 8. resignatio subfuit, quia absolute dies superuivisti. Quod autem dies inceptus pro completo haberi debeat, probat lex qua statuit, ff. de testam. vbi testamenti facti fauore decernitur eum diem, quo testator impletur ætas ad testandum sufficere esse inceptum; & tradit Glossa leg. inceptum. §. minorum. verbo momentum. prope finem. ff. de morib. Bar. ibi. num. 2. Bald. in sine Sed omnino tenendum est non esse computandum diem inceptum pro completo. Quia quouies à lege fit computatio per dies, sumitur dies de momento ad momentum, ita vt si primo die Ianuarii hora 8. ante meridiem beneficium resignasti, debes decedere 21. illius mensis hora 8. ante meridiem, vt resignatio teneat; aliàs si ante illum diem, & horam decedas, non tenet resignatio, sed vacat beneficium per obitum, & non per resignationem; sic expresse Flamin. 1. de resignat. q. 8. n. 26. Azor. 2. p. in situ. mor. lib. 7. cap. 28. q. 7. & in simili tradit Anton. Gomez. leg. 70. par. 1. numero 25. Thom. Sanch. lib. 2. de matr. dist. 24. num. 16. & 22. Probatque lex. 3. §. minorem de minorib.

12. Tertio videtur prohibitus resignare minor 25. annis absque autoritate tutoris, ex eo quod hæc resignatio est quedam alienatio quæ minoribus absque autoritate tutoris est interdita, Sed dicendum est minorem 25. annis, & maiorem 14. posse propria autoritate beneficia resignare, & sic ea potest accipere. Nam in causis spiritualibus, & ab eis dependentibus minor 15. annis pro maiore habetur, vt tradit Glossa communiter recepta in cap. ex parte. verbo quamuis minor. de ressit. soluti. Flamin. 1. 3. q. 7. Azor. 2. part. in situ. lib. 7. cap. 20. q. 9. probatque text. in cap. si annuum. de iudicis in 6.

13. Sed an sic resignanti restitutio in integrum concedatur grauis est controuersia quam late tractat Covarru. lib. 1. var. cap. 5. per totum. firmatque à num. 3. dari minori restitutionem in integrum, non solum quando res est integra, scilicet quando beneficium non est alteri collatum, sed etiam si alteri collatum sit. Nam nullibi habetur, hæc restitutionem esse exceptam, & generale est minori grauior læsio restitutionem concedendam fore. Neque obest, quod minor in spiritualibus, vt maior procedat, quominus si læsus ibi fuerit, restitutio non concedatur. Quia agere potest vt maior in iudicio possessorio, & tamen si in eo lædatur, habet auxilium restitutionis; vt ex pluribus doctoribus firmat Covar. lib. 1. var. c. 5. n. 8. Cæterum ego existimo, nullam esse restitutionem concedendam, Nam vel resignationem fecit ex causis à iure expressis, & approbatis vel nō. Si resignatio facta est ex causis à iure approbatis, vt quia duo beneficia habebat quorum quodlibet erat sufficiens ad se

Ferd. de Castro Sum. Mor. Pars. II.

commodè sustentandum, vel in fauorem consanguinei, aut amici, aut cum reservatione pensionis resignauit, vel quia matrimonium volebat contrahere; aut religionem ingredi, non potest restitui. Quia in his casibus allegare non potest læsionem cum iustissima fuerit resignatio; & beneficium restitutionis minori conceditur tantum si fuerit læsus. leg. Nam omnia. Cod. de minorib. & leg. minoribus. Cod. de ressit. integrum. sic expresse Azor. 2. part. in situ. moral. 1. 7. cap. 20. quest. 19. circa finem. Verum si ab que vlla causa iusta resignationem fecit resignatio nec valet, nec admittitur. Quomodo ergo auxilium restitutionis implorare potest, cum restitutio locum non habeat, nisi vbi fuerit translatum dominium.

14. Quarto interdici videtur resignatio religioso nouitio, nisi seruat conditionibus statutis à Trident. sess. 25. cap. 16. de regularib. ibi enim concilium quamlibet renunciationem, aut obligationem ante professionem factam, etiam cum iuramento, & in fauorem cause pie annullat, nisi fiat intra duos menses proximos professioni. & cum licentia Episcopi, seu eius vicarii, & de facto professio subsequatur. Quod decretum habere locum in renunciatione beneficiorum defendit Maiolus 1. 3. de irregularib. cap. 6. post num. 2. Flamin. de resignat. lib. 3. quest. 13. & num. 4. Azor. 2. part. in situ. mor. 1. 7. cap. 20. quest. 6. Thom. Sanch. lib. 7. in decal. cap. num. 19. Mouentur, quia eadem prolixo ratio militat in renunciatione beneficiorum; ac in renunciatione bonorum temporalium; sed renuatiatio bonorum temporalium facta à nouitio inualida est non seruat in prædictis conditionibus, Ergo & beneficiorum resignatio. Deinde concilium generaliter loquitur, ibi. Nulla quoque renuatiatio, aut obligatio. Ergo comprehendit beneficiorum renunciationem.

15. Nihilominus verius existimo supradictum decretum locum non habere in beneficiorum resignatione: sic tenet Garcia de benef. 11. part. cap. 9. à n. 12. August. Barbosa allegat. 99. n. 19. Moueor; quia à iure antiquo recedendum non est, nisi ex iure vouo expresso, sed ius antiquum concedebat nouitio beneficiorum resignationem, cap. beneficium de regularib. in 6. ibi nisi ad id nouitij accedat consensus. & cap. ex transmissa. de renunc. Ergo ab hoc iure recedendum non est, nisi nouum expressum adit. At nouum ius Tridentin. non exprimit beneficiorum resignationem, imo potius clarè innuit de sola renunciatione bonorum temporalium loqui. loquitur namque de renunciatione, quæ in fauorem cause pie fieri potest, ibi: etiam in fauorem cause pie. Ergo non de beneficiorum renunciatione, quæ in fauorem cause pie non renunciantur.

16. Sed quid si non habeas aliunde ex quo viuere possis, & præcipue si ad illius titulum fuisti ordinatus; Manuel 1. tom. 1. sum. cap. 7. à num. 3. existimat huius beneficii resignationem admitti non posse etiam seruata solemnitate concilij dicit cap. 16. eo quod in cap. 2. sess. 21. de reformat. expresse prohibetur hæc renuatiatio, Flamin. vero lib. 3. de resit. quest. 13. num. 9. dicit admittendam non esse hæc renuatiationem, nisi habita professionis certitudine, qualis esset, si iam proximus esses ad professionem, & à monachis admissus, ita vt moraliter loquendo professio inuitabiliter sequatur. At Thom. Sanch. absolute dicit seruatis conditionibus relatis in cap. 6. sess. 25. de regularibus, fieri hæc renuatiationem posse facta mentione quod ad alius titulum fuisti ordinatus quia tacitam habet conditionem, vt professio sequatur, illaque non sequata reddatur nouitio, etiam si alteri fuerit collatum.

17. Ego vero dicendum existimo, primo ante suscepiationem habitus te non posse beneficium resignare, si ad illius titulum fuisti ordinatus vel non habeas ex quo viuere possis. Quia hæc resignatio prohibetur à Trident. in cap. 2. sess. 21. de reformat. sic pro certo supponit August. Barbosa allegat. 99. num. 20. Ludovic. de Miranda in man. prælat. tom. 1. quest. 23. art. 2. Garcia 11. part. de benef. cap. 9. à num. 23. Dices in constitutione illa Pij. V. superius relata conceditur facultas ordinariis admittendi resignationes ingredi religionem, vel matrimonium contrahere. Ergo ob huiusmodi causam admitti potest resignatio etiam si aliud non habeas, ex quo sustentari possis. sic Flamin. Paris. lib. 5. q. vit. n. 166. & seqq. Adde beneficium conferendum non esse, quouisque professio subsequatur, quia vsque tunc non censetur vacare.

Sed non est recedendum à priori sententia, quia constitutio Pij. V. æquiparat ingressus religionem eum matrimonium contractum, decernitque eorum resignationes ob has causas admitti non debere; nisi te ipsa religionem ingrediantur, & matrimonium contrahant. Loquitur ergo pontifex de ingressu per professionem sicut de matrimonio contracto per verba de præfenti; Quia solus hic ingressus sicut & matrimonium, inducit beneficiorum vacationem; sic tenet Garcia 11. part. de benef. cap. 9. numer. 24. approbans in hac parte quod docuit Manuel Rodriguez. tom. 1. regular. quest. 37. art. 2. nempe nouitium non posse resignare beneficium nisi quando iam esset in prociutu ad professionem & omnia essent ita disposita vt moraliter professio impediti non possit. Adde in hac parte constitutionem Pij. V. non videri intelligi posse de beneficio, ad cuius titulum sis ordinatus; quia post ordinationem in

D d factis

factis non est aditus ad matrimonium, cuius contractum æquanimiter cum religionis ingressu Pontifex comparat.

18. Secundo dico nouitium professioni optimè posse beneficium renuocare siue absolute eorum ordinario: siue in fauorem eorum Pontifice, tamen aliunde non habeat unde uiuat, vel ad illius titulum fuerit ordinatus facta huius qualitatis mentione. Hoc mihi persuadet praxis harum resignationum communiter recepta. Datum namque esse priuare nouitium potestate resignandi, & cogere ut permittat professionem secuta beneficium vacare. Neque inde fit nouitium, si aliquo casu contingenti professionem non emittat, esse priuandum beneficio. Quia illa renuocatio non habet effectum, quousque professionem emittat; sicuti renuocatio contracturi matrimonium facta coram ordinario ob hanc causam coram ordinario non habet effectum, quousque de facto matrimonium contractatur; ac proinde ordinarius nec prouidere beneficium potest, nec valebit eius prouisio; quia non purgatur conditio imbibita ex iuris dispositione in renuocacione, & consequenter nunquam beneficium vacabit.

S. IV.

An per procuratorem possit resignatio fieri.

- 1 Per procuratorem fieri resignatio potest.
- 2 Hic procurator potest esse laicus.
- 3 Forma constituendi procuratorem.
- 4 Non habet à iure tempus determinatum ad præstandum consensum.
- 5 Sed an procuratoris consensus trahatur ad diem, quo mandatum accepit? Affirmant aliqui: Sed non probat.
- 6 Consensus procuratoris excedere mandatum non debet.
- 7 Si mandatum dedisti ad resignandum, reseruat omnibus fructibus, & procurator integrè conditionem non seruauit, non valet resignatio.
- 8 Idem existimo, si mandatum daret ad pure resignandum, & procurator sub conditione resignauit.
- 9 Procuratoris potestas morte mandantis finitur.
- 10 Item finitur reuocacione mandantis.
- 11 Qualiter hac reuocatio.
- 12 Beneficium resignatum vacat eo loco, quo resignatio non fit, quodatum est mandatum.

CONSTANS est omnium sententia resignationem fieri per procuratorem posse. Nam generale est teposse facere per alium, quod per te ipsum facere potes, nisi expressè prohibeatis ex l. *Labeo ff. de usurpacionib.* Nullibi autem es prohibitus resignationem facere per procuratorem, nisi in Romani curia commoreris, cum resignationem facis. Ergo in omnibus aliis casibus licitum tibi est ad resignandum procuratore utrisque ex omnium sententia tradit Rebuff. *prax. benefical.* 3. p. tit. de procurator. ad resignandum constituit, num. 1. Assistens uero in Romana curia prohibitus es per alium præstare consensum, ex *reg. Cancell. 40. ibi Apostolica littera nullatenus expediuntur, nisi resignans, vel cedens sit presens, vel in Romana curia fuerit personaliter, alioquin per procuratorem consensum præbent.* Sic Garcia de pensionib. q. 11. Azor. 2. p. lib. 7. cap. 2. §. 8.

2. Hinc procuratorem constituere potes, etiam laicus sit. Quia uoname alieno, & non proptio resignat. Sic Glossa Cardin. & alij in *Clemens. verbo procuratorem: de renuocacione* constituto, n. Azor. q. 2. Adde & monachum in procuratorem constituere potes, si superior consentiat. Qui tamen consentire non debet, nisi in utilitatem conuentus cedat resignatio. Quia in *cap. Monachi 2. 16. q. 1. cauetur ecclesiastica negotia monachos tractare non posse, nisi monasterio utile sit & Abbas præcipiat.* Glossa in *suprad. Clem. Rebuff. num. 17. Azor. q. 3.* Item potes non solum unum, sed plures simul designare, aut singulos in solidum prout tibi placuerit. Sic Glossa in *dist. Clem. Si autem plures designes simul, vnus sine altero cedere non potest, non tamen est necessarium, ut simul consensum præbent, sufficit, si vnus post alium; quia nullibi contrarium cauetur: si autem quolibet in solidum designes, quilibet cedere potest.* Sic Flamin. lib. 9. q. 3. n. 27. Azor. *dicto lib. 7. cap. 2. §. 4. quæst. 4.* Item idem procurator potest à duobus compermutantibus eligi, quia nulla apparet contradictio, quod utriusque personam repræsentet, & utriusque nomine beneficia dimittat, & recipiat: sic alijs relatis Azorius 2. *part. lib. 7. cap. 2. §. 4. quæst. 2. 4.* Nunquã tamen eligere poteris procuratorem ad recipiendum beneficium & illud dimittendum, quia ante ademptionem beneficii illud dimittere non potes. Ergo nec potes potestatem concedere dimittendi. Azor. *suprad. q. 2. 4.*

3. Forma constituendi procuratorem est ut mandatum scriptum sit à publico tabellione, seu notario, & obligatum signo publico iudicis ordinarij; & tale mandatum recognoscatur ab ipso, qui mandat, & à tabellione subscribitur: insuperque in mandato continetur expressè facultas ad resignandum, & beneficia, quæ resignari debent. Rebuff. *dist. 3. part. tit. de procura-*

torib. n. 8. Flamin. q. 7. Azor. q. 6. Nunquam tamen ex generali mandato etiam cum plena, & libera admittatione, censetur ad resignandum constitui, sicut neque ad donandum. *l. procurator. cum. ff. de procuratorib. c. 2. eodem. tit. in 6. Sic. Azor. & Rebuff. supra.*

4. Procurator uero constitutus non habet à iure tempus determinatum ad præstandum consensum resignationi, sed tantum dum à mandate non reuocatur, consensum præstare poterit Flamin. *lib. 9. q. 13.* quamuis non desint, qui dicant post quadriennium finiri mandatum, & in Francia post annum non admitti. Prouinciarum ergo consuetudo spectanda est. Vnum tamen est certum, si supplicatio signata sit, debere procuratorem ante sex menses consensum præstare, ut sic possint litteræ expediri, & iuxta constitutionem Gregorij XIII. de publicandis resignationibus publicati, Azor. *dicta 1. p. lib. 7. cap. 2. §. 9.*

5. Sed an procuratoris consensus trahatur ad diem quo mandatum dedisti ad resignandum? Affirmat Flamin. *lib. 9. quæst. 1. §. n. 1. & sequentibus. Azorius quæst. 10.* Mouentur, quia ab eo die censetur beneficium pro detelicto habere. Ex quo infero quod si Titius in mense Augusti procuratorem constituit, de idem Titius mense Septembris potes ordinatum loci beneficium cessit, & mense Octobri vi mandati Caius procurator beneficium resignauit, valeat resignatio per procuratorem facta, licet posterior, quia retrotrahitur ad diem, quo Titius tradidit mandato Caium constituit procuratorem. Sed hoc mihi non probatur. Non enim beneficium vacat, cum procuratorem constituit; ergo non potes censeri beneficium reliquere. Deinde retrotractio non admittitur in reliquis actibus à procuratore factis. Ergo neque in resignatione beneficiorum est admittenda, cum non habeat in iure aliquod speciale fundamentum. Hincque aduersus supradictam illationem infero, Titium constitutum Caium procuratorem mense Augusti, & mense Septembris eundem Titium beneficium resignantem, ualere eius resignationem, cum mense Octobris Caius resignat, nullo modo esse illius resignationem. Tum quia per resignationem Titij cessauit eius mandatum. Tum quia facta Titij resignatione, quæ ualida fuit, cum ex constituto procuratore non impediatur resignare, non habet Caius quid resignet.

6. Deinde consensus à procuratore præstitus excedere mandatum non debet. Quia nomine proprio non agit, sed alieno, & per mandatum ei potestas communicatur: sic omnes doctores. probatur *textus, in cap. cum dilecti, de rescript. cap. cum olim. de officio iudicis deleg. leg. diligenter. ff. mandati.* Hinc fit constitutum procuratorem ad resignandum in fauorem Titij, non posse in fauorem Caij resignare; neque constitutum ad resignandum cum reservatione pensionis, posse absolute resignare, vel resignare reseruatam fructibus, quia non seruat formam mandati. Idem est si constitutus ad resignandum coram ordinario resignet coram Pontifice, aut e contra sic Flamin. & *dicto lib. 9. §. 17. per totum, & Azor. 2. p. lib. 7. cap. 11. q. 8. 1.* ubi pluribus alijs exemplis hanc communem doctrinam exponat.

7. Solum est dubium: an si procuratorem constituit ad resignandum reseruat omnibus fructibus, ipse uero reseruat parte fructuum, seu pensione resignauit, teneat resignatio? Et idem est, si fuit constitutus ad resignandum cum reservatione regressus, accessus, vel ingressus, seu coadiutorie tenet resignatione omnia hac conditione; Affirmat Flamin. *dicta q. 17. §. num. 20. Azor. dicta q. 12.* dummodo per procuratorem non steterit quominus resignatio cum illa conditione fieret. Quia illa conditio, cum difficilis sit & à Pontifice soleat repelli; non uideatur mandataris ad illam arctari, sed solum obligari ad illam procurandam.

Cæterum contrarium uerius censeo cum alijs relatis à Flamin. *supra.* Quia esto supradicta conditio difficilis sit concessa: ut sapè conceditur, & sub illa, & non aliter est procurator constitutus; ergo illam omittere non potest. Deinde resignatio, in qua pars fructuum, seu pensio reseruat, diuersa omnino est à resignatione cum reservatione omnium fructuum, & resignatione simplex, & absoluta longè diuersa est à resignatione cum reservatione regressus. Ergo ex facultate ad resignandum reseruat omnibus fructibus non potest inferri facultas ad resignandum cum reservatione pensionis, neque ex facultate ad resignandum cum reservatione regressus facultas ad simplicem resignationem.

8. Econtra dubitare potes, si mandatum dedisti ad pure & simpliciter beneficium resignandum coram Pontifice, & mandataris resignauit reseruat pensione, vel fructibus, teneat resignatio? Affirmat Azor. *dicta q. 12. sine.* Quia in ea resignatione uoluntate mandataris tuam negotium facit. At uerius credo reuoluntate mandantis procedat.

9. Rursus procuratoris potestas morte mandantis finitur. Quia cum non agat nomine proprio, sed alieno eo cessante cessat, habetur expressè *Clem. vlt. de procurat. & tradit, Glossa*

inter recepta in clement. 1. de renunciat. Quod intelligendum venit dummodo res sit integra. Nam si per procurator recepta sit ad effectum illum perducere poterit ex leg. nam & servus. ff. de reg. 2. Ex quo fit, si resignator pro resignatione supplicavit, & supplicatio fuit a Pontifice signata, & a datario recognita, viuo resignante, posse eo mortuo consensum in Cancellaria, vel Camera Apostolica prestare, vt littere expediantur, & possessio capi possit. Quia ante mortem resignantis fuit gratia facta, & ius resignatio quæsitum, & ille consensus postea succedens retrotrahitur ad diem admisse supplicationis, sic Flamin. l. 9. q. 24. n. 14. Azor. 2. p. in fin. moral. l. 7. c. 22. q. 13.

10 Secundo finitur procuratoris potestas reuocatione mandatis, vt est expressa decisio text. in clem. 1. de renunciat. Quæ reuocatio & potest esse tacita, vel expressa. Tacita est, si alium procuratorem designet, eius enim electione ceteris præxi- stentem reuocare, non referatur primo, vt expressè deciditur in c. non inuise, de procuratorib. ibi. dato posteriori prioris effectus pro- curatio reuocata, & tradit ibi Gloss. verbo cum alit. clem. 1. de renunciat. verbo quomodolibet.

11 Vt autem tacite, vel expressè procurator censeatur reuo- catus, debet reuocationem illi denunciare, vel saltem ren- cenci coram illo superiore, apud quem resignatio facta est, publicare reuocationem: quia hæc publicatio æquivalet perso- nali denunciationi, sic in prædicta clem. 1. de renunciat. & ibi Glossa. Quapropter si procuratorem ad resignandum in curia constituit, & velis coram superiore, apud quem resignatio fa- cienda est, reuocationem publicare, tunc reuocationem den-unciare in Cancellaria, & Camera Apostolica, quia vtroque loco litteræ Apostolicæ resignationem expediuntur, sic cum Flamin. l. 9. q. 24. p. per totam. tradit Azor. dicit l. 7. cap. 2. q. 14. Si autem procurator solum litteras missas accipiat a manda- te, ac vltra in resignatione procedat quousque mouetur; ta- men ex hac cautione non sit reuocatus, est tamen eius officium suspendit, ac proinde nihil vltra agere potest, quia agit contra voluntatem domini. Quod verum habet, etiam si sup- plicatio signata sit, & a Datario recognita, & solum desideretur in Cancellaria, vel Camera Apostolica consensus, adhuc, in- quam, hunc consensum prestare non poterit, erique attentatus, si de facto. Flamin. q. 24. Azor. q. 24. in fine. Aduerto ta- men, si malitiose a procuratore, vel superiore impediatur, quominus possit eis reuocationem denunciare, procurator reuo- catus censeatur, ac si ipsi reuocatio intimata fuisset, vt decidit text. in clem. 1. de renunciat. in fine. Et addit Glossa verbo eorū alterum. Hoc verum esse, esse vni eorum intimati reuocatio pos- set. Quod textus non videtur conformis. Inquit enim textus, tenet cessio facta per eum, antequam ad ipsum, vel illum, in cuius manibus cessio fuerat facta, denotat reuocatio huiusmodi sit aduocata. Nisi forte per ipsos aut alios malitiose factum fue- rit, quominus ad eos, vel eorum alterum ante cessationem po- tuerit reuocatio peruenire. Ergo si non ita fuisset impeditus, quin posuisset alteri eorum, scilicet procuratori, vel superiori reuo- cationem denunciare, cessio facta tenebit, & reuocatio non ha- bebatur effectum.

12 Tandem inquires, quo in loco censeatur beneficium resig- natum vacare, an in loco, quo mandatum concedit ad resig- nandum an in loco, vbi resignatio fit. Aliqui censent ibi be- neficium vacare, vbi beneficiarius mandatum dedit; quia vir- tute mandati se beneficio priuat. Alij vero censent beneficij va- cationem vbi beneficiarius existit, attribuendam esse. Quia be- neficij vacatio sita est in eo, quod beneficium domino careat; ergo vbi caret domino ibi beneficium vacat, sed caret domino vbi dominus illud admittit. Ergo vacat ibi, vbi dominus existit, sic Imola c. vltim. de verum permutacione. in 6.

Ceterum tenenda est communis sententia, quam pluribus, relatis firmat Flaminus lib. 9. q. 24. & Azotius 2. part. lib. 7. cap. 2. q. 15. Gonzalez gloss. 1. s. 2. num. 11. & gloss. 13. in prime. num. 42. & 43. beneficium eo loco vacare, quo resignatio fit; Nam cum per resignationem formaliter vacet, ibi vacare cen- sendum est, vbi resignatio perficitur, mandatum vero ad resig- nandum non est resignatio, nec vacatio, sed est causa resigna- tionis, & vacationis. Non ergo loco mandati, sed loco resigna- tionis vacatio tribuenda est. Neque etiam tribuenda est loco vbi beneficiatus existit. Quia eo loci non est forma vacationis, scilicet resignatio, ac proinde ibi non potest esse vacatio. Neque obicit ibi dominum careere beneficio, quia caret per dimissio- nem, & vacationem alibi factam.

§ V.

De conditionibus requisitis ad resigna- tionem.

- 1 Duplex conditio expostulatur ad resignationem. & de qua in præfati agendum est.
  - 2 Resignatio ex metu cadente in constantem virum caret robore firmitatis.
  - 3 Plures firmans esse nullam ipso iure.
  - 4 Ope exceptionis esse rescindendam verius existimo.
- Reid. de Castro Sum. Mor. Pars II.

- 5 Satis fit oppositis fundamentis.
- 6 Resignatio beneficij quo es spoliatus, venit rescindenda.
- 7 Apponuntur aliquot limitationes.
- 8 Renunciatio dolo facta nulla est.
- 9 Ex stylo curie debet beneficium resignandum saltem triennio possideri.

1 Duplex conditio ad resignationem expostulatur. Prima vt libera sit, hoc est absque metu, & fraude. Secunda vt sit pura, hoc est absque vlla labe simoniz. De hac secunda condi- tione late egimus tract. de vitiis relig. op. posteis. disp. vlt. de punct. 17. Prima ergo conditio in præfati examanda est.

2 In qua certum est resignationem metu cadente in constan- tem virum factam firmitatis robore carere, tamen si iuramento firmetur, sic Innocent. III. in cap. ad audientiam de his qua vi- c. ad aures. eod. tit. c. redintegranda. 3. q. 1.

3 Solum est dubium an sit nulla ipso iure, an ope excep- tionis. Nullam esse ipso iure firmat plures doctores, quos re- fert Flamin. lib. 13. de resignat. q. 2. n. 1. & Nauar. in c. accepta. de restit. spoliat. opposit. 5. solut. 1. ipseque assensit huic sententiz mul- to tempore adhaerisse. Mouentur primo, Quia renunciatio metu facta non impedit beneficij restitutionem, vt constat ex c. ad audientiam. cap. ad aures. de his qua vi. at si ipso iure valeret, hanc restitutionem impediret; ideo enim spontanea resignatio impedit beneficij restitutionem: quia ipso iure valet. Ergo si renunciatio coacta valeret, impediret restitutionem. Et confir- mo, Restitutio beneficij dari non potest, vbi nullus titulus etiam coloratus concedi potest: at si resignatio coacta teneret nullus titulus etiam coloratus relinquatur in resignante. Ergo nulla ratione restitui potest. Secundo si textus de resignatione metulosa loquentes expendatur, hanc nullitatem ipso iure indicare videntur. Nam textus in cap. ad audientiam, inquit cum renunciationem robore firmitatis carere debere. Ergo non est valida: nam quæ valida est, robur habet firmitatis. Deinde in c. ad aures. eod. tit. de his qua vi. dicitur renunciationem ex metu factam non ob stare, quia is qui ad regimen Ecclesie prius fuerat electus, præficiatur eidem: quod non videtur posse esse verum, si valida esset resignatio, & ius in alium esset translatum. Item in clem. multorum de penis, inquit Pontifex resig- nationes factas a coacto in carcerem, donec id faciat, nullius omnino decernimus esse firmitatis. Quæ verba nullitatem ipso iure clarè indicant. Tertio probari potest nullitas resignationis à simili. Electio namque metu facta est ipso iure nulla, cap. vbi periculum. §. ceterum. de electione. in 6. & tradit Glossa in cap. bona. 1. de electione. & Innocent. in c. quod scribit. de electione. Ergo etiam renunciatio. Tum quia contrariorū eadem est discipli- na. Tum quia electio agit de iure quærendo, & renunciatio de quæritio perdendo, quod difficilius fieri debet, argum. cap. dile- ctus. de sponsalib. Deinde matrimonium metu contractum est ipso iure nullum, cap. cum locum. cap. veniens. de sponsa- lib. Item ingressus religionis per metum factus nullus est, cap. 1. de his qua vi. Ergo & beneficij acquisitio, & illius renun- ciatio.

4 Oppositam sententiam, nempe resignationem metu gra- ui factam validam esse venit tamen rescindendam actione quod metus causa, veritorem existimo cum Glossa Batrío, Ab- bate, Cardin. & alijs, quos refert, & sequitur Flamin. lib. 13. q. 2. num. 8. Nauar. in c. accepta. de restit. spoliat. opposit. 5. solut. à n. 7. Azor. 12. p. in fin. moral. l. 7. c. 26. q. 2. Garcia 11 p. de benef. cap. 3. num. 143. Fundamentum est, quia ea quæ ex metu sunt, meto iure valent, vt multis allegatis probauit tract. 2. de peccat. disp. 1. punct. 9. Sed nullus est textus, qui resignationem beneficij metu facta declaret esse ipso iure nullam, vt ibidem probauit, & ex solutione fundamentorum oppositæ sententiz amplius con- stabit, imo potius in cap. Abbas dicitur debere in irritum reuo- cari. Ergo resignatio beneficij ex metu facta valida est, venit tamen rescindenda implorato iudicis officio, vel actione quod metus causa, vt supra text. constat.

5 Ad primam ergo rationem oppositæ sententiz respondet valorem resignationis metulose non impedire, quin resignans possit restitui; quia esto caret titulo, & possessione beneficij, caret tamen illo ob resignationem coactam, ad cuius rescissio- nem propter iniuriam ibi imbitam ius habet: resignatione vero rescissa restituitur ad beneficium, Sed an in hac restitutio- ne non collatione indigeat, alij affirmant, alij negant. Credo probabilis nouam interueniente collationem, maxime si alteri beneficium collatum esset, Nauar. supra. num. 15. Azor. c. 26. q. 2. in medio.

Hæc soluentur textus allegati in 2. ratiōne. admittit nam- que resignationem metulosa robore firmitatis carere debe- re, vt dicitur in cap. ad audientiam, sed nego inde inferri non esse validam, sed solum inferri non esse validam perpetuo, & irrevocabiliter, cum venit rescindenda. Qua de causa in c. ad aures, dicitur sic resignantem posse beneficio resignato præfici, non, inquam, proptia auctoritate, sed officio iudicis, rescissione resignationis prius facta. Textus vero in clem. multorum, loquitur de speciali causa, in quo non solum resignanti sit iniuria in resignationis coactione, sed etiam sit iniuria Ecclesiastico statui,

eo quod in carcere à potestate laica detineatur. Non ergo mirum est, quod talis resignatio statuat nulla, imò ex huiusmodi textu non leue argumentum sanctorum ad probandam reliquis resignaciones meticolosas validas esse siquidem in aliis textibus non videntur verbis ita nullitatem declarantibus; nullibi enim diximus; nullius omnino decernimus esse firmitatis; vniuersalis enim negatiua omnem firmitatem excludit. Item verbum *decernimus*, denotat nouam ius induci, iuxta Glossa in cap. eos. de sententia ex commun. in 6. & clem. fin. de atate. & qualis. & clem. 1. de causa possess. & propriet. & clem. 2. de appell. & clem. 1. de literas de prebendis. & clem. 2. de rebus eccles. no alienand. Ad tertium concedo electionem meticolosam esse ipso iure nullam; quia ita expresse in suprad. textu cauetur; sed nego inde inferri renunciationem esse. Quia nec sunt contraria neq. est eadem ratio; cum electio ius publicum respiciat, renunciatio ius priuatum. Simile vero de matrimonio, & ingressu religionis non videtur, eo quod sunt status perpetui, & indissolubiles, non autem acceptio, vel renuntiatio beneficii.

6 Secundo dubitabit de resignatione facta beneficii, quo es spoliatus, an inquam, talis resignatio veniat etiam rescindenda? Respondeo rescindendam venire ob presumptionem coactionis. Nullus enim presumi potest spoliatus cedere sponte suo beneficio, ex textu expresse in cap. solliciti. de restitut. spoliat. & ibi gloss. & doctores. Debet tamen petens restitutionem probare tum spoliationem violentam, tum tempore spoliationis ius saltem coloratum in beneficio habere. Alias repelli poterit.

7 Patitur tamen hæc conclusio aliquas limitationes. Prima si coram iudice idoneo, ex cuius presentia cessare violentia potest, resignationem spoliatus faceret. Quia tunc restitui non deberes, eo quod cesset presumptio resignationem ex priorivoluntate, qua fuit spoliatus natam esse. sic Abbas in suprad. c. solliciti num. 10. Flamin. aliis relatis, lib. 13. quest. 5. num. 22. Azor. 2. p. in sit. moral. lib. 7. cap. 26. q. 7. Secunda limitatio est, an resignatio post spoliationem breui tempore contingat. Nam si post annum facta est, cessat presumptio violentiæ continuatæ. Flamin. 4. 1. Azor. dicta q. 7. Tertia limitatio est, ne resignatio fiat per procuratorem ante spoliationem sponte electam. Quia ex electione spontanea procuratoris cessat presumptio, quæ ex spoliatione nascitur. Azor. supra.

8 Tertio dubitabit de renunciatione dolo, seu fraude facta, an ipso iure nulla sit, an veniat annullanda? Credo probabilius esse ipso iure nullam. Quia deceptio tollit omni modo libertatem, quam metus dimittit, & probat Glossa in cap. suggestum. verbo decipiat. 7. q. 1. Azor. 2. p. lib. 7. c. 26. q. 3. & 4. Neque obstat text. in cap. redintegranda. 3. q. 1. & alij ibi relati à Gloss. ubi dolo, & violentia æquiparantur, quia æquiparantur quoad redintegrationem, ita vt omnia sic dimissa redintegrari debeant, sed diuerso modo, nam ea quæ dimissa sunt ex metu, redintegrantur quodius, & possessionem; quia ius, & possessio amissa est: quæ dimissa sunt ex dolo, solum redintegrantur de facto, non de iure, quia solum de facto, & non de iure dimissa sunt.

9 Præter supradictas condiciones ex parte resignantis, alia condicio, ex stylo cutiæ inducta est pro resignatione beneficiorum residentialium expostulantium, maxime si sint in fauorem, seu sub reservatione pensionis, nempe vt resignans saltem triennio beneficium possederit. Quapropter tenetur declarare tempus, à quo beneficium habuit. Nam si breue est, non admittitur eius resignatio: Flamin. de resignat. lib. 3. q. 2. m. 2. 1. Garc. 11. p. cap. 3. a. n. 45.

Conditioes vero ex parte resignatarij, & beneficii resignati, & superioris admittentis resignationem ex supradictis liquent.

§. VI

De publicatione resignationum

- 1 Statuitur regula Cancellariæ.
- 2 Finis huius constitutionis.
- 3 Comprehendit omnia beneficia cuiuscunque sint qualitatis.
- 4 Excipiuntur beneficia consistorialia.
- 5 Comprehendit constitutio quoslibet exemptos etiam Cardinales.
- 6 Et quoslibet resignationem etiam simplicem coram Pontifice factam.
- 7 Esto nulla sit resignatio ex aliqua resignatarij incapacitate.
- 8 Item comprehendit publicatio beneficia resignata vacantia ob non factam publicationem.
- 9 Extenditur ab aliquibus hac publicatio ad coadiutoriam cum futura successione. Sed non admittitur.
- 10 Statuitur tempus, intra quod hac publicatio faciendâ est.
- 11 Item locus in quo debet publicatio fieri.
- 12 Item modus publicationis.
- 13 Pæna imposta non publicantibus, aut possessionem non capiuntibus expenduntur.

- 14 Imperari possunt beneficia ob non factam publicationem.
- 15 Quis et probandum est factam non esse.

1 Statuta regula Cancellariæ de publicandis resignationibus desumpta ex constitutione Greg. XIII. quæ incipit, *Humano iuri*, & est in bullario 87. in ordine, quam curia Romana obtinuit, & ad verbum refert Flamin. Paris. de resignat. lib. 11. in præf. n. 5. Quarantæ in summ. bullar. verbo beneficiorum resignationum publicationem. Prosper de Aug. in additionib. ea, inquam, reuocata est vel in totum, vel magna ex parte constitutio Striti IV. & Pij V. quarum meminit Azor. 2. p. in sit. mor. lib. 7. c. 26. q. 7. Gregor. igitur XIII. in supradicta constitutione statuit, omnes resignationes etiam ex causa permutationis, de quibuscunque beneficiis, nec non cessiones litis, & iuribus beneficii per cessionarium tempore cessionis non possessi factas in manibus Papæ, & super eis provisiones, seu mandata de provisione publicari debere cum litteris Apostolicis desuper confectis intra sex menses, si ea beneficia citra menses existant, nouem vero menses, si ultra menses extiterint: qui menses numerandi sunt à data prima concessionis gratiæ, non autem à die prædicti consensu. Quod si resignationes, cessiones, &c. etiam ex causa permutationis factæ fuerint extra curiam non possessi factas in manibus Episcopi, aut alterius collatoris, teneatur collator intra mensem vel resignationem admittere, vel reiicere, & si illam admittit, intra idem tempus negotium absoluerit; alioquin beneficium ad Sedem Apostolicam deuoluitur, & ordinarius ex vice potestatis disponendi de beneficio priuatur; ipse vero resignatarius tenetur intra tres menses à die sibi factæ provisionis eam publicare, & possessionem beneficii capere: publicatio autem faciendâ est in Ecclesia in qua situm est beneficium, vel in Ecclesia, si in pluribus sit, & in Cathedrali: si vero beneficium est in cathedrali: ibi est promulgandum: si beneficium sit rurale, quia populo, conuentuique caret, publicari debet in parochiali, intra cuius limites continetur, & in Cathedrali: Quod si locus sit pæne, bellus, aliove impedimento infectus, publicatio fieri debet in parochiali viciniore. Modus publicationis statuitur, vt fiat cum admissurum solemniter frequens populus conuenit, ostentis litteris Apostolicis, vel eorum transumpto, & alta, intelligibilique voce explicatis, tum resignatione beneficii, tum nominibus resignatis, & resignatarij, insperpetue vt valis Ecclesiæ hæc publicatio apponatur. Si beneficium fuerit litigiosum eodem modo publicandum est, & vigore litterarum Apostolicarum apprehendere resignatarius possessionem intra supradictum tempus debet: quod si propter litem, aliudve impedimentum prælatæ requirit, instare debet apud excoecutorem pro illarum litterarum executione. Tandem subdit Pontifex, his non sctuaris gratiam esse irritam, & inanem, nullamque aliam gratiam super huiusmodi beneficio, seu iure cesso iis quibus concessa fuerit suffragari, sed ipsos inhabiles, & incapaces esse ad huiusmodi beneficia quandoquocunque obtinenda, ipsaque siue iura ab ipsa statim prima resignatione, seu cessione, etiam si ipsæ aliis nullæ, aut inuafidæ essent vacauisse, & tunc vacare eo ipso.

2 Hæc publicatio statuta est, ne clandestinæ, simulatæ, & falsæ fierent resignationes, ne resignantes ad resignata beneficia redeant, neve ordinarij collatores iure quod habent ad conferendum priuentur, neve parochiani suos pastores, & à quibus debeant sacramenta recipere, & decimas soluere ignorent.

3 Hæc constitutio comprehendit omnia beneficia cuiuscunque qualitatis sint. Quia signum illud vniuersale quodammodo, in dicta constitutione appositum hæc omnia comprehendit. Præterea id claris verbis Gregor. XIII. explicuit. Inquit enim de quibuscunque Ecclesiis, monasteriis, prioratibus tam virosorum, quam mulierum, dignitatibus, officiis, & beneficiis Ecclesiasticis, secularibus, & quorumvis ordinum etiam militarium regularibus etiam electiuis, & manualibus, & etiam de iure patronatus laicorum illustrium, & aliis quomodocunque existantibus siue pacificis, siue in petitorio, & possessorio litigiosis, &c. Ex quibus manifestè constat comprehendi sub hac constitutione beneficia tam secularia, quam regularia, tam perpetua, quam temporalia, tam pacifica, quam litigiosa. Azor. 2. p. in sit. mor. lib. 7. cap. 26. q. 5. imò etiam beneficia commendata, quia commendatio perpetua ioco tituli habetur. Azor. 9. 7. ver. quæret. Item non solum supradicta beneficia, sed etiam iura ad illa, si ex resignatione obtineant, publicare debent, Nam Gregor. inquit. Quæcunque dictorum beneficiorum resignationes, necnon liti, & in iuribus quorumcumque cessiones, &c.

4 Solum beneficia consistorialia, quæque in consistorio conferuntur, qualia sunt Episcopatus, & Archiepiscopatus, ab hæc eximuntur publicatione iuxta consuetudinem receptam, Rebuffi in præf. reg. de publicand. gloss. 1. Flamin. lib. 11. q. 3. m. 25. Azor. dicta q. 5. Notanter dixi quæ in consistorio conferuntur; nam alia beneficia consistorialia minorâ, qualia sunt Abbatiæ, & Prioratus, quæque extra consistorium procedunt, publicari debent, vt in supradicta constitutione expresse cauetur, & notauit Azor. supra.

5 Deinde adstringit hæc constitutio quoslibet quantumcumque exemptos, etiam Romanæ Ecclesiæ Cardinales, qui beneficia ex resignatione obtinuerint.

Sed dubium est ex qua resignatione debeas obtinere? Et quidem si ex resignatione facta coram ordinario obtineatur, tenentur publicare ex quacunque resignatione obtinuerit. Quia in supradicta constitutione expressè cautur, ubi de beneficiis, quæ deinceps in manibus ordinario collatorum, &c. resignari etiam ex causa permutationis contingerit. Præterquam quod apud ordinariam duplex tantum resignatio fieri potest, vel simplex, vel ex causa permutationis. Aduertit tamen Garcia 11. p. de benef. c. 3. n. 189. hanc constitutionem quoad has resignationes, & permutationes coram ordinario factas, non esse vlti receptam, maxime in Episcopatu Abulensi, ubi nunquam, publicantur. Quod mihi durum videretur, nec facile crederem, præcipue cum Flam. lib. 11. q. 9. expressè dicat vbiq; esse receptam Neque appareat legitima causa cautandi huic constitutioni.

At si ex resignatione facta coram Pontifice beneficium obtinetur; non desunt qui existimant te non esse obligatum publicare, si ex simplici resignatione obtineas. Quia illa verba, *à tempore data sua gratis*, indicat videntur resignationem fuisse in fauorem: sic Garcia 11. p. de benef. cap. 3. n. 334. & 335. Sed verius existimo ex quacunque resignatione beneficium obtineas, te esse obligatum publicare. Quia Pontifex generaliter loquitur ibi, *omnes resignationes*, &c. Et quia eadem ratio militat in resignatione simplici, ac in resignatione in fauorem: sic Azor. 2. p. lib. 7. cap. 2. q. 7. vers. *quæri solet*. Quod intelligendum est, non solum de primo resignatario, sed de secundo, & tertio, ita vt si intra tempus concessum ad publicandum primus resignatarius in alium cedat, hic secundus cessionarius obligatus est publicationem facere, & beneficii possessionem accipere intra primum terminum publicationi designatum; sic expressè Pontifex ibi. *Pluribusque quotquot in alium, vel alios cessiones*. Et etiam in primum resignantem, vel cedentem retrocessionis termino prædicto nonnumquam lapsa intercesserint, ita vt vnus dumtaxat terminus omnibus his successibus, retrocessionibus decurrit, & qui postremam gratiam habuerit, publicationem huiusmodi facere, cætera quæ omnia hic præscripta eia eundem terminum præstare tenentur. Azor. dicto c. 2. q. 6.

Præterea extenditur hæc obligatio publicationis ad obtinentes beneficia ex resignatione, tamen si resignatio nulla sit, vt constat ex verbis. *Inhabiles, & incapaces sint ad huiusmodi beneficia quando vnquam obtinenda, si ipsæ sive iura, ab ipsa scilicet prima resignatione, seu cessione, etiam si illa alius nulla, aut inualida esse vacauisse, & tunc vacare censentur eo ipso.*

Sed non est facile explicare, ex qua nullitate hoc sit intelligendum. Nam quod Flamin. lib. 11. de resignat. q. 7. num. 36. firmat, nempe intelligi solum de nullitate contingente ob non factam publicationem, mihi non probatur; quia Pontifex loquitur de gratis, quæ statim ab ipsa prima resignatione nullæ, & inualidæ essent vt ex supradictis verbis constat. Ergo non de gratis, quæ ob defectum publicationis nullæ esse contingunt, cum obligatio publicationis multo tempore post primam resignationem adueniat; & gratia obtineat ob non factam publicationem iterum publicari mandantur. Quapropter existimo hoc intelligendum esse de resignationibus nullis ex incapacitate occulta resignatarij; cum enim resignans cesserit beneficium, putans resignatarium capax esse: ipseque resignatarius ex resignatione sibi facta acceperit, obligatus est publicare, tamen si resignatio ob eius inhabilitatem nulla fuerit.

Notanter dixi ex incapacitate resignatarij. Nam si nullitas contingit ex parte resignantis, eo quod incapax sit resignare, non video qua ratione resignatarius obligatus sit publicationem facere, si ei constat de tali impotentia. Quia tunc clarè intelligit non esse resignationem, nec sibi aliquod ius communicatum, sed omnino obligatum esse dimittere: Secus vero est cum ex sua parte resignatio non subsistit; quia potest impedimentum tollere, & illo sublato beneficium retinere, eaque de causa censet Garcia 11. p. de benef. c. 3. n. 279. accipientem beneficium ex resignatione facta ab eo, qui non habet aliunde, ex quo sustentari possit, non esse publicandum; quia resignans incapax est ad resignandum ex constitutione Pij V.

Item comprehendit publicatio beneficia resignata vacantia ob non factam publicationem. Nam licet hæc non videantur obtineri ex resignatione, sed ex noua vacatione ob non publicationem incurta. Quia tamen resignatio principium dedit; ea de causa Pontifex statim eodem modo publicari debere, ibi. *Quicumque sic impetrans, aut gratiam etiam mori simili habens presens cuiusque casu tempus prædictum à data concessionis gratis sibi facta huiusmodi, ac omnia, quæ cadens à iure prædicto debet præstare teneatur*. Azor. 2. p. in fin. moral. lib. 7. c. 2. q. 6. vers. *quæres item*. Garcia 11. p. ap. 3. 287. vbi bene aduertit, hunc impetrantem infra sex, vel nouem menses; & non infra tres publicare debere. Nam licet beneficium fuerit coram ordinario resignatum, non tamen est ab illo impetratum, sed à Pontifice, & pro omnibus Pontificis provisionibus sex vel nouem menses conceduntur. Hinc à fortiori constat; si beneficia coram ordinario resignata sint, nec prouisa in tempore præfixo, tu vero illa à Pontifice obtineas, obligationem habere publicandi. Quia vacant ex resignatione ad Pontificem deuoluta. Azor. 2. p. lib. 7. c. 2. q. 7. circa finem Garcia n. 301.

Ferd. de Castro, Sum. Mor. Pars 11.

Aliqui vero extendunt etiam hanc publicationem ad coadiutoriam cum futura successione; quia hæc videtur esse quædam resignatio eo, quod indigeat coadiutori, & coadiutoris consensu. Sed non est admittenda hæc extensio. Tum quia coadiutoria non est propria resignatio, cum per illam non dimittat beneficium resignans, sed solum consentiat, vt post mortem ipsius alteri conferatur. Tum quia verba constitutionis coadiutoris conuenire non possunt: non enim beneficii possessionem infra sex, vel nouem menses capere possunt. Gonz. reg. 8. cancell. gl. 5. p. 9. n. 72. Garcia 11. p. de benef. cap. 3. n. 275.

Tempus autem intra quod hæc publicatio facienda est, expressit Pontifex. Nam loquens de resignatione in curia sex menses constituit, si beneficium citra montes fuerit, vltra vero nouem. Loquens tamen de resignatione coram ordinario illiusque provisione, ipsi mensem constituit ad provisionem, & resignatario eundem ad capiendam possessionem, & tres menses ad publicationem faciendam. Huiusmodi sex, vel nouem menses computantur non à die resignationis, sed à die provisionis Pontificis, hoc est; à die, quo fuit supplicatio signata, & à Datario recognita, tamen si literæ non sint expeditæ. Quod verum habet, etiam si plures cessiones intra tempus ad publicandum fuerint multiplicatæ postremus inquam cessionarius obligatus est publicare à die primæ datæ supplicationis, vt expressè cautur in supradicta constit. & notauit Azor. 2. p. l. 7. c. 2. q. 4. Tres item menses pro provisione ordinario concessi computantur à die, quo ipse ordinarius beneficium consulit; ibi, *intra tres menses à die sibi facta provisionis*. Hinc collige, si beneficium coram ordinario resignatum impetres, quia ipse in tempore non prouidit, vel quia resignatarius non publicauit, sex vel nouem menses tibi concedi ad publicandum, quia non ab ordinario, sed à Pontifice gratiam, & provisionem habes. Garcia 11. p. cap. 3. n. 287. Azor. 2. p. l. 7. c. 2. q. 3.

Locum in quo hæc publicatio facienda est, clare Pontifex expressit, dicens esse Ecclesiam, in qua situm est beneficium, vel Ecclesiam si in pluribus situm sit, & cathedralam. Si autem est beneficium, vt vocant rurales; quia populo conuentuque caret, esse Ecclesiam parochialem, intra cuiusuis limites continetur, & cathedralam. Et si locus pesti, bello, aliisque manifestis periculis subiaceret, proximam parochialem assumendam esse. Si autem beneficium in ipsa cathedrali existeret, locum publicationis esse ipsam cathedralem si tamen ad nullam dioccesim pertinet, locum beneficii esse sufficientem. Azor. 2. p. in fin. l. 7. c. 2. q. 8. Garcia 11. p. c. 3. n. 274.

Modus huius publicationis est, vt cum ad missarum solemniam frequens populus conuenit, scilicet die festo in cathedra Ecclesie, seu loco publico, ex quo omnes audire possunt, notarius habens in manibus literas originales resignationis, seu carum transumptum alta, & intelligibili voce notum omnibus faciat, quemadmodum A. resignauit suum beneficium simplex constitutum in tali Ecclesia, vel curam talis Ecclesie in manibus sanctissimi, & de eo facta est gratia. B. vt apparet ex illis literis, seu ex illo transumpto, quod in manibus habet; exprimere inquam debet nomina, & cognomina resignantis, & illius cui est gratia facta, & qualitatem beneficii. Non tamen tenetur literas legere, neque carum datam. Flamin. lib. 11. q. 9. n. 41. Garcia 11. p. c. 3. n. 290. Azor. 2. p. in fin. l. 7. c. 2. q. 8. Insuperque tenetur hoc testimonium publicationis eodem modo ac dictum est valis Ecclesie affigere, neque opus videtur ipsas literas, aut carum transumptum ibi relinquere, tamen præxi contraurium obineat, sed non ex necessitate; sed ad maiorem abundantiam Flamin. dicta quest. 9. num. 56. & 59. Garcia à numero 296.

Pœna impostæ non publicantibus, neque possessionem capientibus, aut saltem pro possessione non instantibus intra tempus præfixum, est annullatio resignationis, & inhabilitas ad illa beneficia, siue iura quâocumque obtinenda. Quam pœnam non euitat ex publicatione extra tempus constitutionis facta. Garcia 11. p. cap. 3. num. 304. neque ex possessione continuata etiam per triennium; quia triennis possessio non suffragatur non publicantibus, vt expressè constat ex ipsa constitutione, & notauit Azor. 2. l. 7. c. 2. q. 8. in fin. Flamin. q. 6. n. 7. & q. 7. n. 19. Garcia n. 313.

Hinc sit quemlibet posse hæc beneficia tanquam omnino vacantia impetrare; debet tamen concludenter probare non esse factam publicationem. Nam cum sit fundamentum suæ gratiæ, & in alterius præiudicium, concludenter probandum est: vt pluribus decisionibus Rotæ comprobatur Flamin. lib. 11. de resignatione q. 6. n. 71. & quasi. 10. num. 3. & q. 14. num. 5. Garcia. d. c. 3. n. 308.

Solum est dubium qualiter probare debeat. Nam cum non publicatio consistat in negatione, non apparet quo modo negatiua probari possit concludenter: Dicendum ergo est concludenter probari posse tum ex confessione patris, vt clarum est, tum ex literis non expeditis, vel non expeditis in tempore apto, vt intra terminum constitutionis defertur ad locum publicationis possint; quia hæc publicatio ostensio literis fieri debet, carentia autem expeditionis literarum optime probari potest ex libris cancellariæ, cameræ, & registro secreto patre citata;

quia cum ibidem remaneat omnium litterarum Apostolicarum testimonium, eo non apparente conuincitur litteras expeditas non esse. Vide Flamin. q. 14. n. 56. Garc. à n. 116. Ex eo tamen quod resignatus possessionem beneficii non obtinuit intra tempus, non conuincitur litteras non publicasse; quia ad publicationem litterarum non est necessaria possessio, ut bene dixit Garc. dist. 1. x. p. c. 8. n. 327. eaque de causa prouisus in forma dignum, si per ipsum non fiat quominus collationem habeat, & beneficii possessionem accipiat, satisfacit constitutioni Gregorianæ, si collationem petat, & pro possessione instet. Ergo ex collatione non facta non inferitur litteras publicatas non esse.

PUNCTUM III.

De vacatione contingente ob resignationem ex causa permutationis.

Ceritissimum est permutatione beneficia vacare, cum vacent per renunciationem; quia permutatio vera est renunciatio. cap. 1. de rerum permutat. in 6. ibi resignatur. Et elem. 1. eodem tit. ibi resignata. & tradit pluribus allegatis Parif. lib. 11. q. 5. n. 19. Et lib. 12. q. 5. n. 19. Azor. lib. 7. c. 29. §. 2. c. 30. q. 19. Garcia 11. p. de benef. c. 3. à n. 3. Gonz. gloss. 14. à n. 32. Et 39. Sed qualiter permutatio faciendâ est, ut hanc inducat vacationem pergitur explicare.

§. I.

Quid sit permutatio, & ex qua causa faciendâ sit.

- 1 Expenditur quid sit permutatio.
- 2 An resignationis ex causa permutationis admissio sit beneficiorum collatio. Affirmant aliqui. Sed contrarium est verius.
- 3 Potest fieri collatio longo tempore post admissam beneficiorum resignationem.
- 4 Causa ob quam sit permutatio est sola necessitas, vel utilitas Ecclesie.
- 5 Coram ordinario permutatione factâ probanda est causa honestans permutationem.

Permutatio in presenti est mutua, & reciproca beneficiorum resignatio, quæ adiuuicem inter permutantes fit. cap. unico de rerum permutat. in 6. Et in Clement. 1. eodem tit. & tradunt omnes. Quapropter permutatio non nisi inter duos fieri potest, quorum vnus suum beneficium alteri cedit, ut sibi alius vicissim cedat. Azor. 2. p. inf. lib. 7. c. 30. q. 5. Nam triangulâris, vel quadrangulâris permutatio omnino prohibentur, quia non sunt veræ permutationes, sed potius resignationes conditionales, quales sunt si meum beneficium tibi cedam, ut tu cedas beneficium tuum meo nepoti, Gonzalez gloss. 14. n. 58. Garcia 11. p. de benef. c. 4. n. 12. Azor. supra. Permutatio ergo continet & reciprocam duorum beneficiorum collationem, & mutuam illorum collationem. Nam resignans ex causa permutationis (sub ea conditione resignat, ut beneficium resignatario detur, & resignatarij beneficium sibi vicissim conferatur. Quapropter admissæ resignationem ex causa permutationis, eo ipso obligatur beneficia resignata compertuantibus conferre.

2 Sed dubium est, an horum beneficiorum resignationis admissio sit tacita illorum collatio? Affirmat Gonzalez gloss. 14. n. 44. Et seq. Et gloss. 15. §. 2. num. 57. & concludit de rigore iuris aliam collationem necessariam non esse, fieri tamen de facto, ut securius permutatio expediat. Moueri posset, Quia permutatio est cessio beneficij vnus in alterum, sub ea conditione ut alteri conferatur, & ipse tibi suum beneficium cedat. Ergo quovisque hæ conditiones perficiantur, cessio non tenet. Ergo non est locus cessionis admissio, nisi simul admittantur conditiones illius: illis vero admissis iam sunt beneficia collata, Ergo admissio resignationis ex causa permutationis est tacita beneficij collatio.

Sed contrarium tenendum est cum Garcia alios referente. 11. p. cap. 4. à num. 85. Nam beneficia compertuantibus dati non possunt, quovisque vacent. Ergo prius per resignationem illa beneficia vacent, quam conferantur. Potest ergo resignatio admitti, quia conferantur beneficia resignata. Non tamen admitti potest resignatio, quin simul admittatur conditio collationis illorum beneficiorum compertuantibus faciendæ, sed non factæ. Neque amplius probat contraria ratio.

3 Hinc fit longo temporis intervallo post admissam beneficiorum resignationem ex causa permutationis fieri collationem posse: imo sæpe prius vni ex permutantibus, & post modum alteri. Azor. 2. p. lib. 7. cap. 29. quest. 28. Adde frequenter Pontificem admittere resignationem ex causa permutationis, & vni ex permutantibus, quia Romæ beneficium conferat, alteri autem mandatum de conferendo concedit in forma dignum, in quo manifestissime constat admissioem resignationis non esse benefi-

ciorum quæ permutantur, collationem, & concedit Gonz. gloss. 14. §. 2. n. 61.

4 Causa autem, ob quam permutatio fieri potest, vnica est, nempe necessitas, vel utilitas Ecclesie. Nam cum permutatio beneficiorum iure sit prohibita cap. Minoribus, de prebend. cap. quæsumus, de rerum permutat. præstat ne hæc prohibitio relaxetur nisi iusta, & legitima causa intercedente, quæ nulla alia videtur esse, nisi ea quæ cadat in Ecclesie necessitatem, vel utilitatem: sic alijs relatis Flamin. lib. 11. quest. 5. num. 24. Garcia 11. p. c. 4. num. 45. Aduerto tamen vitæ inimicitias, æris intemperiem, aliaque corporalia damna compertuantium ad utilitatem Ecclesie reduci. Quia illis vitæ melius Deo seruii potest. sic Azor. 2. p. inf. lib. 7. cap. 30. q. 4. Garcia 11. p. cap. 4. n. 47. Adde utilitatem vnus ex compertuantibus in Ecclesie utilitatem cedentem præstare sufficientem causam permutationis, dummodo ex parte alterius permutantis damno Ecclesie permutatio non fit. Quia absolutè illa permutatio in utilitatem Ecclesie cedat. Garcia n. 49.

5 Hinc fit si permutatio coram ordinario faciendâ est, obligatos esse permutantes allegare causam legitimam permutationis, & ordinarium illam examinare. Alias dispensatio nulla erit, ut pote in lege superioris facta absque causæ cognitione. Quod à fortiori procedit flante constitutione Pij V. §. 8. vñ. ad hæc vbi ordinarius conceditur admittere posse permutationes, quæ canonicis sanctionibus, & Apostolicis constitutionibus permutantur, & si secus factum fuerit, irritum esse decernitur. At nullæ aliæ permutationes canonicis sanctionibus sunt permittæ, nisi ex quæ cedunt in necessitatem, aut utilitatem Ecclesie. Ergo aliæ sunt omnino irritæ; & iuanes. Garc. dist. 11. p. c. 4. num. 44. Quod adeo verum est, ut etiam superioris testanti adesse causam ad permutationem faciendam fides adhibenda non sit, nisi causa cognitionem præmierit, sic ex Decio. Alciato, & alijs doct. Garc. loco alleg. à n. 34.

§. II.

Quæ beneficia permutari possunt.

- 1 Omnia beneficia permutari possunt.
- 2 Amplia ad beneficia commendata.
- 3 Item beneficia manualia.
- 4 Item beneficia iurisdictionæ.
- 5 Item reservata.
- 6 Sed non litigiosa.
- 7 Item beneficia nondum possessa.
- 8 Procedit doctrina, esto beneficium vnus pro pluribus permutet.
- 9 Beneficium vnus permutari non potest, non permutatio cui est vnus.
- 10 Neque permutari potest, dum speratur vnus habitura esse mortem possidentium beneficium.
- 11 Intellegitur de vnione beneficij certi, & determinati.
- 12 Item de beneficio vnus absolute, secus si vnus vnus sub conditione si per cessum, vel decessum, vel resignationem vacaret.
- 13 Supradicta sublimitari debent in resignatione coram Pontifice declarata vnione.
- 14 Quia si nulla facta mentione vnionis tenentur beneficia resignare.
- 15 Beneficia expectata resignare, vel permutare potest coram legitimo superiore.
- 16 Nunquam dari potest permutatio beneficij realis cum sita.

Regula generalis est omnia beneficia permutari posse, quia eorum permutatio utilis, & necessaria est Ecclesie, coactus ex toto tit. de rerum permutat. & tradunt omnes.

2 Amplia primo supradictam regulam ad beneficia commendata. Et quidem si in perpetuum commendata sint, seorsum conueniunt permutari posse: quia commendatio perpetua loco tituli succedit: sic alijs relatis docuit Azor. 2. p. inf. mor. al. lib. 7. c. 29. q. 11. Si autem sint ad tempus commendata, dubie quætionis est, an permutari possint, eo quod ij commendatarij non habent quid in alterum transferant, cum nec ius, nec titulum in beneficio habeant. Cæterum probabilis est autoritate eius, qui commendauit permutari posse, quia eius autoritate transferri poterit ius temporale, quod commendatarius habet. Sic Andr. Gambar. de permutat. benef. 2. par. n. 88. Azor. alijs relatis, q. 17. Garcia de benef. 2. q. n. 12.

3 Secundo extendit ad beneficia manualia, quæ licet perpetua non sint, sed ad nutum superioris amabilia, ex illius tamen autoritate transferri in alios possunt: Sic alijs relatis Azor. 2. p. 1. c. 29. q. 9. Rebuff. in prax. benef. de permutat. n. 49. Gonz. ad reg. & Cassell. gloss. 15. §. 6. n. 26.

4 Tertio extendit ad beneficia iurisdictionæ an possint inquam permutari patrono consentiente? Quod si abique illius consensu permutentur, permutatio tenet, dum non contradicatur illo vero contradicente rescindenda est, nisi facta esset in magna Ecclesie utilitatem, ut superiori cap. diximus de resignatione in

in fauorem; & latius cum de iure patronatus sermone fecimus: & tradit in præfati Azor. 2. p. lib. 7. c. 29. q. 6. & 32. Garcia innumeris referens 11. p. cap. 3. n. 19. Aug. Barbo. alleg. 69. n. 20. & 21. Quapropter volens permutare suum beneficium iurispatriatus, tenetur consensum patroni prius habere, quod si illum non habet, etiam patronum per edictum signato termino, vel intra illum conuenciat, vel dissentiat. Quod si pretempore vocatus non comparuerit intra terminum præfixum, nec probauerit legitime impeditum esse, non est amplius audiendus; quamvis quadrimestre transactum non est. Aug. Barbo. supra. num. 21. At si comparuerit signato termino, & contraxerit, permutatio effectum habere non potest. Neque opus est patrono contradictionis legitimam causam probare, quousque enim à contraria parte non probatur irrationabiliter contradicere, de iuribus à suo iure non potest, si ratio conuincat. pract. cap. 36. n. 9. tradit Garcia 11. p. de benef. c. 3. n. 21. & 27. Quamuis Staphil. de liter. grat. tit. de modo, & forma imperat. §. de iurispatriatus permutat. num. 3. Zerola in praxi Episcopi. 1. part. verbo iurispatriatus. §. 6. Rebuff. in praxi tit. de rerum permutat. numer. 21. Lessius lib. 2. cap. 34. num. 198. affirmat ex stylo, vltimo communi in permutacionibus beneficiorum non requiri consensum patroni, sed sufficere quod ad consentiendum vocetur; sed admittendum non est; nisi cum probatur permutacionem in magnam Ecclesiæ utilitatem eedere, & patuum nullam contradictionis legitimam causam habere; alias inutilis esset requisiti, si eius consensu necessarius non esset, vt bene Azonius de iho. c. 29. q. 6. & 32.

Quarto extendit ad beneficia reserua; ratione enim reseruationis impedit non potest permutatio, si fiat ex consensu referentium. Debes tamen reseruationis mentionem facere, aliis nulla erit permutatio, vt ipse non declarata beneficii qualitate, qua si exprimeretur forte non permitteretur permutatio: sic alius relatis, Azor. 2. p. lib. 7. cap. 29. quest. 10. circa finem.

Quinto extendunt aliqui ad beneficia litigiosa, sic inquit Rebuff. in praxi benef. 2. part. tit. de permutat. num. 33. eo quod ex permutacione beneficii litigiosi nullum Ecclesiæ detrimentum pœueniat, dummodo is, in quem est beneficium translatum, potentior non sit. Ceterum hæc extensio admittenda non est; quia durante lite beneficia conferri non possunt. c. 1. & 2. vs. lite pœueniat. in 6. Azor. 2. p. lib. 7. c. 29. q. 5. Flam. lib. 2. q. 3. à n. 21. Barbo. alleg. 69. n. 19.

Sexto extenditur ad beneficia nudum possessa, modo tamen ius in illis habeas; quia iam habes ius, & titulum, quem potes in alterum transferre. Garcia 11. p. c. 4. n. 15. Barbo. alleg. 69. num. 17.

Supradicta procedunt, esto vnum beneficium pro pluribus permutares, nisi aliis ea plura habeas esse impeditus; quia vnum beneficium pluribus æqualiter potest: sic alius relatis Azor. 2. p. lib. 7. c. 29. q. 12. Rebuff. tit. de permutat. n. 40. Nauar. consil. 43. de simonia. n. 3. Garcia 11. part. c. 4. n. 14.

Duplex restat difficultas. Prima de beneficiis vnitis. Secunda de beneficiis expectatis, an inquam hæc permutari possint.

Circa primam difficultatem, si beneficium beneficio vnium sit, clarum est permutari non posse, nisi permutato eo beneficio cui est vnium; quia accessorium naturam sequitur principalis: & quia mediante vnione definit esse beneficium, & sit prædium illius, cui vnitur: sic Gonzalez gloss. §. 5. 7. sub n. 11. 14. 22. Azor. 2. p. lib. 7. c. 29. q. 7. Garcia 11. p. c. 4. n. 24. At si beneficium monasterio, alterive loco pio vnium sit, permutari non poterit vnione non dissoluta. Quare vt locum habeat permutatio, dissoluta vnio debet: quod qua ratione fieri possit, ex his, que dicemus de vnione, constabit.

Verum si beneficium vnium sit, neque vnio habuit effectum; eo quod facta sit sine præiudicio possidentium, iuxta Trident. sess. 24. c. 15. ad finem de reseruat. & possidentes adhuc viuunt, omnino dicendum est neque resignari, neque permutari hæc beneficia posse. Nam si in his beneficiis vnitis daretur resignatio, aut permutatio, impediti posset vnionis effectus. Item illa beneficia sunt iam affecta eo ipso quod possident illa reliquerit, non igitur in aliam tertium possidentem transferri possunt, & ita ex communi sententia firmat Azor. 2. p. lib. 7. c. 29. q. 7. Sanchez. lib. 7. in decal. c. 29. n. 171. Flam. lib. 2. q. 9. n. 2. Garcia 11. p. c. 4. n. 27. & alij apud ipsos.

Hoc tamen intelligendum est de vnione beneficii certi & determinati. Quia hæc determinatio necessaria est, vt locus pœus, cui beneficium vnium est, ius ad illud beneficium habeat, illicque sit annexum; sic alius relatis, Garcia num. 37. Secus si indeterminatum beneficium vnium esset, vt fuit vnium in Hispania sancto inquisitionis officio beneficium primo vacaturum in omnibus cathedralibus, & collegiatis Ecclesiis, non impedit resignacionem, & permutacionem cuiuslibet in particulari, cum nullum in particulari effectum vniumque sit. Gonzal. gloss. 14. n. 12. Hieron. Gab. conf. 199. num. 1. Garcia 11. p. cap. 4. num. 38.

Deinde intelligi debet de beneficio certo vnio absolue, scilicet si vniretur sub conditione, quod per cessum, vel decessum,

vel resignacionem vacaret. Nam ex hac vnione non impeditur resignatio in fauorem, seu permutatio. Quia in decreto odioso vacationis sub cessu, vel decessu, cessus purus, & non conditionalis intelligitur. Putes de iur. 3. 4. à n. 1. lib. 1. Gonzal. gloss. 14. n. 8. & sub resignacione resignatio simplex, & non conditionalis, qualis est permutatio. Sic Putes de iur. 3. 5. 7. à n. 1. lib. 1. Gonzal. n. 9. Garcia 11. p. c. 4. n. 39.

Hæc limitari debent casu quo coram Pontifice resignasset, vel permutasset beneficium vnium vnione declarata. Nam si ipse tunc resignacioni, seu permutacioni consentiret; permutare beneficium posses, quia effectus vnionis pro illa vice tenetur suspendi. Neque necessarium est derogare regulæ de tollendo iure questio; quia non videtur per hanc resignacionem, seu permutacionem ius confidabile illi, eo quod possit contingere, quod resignarius obeat prius quam resignans, & sic suspendendo effectum vnionis vnio acceleretur. Sic Putes de iur. 3. 5. 7. Flam. de resignat. lib. 2. quest. 9. n. 8. Mandos. in praxi de signatura grat. tit. de renunciat. col. 4. Garcia 11. part. cap. 4. n. 29. Gonzal. glossa 5. 8. 7. à n. 137. Azor. 3. p. lib. 7. cap. 2. quest. 8.

Sed quid si de facto nulla facta mentione vnionis hæc beneficia vnita tenentur permutare, seu resignare? Et quidem si resignatio esset simplex, clarum est vnionem intrare, nec te posse ad beneficium redire. Tum quia facta illa absoluta dimissione subintravit vnio, Flam. Paril. lib. 2. q. 9. à n. 22. Garcia 11. p. c. 4. n. 34. At si resignatio est in fauorem, seu ex causa permutacionis, communiter doctores distinguunt. Vel sciens vnionem resignasti, vel illam ignorans; si sciens resignasti, affirmant subintrare vnionem, nec tibi esse redditum ad beneficium. Quia ob illam iniquam resignacionem beneficium vacauit. Scire namque debebas, te non posse in alterum beneficium transferre: si ergo hæc scientia non obstante resignasti, tenebit resignatio ea parte, qua te beneficio priuat. Quia hanc priuationem illa resignacione conuincis voluisse. Facta autem illa priuatione, & beneficii dimissione, nihil est quod vnionis effectum impediatur. Verum si ignorans vnionem resignasset, cum tunc non conuincaris beneficium voluisse dimittere, nisi sub ea conditione, quod alteri conferretur, & hæc conditio impleri non possit ob vnionem. Non est cur beneficio priuetis, aut cur vnioni locus detur. Flam. lib. 2. q. 9. à num. 20. Garcia 11. p. de benef. c. 4. num. 36.

Circa secundam difficultatem de beneficiis expectatis, an inquam hæc permutari possint, vt g. electus præsentaturque es ad beneficium, vel habes à Pontifice mandatum de prouidendo in primo beneficio vacaturo, poteris ne cum alio simili iure, vel cum beneficio permutare? Respondeo te posse, si legitima adest superioris autoritas; sicut enim beneficia per reciprocam resignacionem transferuntur, cor non iura ad beneficia transferri similiter poterunt, si legitimus superior conferret? Quis autem hic sit, statim subiiciemus.

Namquam tamen permutatio contingere potest beneficii realis cum beneficio ficto, vt g. habes beneficium, quod optas in alterum beneficium carentem transferre, & vt facilius hanc translationem perficias, fingis alium beneficium habere, & cum illo beneficio ficto tuum reale permutas, nulla est permutatio. Quia permutatio generatur sumpta est certæ rei ad alteram mutua præstatio. l. 1. ff. de rerum permutat. At beneficium fictum beneficium non est, ergo capax esse non potest permutacionis. Ergo illa translatio resignatio est in fauorem, tamen si facta fuerit sub titulo permutacionis. Azor. 2. p. in ff. moral. lib. 7. c. 29. q. 17. & c. 30. q. 16. Lessius lib. 2. c. 35. n. 200. Quat. 1. de 101. lib. 4. de simon. c. 30. n. 19. Neque obstat sic permutanti nullam fieri iniuriam, cum ipse sciens alium beneficio carere cedat beneficio, quod obtinere poterat: ob quam rationem Rebuff. in praxi benef. 3. p. tit. de perm. num. 14. sentit hanc permutacionem fieri posse. Non inquam obstat; quia facta permutacione rei ad rem, potest vnus ex permutantibus rei sibi transferendæ eedere. At si de facto nulla est; que transferatur res, non permutacionem celebrabit, sed donationem. Non igitur permutatio esse potest beneficii realis ad beneficium fictum. Adde superiorem in hac parte non consentire: ipse enim resignacioni ex causa permutacionis consentit, quia sic credit celebrari. Ergo non consentit resignacioni in fauorem, que re ipsa celebratur. Ergo illa resignatio nulla est. Quod à fortiori procedit si coram ordinario fiat, vt constat ex constitut. Pij IV. incipiente, Ad cuius aures: vbi has permutaciones fictas irritas esse declarat.

§. III.

Cuius autoritate beneficia sint permutanda, & qui ea permutare possunt.

- 1 Propria autoritate non possunt beneficia permutari.
- 2 Necessario auctoritas superioris expostulatur.
- 3 Vicarius ex vnione vicariatus non habet hunc potestatem.
- 4 Si vicario conceditur potestas admittendi resignaciones ex causa permutacionis, verius est beneficia conferre posse.

- 5 Capitulum sede vacante qualiter possit recipere resignationes beneficiorum ex causa permutationis.
- 6 Beneficiorum reservationum permutationem non potest Episcopus admittere.
- 7 Beneficiis sitis in quibus diocesis ab utroque Episcopo resignatio admittenda est.
- 8 Coram ordinario non potest fieri permutatio beneficij nundum acquisiti, Neque beneficium cum pensione.
- 9 Alia remittuntur.
- 10 Dispensatus ad unum beneficium, verius est non posse cum alio simili permutare.

1 Propria autoritate beneficia permutari non possunt. Quia sic caucit *c. quassum. c. penult. de rerum permur. & eradunt doctores ibi, & in c. 1. eod. tit. in 6. & clem. 1. de rerum permur.* Meritoque hac permutatio est prohibita, ne clerici avaritiae studeant, neve de beneficiis tanquam de rebus profanis disponant, neve Ecclesiae damnum inferant, illi ministris ineptos designando.

Sed an haec permutatio propria autoritate facta labem simoniae contineat, & vacationem beneficij constituat. *tract. de vitio religionis opposita. disp. ut. de simon. punct. 15.* definitur: ibi enim relictum & labem simoniae continere, & vacationem beneficij mereri.

2 Igitur autoritate superioris permutatio facienda est, sed cuius superioris? ibidem resoluimus, esse qui potestatem habet in illo beneficio instituendi, & destituendi. Quia permutatio est vitium beneficij depositio, & alterius acquisitio. Ergo permutacionem admittens autoritatem habere debet amovendi a competuntibus beneficia, & potestatem ea conferendi. Vnde si inferior Episcopo hanc potestatem habet vel ex consuetudine, vel ex privilegio, coram illo fieri permutatio poterit. *Azor. lib. 7. c. 29. q. 4. Barb. alii relatis alleg. 64. n. 4.*

3 Vicarius Episcopi ex ratione vicariatus non habet hanc potestatem; quia non habet potestatem beneficia conferendi, indiget ergo speciali mandato ut per *tex. in cap. quassum, de rerum permur.* docent Rebuff. *praxi beneficior. tit. de vicario. n. 104. Azor. 2. p. lib. 7. c. 29. q. 4. Garc. de benef. 1. p. c. 4. n. 74. Barb. all. g. 34. n. 66.*

4 Sed an si vicario concedatur potestas admittendi resignationes ex causa permutationis possit beneficia competuntibus conferri? Negat Rebuff. *supra.* & Barbosa *n. 68.* eo quod resignatio beneficij quid distinctum est a beneficij collatione. Contrarium verius existimo: nam licet sint distincta, sunt tamen omnino connexa: cum enim beneficium resignas ex causa permutationis, ea conditione resignas, vt competuntanti concedatur: superior igitur admittens hanc resignationem eo ipso admittit conditionem: quo modo ergo illam admittere potest, si potestatem non habet ea beneficia conferendi, vel saltem obligandi collatorem, vt conferat?

5 Capitulum sede vacante potest recipere resignationes beneficiorum ex causa permutationis, si eorum collatio ad ipsum pertinet: tradunt cum. *Glossa in clem. 1. de rerum permur.* Doctores communiter. At si solius Episcopi electio, seu praesentatio beneficiorum sit, nequaquam capitulum poterit resignationes ex causa permutationis admittere. Quia non potest admittere, nisi admittendo conditionem, vt competuntanti conferatur, quod sibi datum non est: sic pluribus relatis Garcia *11. p. de benef. 4. n. 75.* Verum si Episcopus horum beneficiorum resignationes admisisset, & antequam ea competuntantibus conferret, e vita decederet, postea capitulum sede vacante ea competuntantibus dare, quia admissa resignatione beneficiorum collatio necessaria est. *c. de rerum permur. in 6. & clem. 1. eod. tit. & capitulum Episcopo succedit in his quae sunt necessitatis, & obligationis. Garc. supra. n. 81.*

6 Dixi permutacionem faciendam esse coram illo Superiore, qui potestatem habet in illo beneficio instituendi & destituendi. Vnde cum in beneficiis reservatis non habeat Episcopus hanc potestatem, non enim potest ea competuntantibus conferre, nequaquam hanc resignationem ex causa permutationis poterit admittere: sic aliis relatis Garcia *11. p. de benef. c. 4. n. 82. Azor. 2. p. lib. 7. c. 29. q. 10. & 16. Tusc. concl. 30. Mantica de tacitis & ambiguis convent. 1. 5. tit. 9. a. n. 11.*

7 Eadem ratione si beneficia sita essent in diversis diocesis, non posset resignatio ex causa permutationis fieri coram vno tantum Episcopo, sed necessario uterque Episcopus, ad quos illorum beneficiorum collatio pertinet, intervenire debent. *Azor. 2. p. lib. 7. c. 29. q. 8. Aug. Barb. all. g. 69. n. 20.*

8 Ex eodem fundamento conuincitur non posse coram Episcopo, seu ordinario fieri permutacionem beneficij nondam acquisiti. Quia ordinariis datum non est ius ad beneficium ex vno in alium transferre. Sic ex communi sententia docet Flaminio *lib. 2. de resig. q. 21. & 23. Azor. lib. 7. c. 29. Garcia 11. p. c. 4. n. 17.* quamvis Lesho *lib. 2. c. 34. n. 129.* contrarium non videatur improbabile. Item neque potest beneficium cum pensione coram ordinario permutari, neque pensiones inter se tamen potestatem haberent competuntantes illas in alios transferendi. Quia ordinariis sola beneficiorum permutatio concessa est, non autem pensionum, quae pro-

prie beneficia non sunt. *Azor. 1. p. l. 8. c. 12. q. 8. Vgol. de officio Episcopi. c. 50. §. 10. n. 4. Garc. 11. p. c. 4. n. 18.*

9 Sed an coram ordinario possit fieri permutatio beneficiorum compensata fructuum inaequalitate, solutione pensionis, vel pecunia, late examinamus *dicta disp. de Simon. punct. 16.*

Quoad eos qui permutare beneficia possunt: vide dicta Superiori punct. §. 3. & 4.

10 Solum est aliquis difficultas, an dispensatus ad unum beneficium possit cum alio simili permutare? Videtur posse: sic aliis relatis Francus in *c. non potest. §. illud. n. 6. & 7. de praebenda. lib. 6. And. Gambat. in c. de rerum permur. lib. 6. n. 79.* Ratio esse potest. Quia permutans moraliter loquendo dicit non potest de nouo beneficium accipere, sed beneficium beneficio succedere: neque de causa prohibitis acquirere non prohibetur permutare, vt pluribus exorant Tiraq. *de vtroque retractu §. 31. gloss. 2. m. 1. Mol. de Hispan. primogen. lib. 4. c. 5. a. n. 47.*

Nihilominus contrarium est dicendum, non solum ex stylo curiae, vt placuit Rotae *de c. 1. de filijs presbyter. in nouis crescent. de c. 1. num. 6. & 7. de reb. Eccles. non alien. Gonz. gloss. 14. n. 16.* Sed etiam de rigore iuris. Nam dispensatio est odiosa, neque trahenda ad alia praeter concessa, vt colligitur ex *dicto cap. non potest. de praebenda in 6. & cap. ordinarij. de officio ordinarij. in 6. clem. si plures. de praebendis; & tradit Azor. 2. p. lib. 7. cap. 29. q. 14.* Cum ergo ad habendum beneficium quod dimittis dispensatus sis, non poteris loco illius aliud ex vi dispensationis subrogare.

§. IV.

De conditionibus in permutatione seruandis.

- 1 Seruanda sunt conditiones pro resignatione apposita.
- 2 Mentionem obtentorum faciendam non esse de rigore iuris, sed de stylo tenet aliqui.
- 3 Verius est vtroque titulo sciendam esse.

1 Clarum est seruandas esse conditiones pro resignationibus requisitas; quia permutatio est propria beneficij resignatio. Solum de illa conditione, quae in resignationibus coram Pontifice expostulatur, nempe quod fiat mentio obtentorum beneficiorum, est difficultas, an in permutacione acquiratur.

2 Fred. Gen. *tract. de permutat. q. 18.* quem refert, & sequitur *Azor. 2. p. lib. c. 29. q. 27.* existimat de iure mentionem faciendam non esse, bene tamen de stylo curiae. Prioris patris ratio est: quia canones, & iura decernunt mentionem obtentorum faciendam esse in imperatione beneficiorum, & illorum dispensatione. Quia est res odiosa, & ambitiosa. At permutatio non est propria beneficij acquisitio, cum non addatur beneficium beneficio, sed est noui beneficij in locum prioris subrogatio. Ergo non est in hac permutacione mentio obtentorum facienda. Deinde in permutacione collatio non est gratuita, sed obligatoria. At solum in collatione gratuita est mentio obtentorum facienda. Ergo non in permutacione. Et consummari potest, quia ea de causa cum es electus, aut praesentatus ad beneficium a Pontifice conferendum, non tenetur mentionem facere de obtentis; quia collatio est tibi debita. *Respon. de c. 300. par. 1. diuers. Garc. statim referendus.* Cum ergo in permutacione hoc debuit inueniatur, nullatenus mentio obtentorum erit necessario facienda. Secundam partem de stylo curiae testantur plures Doctores. *Bell. tract. de permut. 3. p. q. 2. num. 120. Rebuff. praxi. tit. de permut. n. 34. & 35. Garcia 11. p. de benef. 4. a. n. 89.*

3 Nihilominus verius credo, non solum ex stylo curiae, sed etiam de rigore iuris hanc mentionem faciendam esse: sic Garcia *11. p. de benef. c. 4. n. 89.* Quia verè & proprie in permutacione beneficium imperatur; tamen ex titulo permutacionis, & quia forte qui dignus, & idoneus est ad unum beneficium, non est ad aliud, vel ad plura, si cum pluribus permutatur. Neque absoluit collatio beneficij debita est competuntantibus, nisi supposita resignationis admissione, quam conferens non tenetur semper admittere. Secus vero est in institutione ob praesentationem: quia institutio absolute est debita, eo quod instituentis consensus ad praesentationem non requiratur.

§. V.

Qualiter vacent beneficia permutata.

- 1 Vacant eo ipso, quo superior dispositionem admittit.
- 2 Proponitur questio grauis.
- 3 Sub distinctione respondetur.
- 5 Ex vacatione per resignationem ex causa permutacionis iam pedatur optio, & expectantia.

1 Eo ipso quo apud Superiorem beneficium deponis, Superiorque depositionem admittit, tamen si competuntanti beneficium

DE
PASTORALIS
TOR
II

beneficium collatum sit vacare, beneficium censetur. Nam beneficium nemini conferri potest, quin prius vacet, sed non potest prius vacare, quam conferatur, nisi vacet per resignationem admissam. Ergo vacat per hanc resignationem: & colligitur ex clementi. 1. de rerum permutat. c. licet eodem tit. in 6.

1 Ex hac doctrina ferè ab omnibus approbata inferitur decisio illius questionis: an facta à compertutantiis resignatione suorum beneficiorum, & à superiore admissa, si permutatio non habet effectum, possunt compertutantes ad sua beneficia redire; Item an debeant redire sine noua collatione; præmissis variis, sententiis quas tradidit Az. 2. p. lib. 7. cap. 29. q. 21. Garc. 11. p. de benef. c. 4. à n. 5.

3 Distinguedi sunt plures casus, in quibus contingere potest permutacionem non habere effectum si enim culpa sua permutatio non habet effectum; quia cat. bas beneficio permutando, vel illius legitimo titulo, ob quã causam beneficium ab alio compertutante cuiusdam estis non poteris beneficium tibi de nouo collatum retinere; sed debes dimittere, & compertutans, qui consensit non est tuæ culpæ, poterit propria autoritate ad proprium beneficium reuerti, quia nulla fuit eius dimissio; co quod fuerit facta sub conditione: quod tu beneficium firmum illi conferendum dimitteres, quod cum non feceris, dimissio non tenet. Azor. dicto. cap. 29. quæst. 21. Lessius lib. 2. cap. 34. num. 195 Thom. Sanch. lib. 2. cap. 26. num. 9. & ex parte consentit. Garc. dicto c. 4. num. 6. Si autem tua culpa permutatio effectum non habuerit: quod incapax fueris beneficii recipiendi, nequaquam redire poteris ad beneficium dimissum; quia conditio sub qua beneficium dimissum, executioni mandata est: hæc enim conditio nulla alia fuit, nisi quod alius suum tibi beneficium dimitteret, quod fecit. Tibi ergo imputandum est, quod non obtinueris beneficium ab alio dimissum, Ergo obtinam culpam alius piuidandus non est iure quod habet, vt sibi tuum beneficium conferatur, maxime si de facto collatum est. Non ergo poteris ad beneficium dimissum redire.

Quod si absque tua culpa non habuit permutatio effectum in alio compertutante, eo quod compertutans antequam tuum beneficium illi collatum esset mortuus esset, vel fuit factus incapax collationis, tu non poteris ad beneficium dimissum redire, quia ex parte tua perfecta fuit permutatio, & per accidens est quod non fuerit tuum beneficium alteri compertutanti collatum, cum per te ipsum non steterit. Gonz. gloss. 15. §. 2. à num. 40. Quod si beneficium compertutantis recepti antequam tuum dimitteres, & tempore, quo dimittere debebas compertutans decessit, vel incapax est recipiendi, poteris vtique beneficium retinere, & tuum, & compertutantis, nisi essent incompatibilia, sic Lessius dicto c. 34. n. 197. Az. 2. p. l. 7. c. 29. Garc. 11. p. c. 4. num. 10.

4 Secundo inferitur ex vacatione per resignationem in fauorem, seu permutacionem impediri optionem & expectatiuam, Quia vacant ad effectum, vt designatis conferantur; & tradit Azor. 2. p. l. 7. cap. 30. quæst. 7. Garc. pluribus relatis, 11. p. de benef. cap. 4. num. 4. Gonz. gloss. 34. num. 35. & 36. Flamin. lib. 2. q. 20 per totam.

§. VI.

De vacatione beneficii contingente ob affectionem alterius.

- 1 Qualiter beneficia iuxta diuersa tempora incompatibilia fuerint.
- 2 Si obtinentur beneficium simplex cum alio incompatible, tenent plures non vacare ipso iure.
- 3 Verius est oppositum.
- 4 Proque beneficio priuatis, si vtique retinere presumis.
- 5 Beneficia incompatibilia per se sub eodem titulo uniformia sunt, vacant ipso iure.
- 6 Si in eadem Ecclesia difformia sunt, vel in diuersis uniformia sub distinctione respondentur.
- 7 Apponuntur duas limitationes.
- 8 Si sufficiens sit ad tuam sustentationem vnus ex illis, non potest aliud nisi ex Pontificis dispensatione, obtinere.
- 9 Sed quid si habent beneficium sufficiens aliud concedatur. Affirmat Garc. valere collationem ab ordinario factam, si casus à delegato.
- 10 Idem in vtroque dicendum est.
- 11 An obtento secundo beneficio sufficiens vacet primum ipso iure. Negant aliqui.
- 12 Sub distinctione fit satis questioni.
- 13 Obtento beneficio insufficienti, si secundum sufficiens obtineas non vacat primum, tamen contrarium Garcia sentiat.
- 14 Quod dicatur beneficium sufficiens.
- 15 Preponitur quadam obiectio, Et fit illi satis.
- 16 Beneficia litigiosa vacant obtentione pacifica secundi beneficii incompatibilia.
- 17 Quid de quodam speciali casu.
- 18 Habens duo beneficia incompatibilia ex dispensatione, si tertium litigiosum obtineat nulla est collatio.

- 19 Beneficia acquirenda, seu ius ad beneficium vacat obtentione pacifica secundi beneficii incompatibilia.
- 20 Qualiter secundum beneficium obtinendum est, vt vacationem inducat prius obtenti.
- 21 Quando censetur pacifice beneficium obtinere.
- 22 Debet esse obtentio fructifera beneficii.
- 23 Duplex limitatio apponitur. Sed vnã admittimus, aliam reiicimus.
- 24 Si secundum beneficium de facto, & non de iure obtineas, vacat primum.
- 25 Quando ob obtentionem secundi beneficii impediatur resignare primum.
- 26 Pontifex in pluralitate beneficiorum incompatibilium dispensare potest.
- 27 An censetur dispensare, eo quod beneficium concedat consensu aliorum, que obtinet.
- 28 Quid dicendum de aliis Pontifice inferioribus.

Pendet huius questionis intellectus ex eo quod intelligas qualiter beneficia incompatibilia sint. Nam pro diuersitate temporum diuersimodè incompatibilia fuerunt. Antè concilium Lateranense sub Alexand. tertio duze dignitates, vel duo beneficia curata, vel aliàs residentiam expostulantiã ita erant incompatibilia, vt vno obtento alterum non vacaret ipso iure sed obtinens obligatus erat vnus ex illis dimittere, quod ipse maluerit cap. referente cap. præterea de præbendis. Deinde in iplomet concilio Lateranen. sub Alexand. IV. in cap. quia nonnulli de clericis non residend. non concedebatur obtinendi electio, sed obtento secundo beneficio si primum non dimitteret, secundo priuandus esset: paulo post Innocent. 111. in eodem concilio relatus in cap. de multa de præbendis, statuit obtinentes supradictas dignitates, officia personatus, aut alia quouis beneficia curata: primum vacare ipso iure per adeptionem secundi est vtique retinere quis contenderit, secundo per sententiam priuaretur, & addit, vt nullus in eadem Ecclesia plures dignitates, aut personatus habere præsumat etiam si curam non habeant animarum: consentit. capit. literas. de concess. præbendis. & cap. consuetudinem. De consuetud. in 6. ibi Nulli liceat de casero, nisi vnicum personatum, vel dignitatem aut præposituram, siue administrationem, vel officium perpetuum quocunque nomine censatur cum præbenda in simul absque dispensatione dicta sedis in eadem Ecclesia obtinere, vel iam obtenta obtinere. Quod si à quoquam secus præsumptum fuerit, irritum sit omnino, idem ferè habetur in clement. fin. de præbendis. & dignit. vbi in eadem Ecclesia retinere quis duas præbendas non potest, tamen vnã illarum sit dignitatis accessoria. Post hæc Ioann. XXII. in extrauag. execrabilis, de præbendis. §. que tamen. & §. qui vero, decreuit vt obtinens secundam dignitatem, personatum, officium, vel beneficium curatum vacaret primum ipso iure, & si vtique retinere præsumpserit, secundum similiter vacaret, & remaneret inhabilis ad ordines, & ad omnia alia beneficia acquirenda. Tandem successit Trident. concilium quod sess. 7. cap. 4. de reformat. in hac verba pronunciat. Quicunque de casero plura beneficia curata, aut alias incompatibilia beneficia Ecclesiastica, siue per viam unionis ad vitam seu commenda perpetua, aut alio quocunque nomine, & titulo contra formam sacrorum canonum & præsertim constitutionem Innocent. III. qua incipit de multa recipere ac simul retinere præsumpserit, beneficiis ipsi iuxta ipsius constitutionis dispositionem ipso iure, etiã præsentis canonis vigore priuatus existat, c. 17. sess. 24. de reformat. inquit idem concilium in posterum vnã tantum beneficium Ecclesiasticum singulis conferatur, quod quidem si ad vitam eius cui conferretur honestè sustentandam non sufficiat, liceat nihilominus aliud simplex sufficiens, dummodo vtique personalem residentiam non requirat eidem conferri. Hæcque non modo ad cathedrales Ecclesias, sed etiam ad alia omnia beneficia tam secularia, quam regularia quæcumque etiam commendata pertineant cuiuscumque tituli aut qualitatis existant.

Vt ergo supradictæ constitutiones, & incompatibilitas beneficiorum clarius eluceant plures difficultates veniunt examinanda.

2 Prima est, an beneficia simplicia residentiam expostulantiã ita sint incompatibilia, vt secundo obtento primum vacet ipso iure. Et idem est de canonicatu cum curato, aut per obtentionem pacificam vnus primum ipso iure vacet. Et quidem ex constitutionibus ante Trident. editis clarè constat ipso iure non vacare. Nam c. referente & præterea. De præbendis hæc beneficia incompatibilia obtinenti dabatur optio. vt quod maluerit eligeret in c. quia nonnulli delegabatur electio, & secundum mirrabat non ipso iure, sed per sententiam in c. de multa; & extrauag. execrabilis, non de his beneficiis incompatilibus sed de dignitatibus, personatibus officijs, beneficiis curam animarum habentibus, est fermo. Ergo beneficia simplicia incompatibilia obtinentes ipso iure non vacabant ante concil. Trident. Quod autem ex Trident. decreto, sess. 7. c. 4. de reformat. vacent, non leuem difficultatem intulit Nauarr. lib. 3. cons. tit. de præbendis. cons. 34. in priori edit. eo quod à iure antiquo recedendum

dendum non est nisi nouo iure cogente, ex leg. *precipimus*, *Cod. de appellacionib.* At Trident. non videtur de his beneficiis loqui, sed solum de beneficiis curatis, de quibus loquitur *tex. in c. de multa*, ad summum de dignitatibus, personatibus, & officiis, de quibus in extrauag. *excecrabilis*, vel de beneficiis sub eodem recto consententibus, de quibus in *c. litteras*, de concess. *præbende*. & *clem. fin. eodem tit.* quod non leuiter indicat illa dictio copulatiua *etiam*, quæ denotat non aliam vacationem præfenti decreto induci, quam quæ aliis factis canonicis, & præfentim constitutione Innocent. 111, inducta erat. Ob quæ Nauarr. supra dicto loco censet seculæ declaratione Cardinalium non induci in his beneficiis ipso iure vacationem. Idem tenet Lessius *lib. 2. cap. 34. num. 145.* & absolute absque hac limitatione eam defendunt. Flamin. Patinus *de resignat. lib. 3. q. 3. num. 132.* Marcus Anton. Genouen. *in praxi Archiep. Neapol. c. 64. n. 4.* & 5. Piacens *in praxi Episcop. 2. p. c. 5. n. 26. v. secundo*, P. Lopez de August. *ad sum. bullar. Quaranta verbo beneficiorum resignatio caus. 6.*

3. Nihilominus pro certo tenendum est vacationem induci ipso iure cuiuscunque beneficii simplicis residentiam præfiam expostulantem per obtentionem pacificam secundi incompatibilis: sic pluribus decisionibus Rota, sacreque congregationis declarationibus firmant *Gonz. gloss. 15. à num. 16.* *Garc. 11 p. de benef. cap. 5. à num. 83.* *Azor. 2. p. lib. 6. cap. 33. quaest. 2.* Ratio est: quia concilium generaliter prohibet sub priuatione ipso iure receptionem, & retentionem plurius beneficiorum curatorum aut alias incompatibilia: sed supra dicta beneficia simplicia sunt incompatibilia illaque retinere est contra statuta, & constitutiones relatas in *cap. referent. cap. præterea de præbendis*. Ergo vacat ipso iure. Neque ut præfenti concilio in nouat solum vacationem ipso iure ob pluralitatem beneficiorum incompatibilium *ex c. de multa*. Sed hanc vacationem ipso iure iuxta illius constitutionis dispositionem extendit ad quælibet beneficia incompatibilia, ita ut præfendens illa beneficia incompatibilia recipere, & retinere priuatur illis beneficiis ipso iure, sicut priuatur in *cap. de multa*, & *extrauagant. excecrabilis*.

4. Hinc fit te priuari non solum beneficio simplicis primo obtento, sed etiam secundo, si utrumque retinere præsumpseris, quia concilium absque vlla distinctione primi, vel secundi dicit te esse beneficiis priuatum ipso iure. Item quia licet in *cap. de multa*, secundo beneficio non priuatur ipso iure, sed priuandus ueniasat in *extrauag. excecrabilis*, utroque ipso iure priuatur, si utrumque retinere præsumpseris. Sed concilium in eo qui obtinet beneficia aliis compatibilia, indicit ipso iure priuationem, beneficiorum iuxta priuationem quæ sacris canonibus statuta est. Cum ergo sacris canonibus statuta sit priuatio ipso iure non solum primi, sed etiam secundi beneficii ob retentionem utriusque *ex dicta extrauag. excecrabilis*, efficitur sanè te priuatum existere: sic *Garcia 11 p. de benef. cap. 4. num. 194.* Censuris autem præsumptuosè beneficia incompatibilia retinere, quoties sciens esse incompatibilia retines, quia laram culpam committis, quamuis à iudice monitus non sis, satis enim lex ipsa te monet. *Garc. loco allegato numer. 95.*

5. Secunda difficultas est de beneficiis simplicibus per se compatilibus, an inquam hæc vacent ipso iure, si ea retinere præsumpseris; Et quidem si sint uniformia sub eodem recto, vacant ipso iure. Quia esto ex munere, & residentia compatibilia sint, cum nullum ex illis residentiam expostulet; at quia iure ipso mutuo se excludunt *ex c. litteras de concess. præbende clem. fin. eodem tit.* ex iure ipso sunt incompatibilia, & obtento secundo vacat primum ipso iure, & sic tradit *Glossa & Abbas ibi. Azor. 2. p. lib. 6. cap. 1. q. 3.* *Garc. 11 p. c. 5. n. 18.* *Hojeda de incompatibil. benef. cap. 20.* *Tusch. lit. B. cont. 64. & 66.* *Greg. Lopez. leg. 3. tit. 16. part. 1.* & alij apud ipsos. Adde non solum primum beneficium vacare, sed etiam secundum, si utrumque retinere præsumpseris *ex supra dicto Trident. decreto*, si quidem iuxta formam factorum canonum beneficia uniformia in eadem Ecclesia sunt incompatibilia ex iure. Sed inquires quæ sint beneficia uniformia sub eodem recto, quæ difformia? Respondet illa esse uniformia, quæ cum sita sint in eadem Ecclesia, capella, seu cæmeterio illi contiguo, idem ministerium, & exercitium habent, & eandem congregationem constituunt: illa verò difformia, quæ diuersa munera obtent: si enim vna capellania instituta est, cum obligatione dicendi singulis mensibus 14. missas, alia verò cum obligatione dicendi duas, aut aliud onus habundis, dissimiles sunt, non similes: sic *Nauarr. conf. 16. de præbendis in nouis*, & *conf. 35. in antiquis*, *Gonzalez gloss. 10. n. 86.* *Garcia 11 p. de benef. cap. 5. n. 269.* & *seqq.* *Angust. Barb. alleg. 62. n. 14.*

6. Si autem in diuersis Ecclesiis beneficia existant, vel si in eadem existant, difformia sint, distinguendum est an congrua sustentationi singula sufficiat an non? Si nullum ex illis sufficiat, poteris absque dispensatione omnia retinere. Quia nullo rextu apparet hoc tibi esse prohibitum, eaque de causa *Trident. sess. 24. c. 17. de reformat.* inquit vnum tantum beneficium simplicis conferatur, quod si ad vitam eius cui conferatur honestè sustentandam non sufficiat, liceat nihilominus aliud simplicis suffi-

ciens, dummodo utrumque personalem residentiam non requiratur eidem conferri, Neque hanc potestatem denu concilium Episcopis concessit, sed declarauit quæ alias iure ipso illis competebar. tradit *Garc. 11 p. de benef. c. 5. à n. 135.*

7. Quod limitandum venit; dummodo eiusdem Ecclesie plura non sint. quam duo. Nam triplicem esse in vna Ecclesia iure ipso prohibetur, & abique Pontificis dispensatione id fieri non potest *sic gloss. fin. in clem. fin. de præbend. & pluribus relatis Garcia 11 p. de benef. cap. 5. n. 238.* Deinde limitandum est, nisi magna sit beneficiorum coactatio: quia hæc difformitatem causat, & scandalum generat. *Flamin. l. 3. de resq. q. 1. n. 139.* *Barbosa allegat. 62. n. 3.* *Garcia 11 p. cap. 5. n. 273.* Raro tamen est magna beneficiorum multitudo quoniam aliquod, vel aliquot ex illis sufficientia non sint congrua sustentationi.

8. Verum si aliquod ex illis sufficiens sit ad tuam congruam sustentationem, nequaquam poteris absque Pontificis dispensatione aliud sufficiens retinere. Quia in supra dicto Trident. decreto expressè cauetur nemini habenti beneficium sufficienti aliud esse concedendum, subintelligitur ad effectum retentionis: sic *Garcia 11 p. de benef. cap. 5. à n. 273.* *Barbosa allegat. 62. n. 8.* Tametsi in Hispania videtur contrarium consequentia seruari: vt passim ordinarij habenti beneficium sufficienti conferant. Sed non est sustinenda hæc consuetudo, cum sit expressè contra iurum concilium.

9. Sed quid si ordinarius de facto conferat beneficium sufficienti tibi habenti aliud, teneat concessio & beneficium prius obtentum vacat, vel vacat utrumque si utrumque præfiam retinere. Affirmat *Garc. dicto cap. 5. n. 283.* concilium validum esse si fiat ab ordinario: sed si fiat à delegato Pontificis. Nam ordinarius potestatem habet providendi de beneficio ei qui alij habet sufficienti, cum obligatione ut statim vno habitum dimittat, delegatus verò Pontificis nequaquam videtur hæc potestatem habere, siquidem non habet potestatem providendi nisi personas idoneas iuxta *tex. in cap. u. c. 19. de præbendis in 6. beneficiis autem competenter non videtur idoneus prouisioni nouæ*: Deinde affirmat *Garcia facta prouisione secundi beneficii sufficientis vacare ipso iure primum sufficienti, quia cum sint incompatibilia hæc beneficia ob sufficientiam, dicto cap. 17. sess. 24. & beneficia alias incompatibilia ipso iure vacant ex *tex. in c. 4. sess. 7. de reformat.* fit hæc beneficia vacare, & ita declarata factam congregationem refert *Garc. supra.**

10. Cæterum existimo concessionem beneficii sufficientis factam habenti beneficium aliud sufficienti validam esse, non solum si fiat ab ordinario, sed etiam si fiat à delegato Pontificis. Quia habens beneficium sufficienti incapax non est aliud sufficienti recipiendi, si velit prius habitum dimittere, si tamen habens beneficium curatum aliud curatum recipere potest cui voluntate dimittendi primum. Ergo potestatem habens providendi in beneficio personas idoneas hunc prouidere poterat. Quod si habens beneficium sufficienti, velit de alio sufficienti prouidendi cum retentione prioris, non solum delegatus, sed etiam ordinarius illi præfere poterit, quia ordinario non licet habenti sufficienti, illudque retinere volenti aliud sufficienti conferre. Et si teneat hanc fecere collationem nulla erit, virope de persona inhabili, & incapaci.

11. Maiorem mihi difficultatem infero: an obtento secundo beneficio sufficienti vacet primum ipso iure; Nam licet *Tul. sess. 7. c. 4.* inducat vacationem ipso iure in beneficiis aliis incompatilibus, siue sint incompatibilia ex munere, siue ex iure non videtur comprehendere horum beneficiorum incompatibilitatem; quia hæc incompatibilitas non tam est beneficiorum quam beneficiati, cui est illorum beneficiorum iure dicta collatio: & ita non vacat primum beneficium ipso iure secundo sufficienti obtento, sed venite vacandum, tenet alia relatis *Gonz. gloss. 15. n. 26.* *Barb. alleg. 62. n. 3.*

12. Hinc colligere potes quid dicendum sit, si tibi habenti beneficium sufficienti, aliud non sufficienti conferatur. Nam attenda opinione *Garcie*, qui dicit hæc beneficia incompatibilia esse eo quod nemini habenti beneficium sufficienti aliud conferri possit dicendum est obtentione secundi beneficii primum ipso iure vacare. At *Gonz. & alij* negates hæc beneficia incompatibilia esse ex munere ex iure; sed solum ex persona, censere debent obtentione secundi beneficii sufficientis primum sufficienti non vacare ipso iure, sed venite vacandum.

13. Sed adhuc in opinione *Garcie* est dubium, an obtento primo beneficio insufficienti, si secundum sufficienti obtentum, vacet ipso iure per obtentionem secundi primum insufficienti. Affirmat *Garcia dicta 11 p. cap. 5. n. 309.* eo quod finis Concilij sit, ne quis duo beneficia habeat, quorum alterum sit sufficienti, siue illud sit primo collatum, siue secundo. Ergo illa beneficia incompatibilia sunt; ac proinde vno obtento aliud beneficium incompatibilia sunt; neque illo obtento vacare primum insufficienti collatum, neque illo obtento vacare primum insufficienti collatum alicui non sit sufficienti ad honestam sustentationem, liceat aliud simplicis sufficienti ei conferri. Ergo

DE
CAST
PAL
TOR

supponit conciliam ex retentione primi insufficientis non impeditur secundi sufficientis collationem. Neque obstat quod unum tantum beneficium Ecclesiasticum sufficiens singulis sit conferendum, quominus habenti insufficientis possit sufficiens conferri: quia de facto ei non conferitur nisi unicum beneficium sufficiens aliud namque insufficientis ei non conferatur, sed collatum supponitur.

14. Petes quod dicatur beneficium sufficiens, ad honeste beneficium sustentandum? Optime huic quaestio satisfacit Glossa in cap. cum adeo de rescriptis. Et in cap. conquere, de clericis non residentibus. Et cap. Clericus. cap. clericum 21. q. Menoch. de arbitrio. casu 16. Nauar. miscell. de orat. 62. Azor. 2. p. in situ. moral. l. 6. cap. 10. q. 9. Flamin. lib. 5. q. 5. n. 131. Et leg. Aug. Barbosa alleg. 19. num. 8. Et alleg. 62. num. 11. Omnes ij Doctores concludunt iudicij arbitrio relinquendum esse, spectata enim qualitate beneficii, & beneficiati plus vel minus designandum est. Beneficiario namque simplici minus designari debet quam canonico, & canonico minus quam dignitati, & dignitati minus quam Episcopo, & beneficiario infimae sortis minus quam nobili, & illiterato minus quam docto; sed quantum in his iudex arbitrat; non potest certa regula definiti: illam exitimare oportet, quae desumitur ex vita, & consuetudine timoratorum. spectat enim beneficiarius quantum illi timoratis beneficiati eius qualitas superest, ut se possint honeste sustentare, & beneficium hanc summam attingens sufficiens erit. A duerte tamen sub honesta sui sustentatione comprehendit sustentationem suae familiae, nempe parentum, fratrum, sororum, & nepotum egenorum; imò & filiorum, tam etsi ex legitimo matrimonio nati non sint: quia omnibus iis alimenta debeantur. Item sustentationem famulorum & equorum, quos alij similes beneficiati timorati alunt. Item eas elemosinas, & hospitalia, quaeque alij similes praestant. Quia siue his sustentari decet non potest.

15. Sed obicit potest, non posse sacris ordinari literatum, & nobilem eo beneficio, quo illiteratus, & ignobilis ordinaretur. si ad decentem literati, & nobilis sustentationem amplius quam ad sustentationem ignobilis, & illiterati requiritur. Cum tamen in Trident. sess. 21. cap. 2. de reformat. nulla distinctio horum facta sit, sed illud beneficium statutum est ad hunc effectum sufficere, quod ad honestum victum beneficiati sufficiat. Respondeo negando sequelam. Nam licet nobili, & literato amplior sustentatio debeat, ut cum decencia, & de decore vitam transigat, non tamen debet amplior sustentatio ad effectum, ne mendicare cogatur, Item debetur illi amplior sustentatio, quatenus nobilis, & literatus est; non tamen quatenus est clericus. Sed in Trident. sess. 21. c. 2. sufficientia beneficii spectata fuit ex eo solum quod clericus esset. ad hunc tantum effectum ne cum ordinis dedecore mendicare cogatur, ut ex ipso textu constat. Ergo eadem est omnibus designanda, sess. 24. cap. 1. 7. de reformat. sufficientia beneficii absolute, & absque hac limitatione sumitur, ideoque pro dignitate beneficii, & beneficiatorum amplior, vel strictior designatur.

16. Tertia difficultas est de beneficii litigiosis: an inquam haec vacent obtentione pacifica secundi beneficii incompatibilis? Recepta est omnium sententia vacare, quia nulla est ratio, quare retinendum sit: solum namque retineri poterat ob periculum amittendi secundo obtentum: at obtenta pacifica possessione illius cessat omne periculum. Ergo cessat ratio, quare litigiosum retinendum sit, ergo retineri non poterit, ac proinde vacat; & ita tenet Innocentius, in cap. in nostra de rescriptis. quem restat Nauar. conf. 14. alias 31. de praebendis. esse ab omnibus receptum. Rebuff. in praxi. tit. de tacita renunciat. vers. 3. qui litigat. Garcia referens à sacra congregatione decisum, 11. p. de benef. c. 5. n. 107. Lessius l. 2. c. 34. n. 141. Econtra vero obtentione secundi beneficii litigiosi non vacat primum pacificum, ne periculum subeas remanendi absque vilo beneficio, Nauar. Garcia & Lessius supra.

17. At contingere potest, ut obtento titulo vnius beneficii, antequam illius possessionem ceperis, obtineas secundum litigiosum, & durante litigio secundi, prioris accipias possessionem, vacabitne tunc litigiosum, secundo obtentum? Videatur vacare, quia eadem ratio militat. Nam licet sit secundo obtentum, reputatur ac si primo obtentum esset; & primum beneficium ob possessionem pacificam de nouo obtentum reputatur secundo obtentum. Nihilominus probabilis censet, cum Garcia, Nauar. & Lessio supra, non induci vacationem ipso iure, eo quo hic casus omittitur fuerit à iuribus enim solum induxit vacationem primi beneficii ob obtentionem pacificam secundi, quod non de sola possessione, sed de possessione, & titulo intelligendum est; quia illa est vera beneficii obtentio, & legis odiosa, & penales extendendae non sunt etiam ad casum similem.

18. Si autem duo beneficia incompatibilia ex dispensatione haberes, & illis retentis aliud etiam litigiosum tibi collatum esset, nulla esset collatio nisi Pontifex dispensaret collatum illo tempore beneficiorum pluralitatis; habetur expresse, cap. ordinarij. §. in conferendis de officio ordinarij. in 6. & notauit Garcia 11. de

benef. cap. 5. n. 109. & 177.

19. Quarta difficultas est de beneficiis nondum acquisitis, sed acquirendis, qualiter vacent obtentione aliorum incompatibilium: v. g. electus, vel praesentatus es ad beneficium parochiale, sed non es confirmatus, nec institutus, collatum tibi est beneficium, sed non acceptasti collationem, vacatne huiusmodi beneficium obtentione pacifica secundi incompatibilis? Respondeo ipso iure vacare, ut colligitur expresse ex clem. gratia. de refer. vbi mandatum de providendo expirat obtentione secundi beneficii incompatibilis; & tradit ibi Gloss. Nauar. conf. 13. alias 26. de praebendis. n. 7. Garcia 11. p. de benef. cap. 5. n. 69. Quia obtentione secundi beneficii incompatibilis tacite priori gratia renunciat.

20. Quinta difficultas est, qualiter secundum beneficium obtinendum est, ut vacationem ipso iure inducat prioris obtentio? Breuiter respondeo pacifice obtinendum esse, non solum quoad titulum sed etiam quoad illius possessionem: constat ex cap. de multa. eodem tit. Et cap. licet Episcopus de praebendis. in 6. extr. uag. execrabilis. Et clem. plures, de praebendis. Quod adeo verum est, ut si obtento beneficio nolis illius possessionem accipere, cum possis, vacabit primum beneficium ac si de facto possessionem obtinisses. Quia dolus, & fraus nemini fauere debent, & constat manifeste, ex dicto, cap. licet Episcopus Et extr. uag. execrabilis, & tradunt omnes.

Hinc colligere debes, si prouisus à Pontifice de secundo beneficio incompatibili nolis bullas expedire, ne arctetur illius possessionem accipere, non obinde excludere prioris incompatibilis vacationem. Quia iam per te ipsum stat, quominus possessionem secundi accipias. Garcia, referens sic decisum à Rota. 11. p. c. 5. n. 104. Secus vero dicendum est, si à possessione capiendi impediaris ob alterius in beneficium intrusionem. Quia durante hoc impedimento, etiam si pro illo remouendo nullam diligentiam facias, non conseris morosus & culpabilis in possessione, sed ad summum in remotione impedimenti, Garcia supra.

21. Conseris autem pacifice beneficium obtinere, si nulla lite super ius, aut possessionem illius molestis tempore collationis, aut possessionis acceptae, vel immediate post. Nam si immediate post molestaris, conseris in ipsa collatione, vel possessione molestari; proinde non pacifice obtinere, ut tradit Glossa in cap. Commissa, verbo pacificam, de electione in 6. Castador. decis. 9. de causa possess. n. 2. Garc. 11. p. cap. 5. n. 110. Tiraquel. in leg. si unquam, verbo susceperis liberos. n. 149. Cod. de reuocand. donat. Mascard. de probat. concl. 183. n. 42. & alij apud ipsos. Sed quantum tempus transire debeat liberum à litigio post collationem, & possessionem acceptam, ne lis superueniens turbidam, & litigiosam collationem, vel possessionem faciat, & impediatur vacationem prioris beneficii obtenti, non constat inter Doctores. Aliqui enim ad annum extendunt, sed immerito, alijs deberent Ordinarij annum integrum expectare, ut prius beneficium vacans prouiderent, quod est contra stylum, & praxim receptam. Alij vero ad duos menses, quibus assentitur Castad. & Garcia supra; & merito, quia distantia duorum mensium moraliter loquendo nulla est. Quapropter si intra duos menses à recepta possessione beneficii lis mota fuerit, statim, & in continenti dici potest possessionem turbati, & vacationem prioris impedire. At si absque vilo litigio duo menses transierint, firma est possessio, & beneficium primum incompatibile vacat à puncto quo secundi fuit capta possessio.

22. Deinde ut haec collatio, & possessio secundi beneficii obtenti inducat prioris vacationem debet esse tibi fructifera. Nam si fructus illius beneficii, non tibi sed alteri applicentur siue ex privilegio, siue ex consuetudine, eo tempore quo hoc contingit, non inducit vacationem prioris beneficii obtenti. Quia quouisque tibi fructus tradantur, non conseris beneficium plene obtinere. Est decisio expressa text. in cap. si tibi concessio, de praebendis in 6. & tradit Glossa, & Abbas n. 16. Castador. decis. 9. de causa possessione n. 2. Azor. 2. p. l. 6. c. 16. q. 9. Garc. 11. p. de benef. c. 5. n. 23. & alij. Hinc inferitur, si in aliqua Ecclesia non esset receptum Trident. decretum sess. 24. c. 14. de reformat. & Bulla Pij V. 106. de applicandis fructibus, sed illis non obstantibus, fructus omnes, vel maior illorum pars pro primo, vel secundo anno fabricae Ecclesiae, vel alteri loco pio applicentur, collationem, & possessionem huius beneficii non inducere vacationem illo tempore alterius beneficii incompatibilis prius obtenti. Et idem videtur dicendum etiam si fructus mensae capitulari applicentur diuidendi inter antiquos. Quia semper est verum tibi illo tempore infructiferam esse beneficium: sic post alios tradit Garc. à n. 145.

23. Huic doctrinae duplicem limitationem adhibet Garcia, prima n. 3. 5. ut non procedat, cum alteri fructus, omnes, vel maior illorum pars est reseruata ad vitam, nisi simul sit tota administratio reseruata; ne dicamus pro tota vita reseruatarum, seu pensionarij te posse utrumque beneficium retinere. Haec tamen limitatio mihi non probatur; ideo namque retinere primum beneficium potes, si secundi beneficii fructus pro aliquo tempore sunt alteri reseruati, ne pro illo tempore cogaris mendicare. Sed haec ratio efficacius procedit, si pro tota vita alterius siue

reſeruat: Ergo illa vita durante non tibi vacat primum beneficium, ac proinde neque illud dimittere poteris, ſed vtrumque habere poteris. Secundo limitat Garcia n. 137. & bene ne procedat vbi ſolatio differat poſt mortem. Nam dilata ſolutio non impedit, quin tui ſint fructus, tibi que debiti, tibi aut tuis hæredibus aliquando applicandi.

24 Sed quid ſi ſolum de facto, & non de iure ſecundum beneficium obtineas; eo quod ob aliquod impedimentum collatio, & poſſeſſio nulla ſit, vacante primum beneficium? Alicui videbitur non vacare. Quia non præſtat impedimentum, quod de iure non fertur effectum. Sed omnino dicendum eſt, ſi ſcienter ſecundi poſſeſſionem accipias, vacare ipſo iure primum in peccam delicti commiſſi, ne ob iniuſtam poſſeſſionem melioris conditionis ſis, quam ob iuſtam, vt expreſſe deciditur cap. eum qui de præbend. in 6. Requiritur autem, quod de facto poſſeſſionem ſecundi beneficii accipias; quia illa peccata ob intruſionem imponitur, ac proinde non ſufficit, vt poſſeſſionem accipere poſſis, cum optime facias, ſi ab illa abſtineas. Garcia 11. part. de benef. c. 5. à numero 173. cum gloſſ. in clem. ſi plures, de præbend.

25 Ex dictis colligere poteris, quando ob obtentionem ſecundi beneficii impediaris reſignare in fauorem beneficium prius obtentum. Reſpondeo te impediri eſſe, quoties prius obtentum vacat ipſo iure. Nam illo caſu tuum non eſt, licet antea fuerit. Hinc ſi tibi habenti dignitatem perſonatum, officium, aliudve beneficium curatum, aliud ſimile conferatur, illud que poſſeſſionem pacifice accipias, non poſſe prius habitum in fauorem alterius dimittere. At antequam illius poſſeſſionem accipias, & in illa accipienda moroſus iudicaris, bene poteris prius habitum reſignare, vt confirmat præxiſ ſatis recepta: ſæpe enim parochus ad nouam parochiam promouetur, & canonicus ad nouam canonicatum, & antequam ſecundi poſſeſſionem accipiant, primum in fauorem reſignant.

26 Sexta difficultas eſt, quis diſpenſare poſſit, vt plura beneficia aliis incompatibilia obtineas? Certum eſt Pontificem poſſe iuxta cauſa intercedente, cum omnium beneficiorum adminiſtratio illi ſubdatur. At ſi abſque legitima cauſa plura alicui beneficia conferret, probabilis cenſeo nullam eſſe conceſſionem, vt pote aduerſam iuri naturali, & diuino: ius enim naturale, & diuinum præſcribit, ne plura ſtipendia vnum officium ſolentur concedantur, neve Eccleſia debitum miniſtris deſtituatur, neve in vnum omnia coaceruatur. Azor. 1. p. lib. 6. c. 12. q. 7.

27 Solum eſt dubium an cenſeatur Pontifex in hac pluralitate beneficiorum diſpenſare, eo ſolum quod denuo concedit tibi beneficium conſcius aliorum que obtinere: Et quidem ſi illorum qualitatem, & quantitatem cognouerit, clarum eſt cenſendum eſſe diſpenſare: at quia ſæpe ignorat beneficia que habes ſufficere ad tui congruam ſuſtentationem, tamen qualiter illorum manifeſtes, ſi de facto ea ſufficiunt, & tu non declaras, non cenſetur Pontifex diſpenſare, vt expreſſe decidi videtur cap. non poſſeſ. ſ. fin. de præbend. lib. 6. ibi: Cum vero tibi (non obtinente quod aliud beneficium obtinere noſcatis) à ſede prædicta de aliquo beneficio prouideri contingit, per hoc tecum, vt primum beneficium cum ſecundo retinere valeas non intelligitur diſpenſatum: hoc enim ſolum præſata operatur expreſſio, quod facta tibi gratia nequeat ſubrepticia nuncupari, & ita tradit Nauarr. de vni. miſcell. 61. n. 2. Gonzal. aliis relatis. gloſſ. 15. n. 27. Et ratio eſt, quia Pontifex conferens denuo beneficium habenti aliud cum facultate illud retinendi, præſumit nullum ex illis ſufficere ad honeſtam ſuſtentationem.

28 Præter Pontificem nullus alius iure ipſo habet poteſtatem diſpenſandi in pluralitate dignitatum, perſonarum, officiorum, ſeu beneficiorum curam animarum habentium. Quia lege Pontificia hæc pluralitas interdicta eſt. cap. de multa, de præbendis, extrauag. excoꝛdabilis, eodem tit. & nulli habetur Legato, ſeu Episcopo hæc poteſtatem conceſſam eſt: ſic Gloſſa in ſuprad. c. & in cap. non poſſeſ. de præbend. l. 6. Mandos. de ſignatur. grat. tit. de diſpenſat. ad plura, verſ. aut loquimur. Gate. alios referens, 11. p. de benef. c. 5. num. 337. Azor. 2. p. in ſu. mor. lib. 6. cap. 12. q. 6. Item neque Episcopus, neque Legatus à latere poteſt diſpenſare in pluralitate beneficiorum ſimplicium ſub eodem tecto, quia iure communi ſunt incompatibilia: ex cap. litteras de conceſſ. præbend. & Pontifex nemini remittit diſpenſationem: ſic Azor. dicta q. 6. Garcia, n. 370. Aug. Barboſa allegat. 62. n. 12. vbi alios referit, quamuis ſi beneficia ſimplicia ſint, & perſonalem reſidentiam non requirant, nec ſint ſufficientia teneat præxiſ. epife. 1. p. verbo beneficium. §. 7. conel. 6. Perez de Lara de capell. l. 1. c. 7. n. 13. Poſſe Episcopum diſpenſare, ſed abſque fundamento. Deinde non poteſt Episcopus, neque Legatus à latere diſpenſare in pluralitate beneficiorum perſonalem reſidentiam requirantium. Quia Concilium ſeſſ. 24. cap. 17. de reformat. expreſſe concedit habenti beneficium inſufficientem, aliud ſimplex conferri, dummodo vtrumque perſonalem reſidentiam non requirant. Ergo in his que perſonalem reſidentiam requirunt, non cadit Episcopalis diſpenſatio. Garcia. 11. p. c. 5. n. 371. Ob eandem rationem nequit Episcopus, nec Legatus diſpenſare in pluralitate beneficiorum ſufficientium, tamen perſonalem re-

ſidentiam non requirit vtrumque: quia ſupradictum Tridentinum decretum ſtatuit vnum tantum beneficium Eccleſiaſticum ſufficientem ſingulis conferri. Azor. 2. p. lib. 6. cap. 12. q. 6. Leſſius lib. 1. cap. 34. n. 146. Garcia 11. p. de benef. c. 5. n. 372. Quocirca Episcopus & legatus ſolum tibi concedere poſſunt duo beneficia difformia ſub eodem tecto, cum vnum congrue ſuſtentationi non ſufficit. Item duo beneficia ſimplicia inſufficientia in diuerſis Eccleſiis, ſi vtrumque reſidentiam incompatibilem non requirant. Garcia n. 376. Azor. ſupra. q. 6.

S. V.

De vacatione contingente ob promotionem ad Episcopatum, Abbatiam, ſeu Prælaturam Eccleſiæ collegiatam

1. Promotione ad Episcopatum omnia beneficia vacant. Et qualiter promotio intelligatur.
2. Vacant ante poſſeſſionem adeptam, quoad effectum ne reuocari poſſint.
3. Si ex vna Eccleſia ad aliam transferaris, vacat prior eo iſſe quo tranſlationis conſentias.
4. Debet tranſlatio eſſe fructifera.
5. Obtentione cuiuſlibet beneficii incompatibilis vacat Episcopatus, tamen ſi contrarium alij ſentiant.
6. Episcopus incapax eſt cuiuſlibet beneficii obtinendi ſine ſua diſpenſatione, vt verius defendimus.
6. Item vacant beneficia ob promotionem ad abbatiam ſeu prælaturam

DE hac vacatione dixi hoc tract. diſp. 3. pan. 17. Certum eſt namque eſt promotione ad Episcopatum omnia beneficia vacare ex text. in cap. cum in cunctis. §. vero, de electione. Trident. ſeſſ. 7. c. 9. & ſeſſ. 23. cap. 2. de reformat. Quod Doctores extendunt ad penſiones. Anaſt. Germon. de indulg. Card. §. vero. n. 20. & 39. Flamin. lib. 3. q. 1. n. 8. & 78. Garcia. 1. p. cap. 5. n. 110. Barboſa 3. p. de poteſt. epife. cap. 57. num. 73. Nominem promotionis intelligo electionem, illiusque confirmationem à Romano Pontifice. Nam quouique electio confirmata ſit in Episcopatu non obtines: inſuper debes ſpectato iure communi poſſeſſionem adipiſci, vel in illa adipiſcenda moroſus eſſe, vt beneficia habita vacare cenſentur. Et idem eſt ſi poſt electionis confirmationem intra tres meſes non conſecreris: tamen poſſeſſionem non habes, vacabunt beneficia ipſo iure cap. cum in cunctis, & ibi gloſſ. & Doctores. Dixi ſpectato iure communi: nam attentio ſtylo curie & conſuetudine recepta Pontifici conſentiam tuam electionem ſolet decernere beneficia habita ab illo puncto vacare, & virtute huius decreti vacabant, prouiderique poterunt, & de illis prouiſi poterunt poſſeſſionem accipere antequam tu poſſeſſionem tui Episcopatus habes. Sed qua contingere poteſt, vt à poſſeſſione accipienda impediaris, & prouiſio ad Episcopatum non habeat effectum, beneficia habita non plene, & perfecte vacant, nec ſimuliter prouideri poſſunt, ſed ſolum ſub conditione quod tu prouiſio effectum habeat, aut per te ipſum ſer quomiuſſum illud tu poſſideris: ſic illius docet Garcia 11. p. de benef. c. 6. à num. 6. Azor. lib. 7. c. 16. q. 12. Aug. Barboſ. alleg. 57. n. 68.

2. Vnum tamen eſt certum ſupradicta beneficia vacare ante poſſeſſionem adeptam quoad effectum ne illa reuocari poſſint: quia à puncto prouiſionis Pontificis reſeruauntur, ex extrauag. ad regimen de præbend. & tradit Azor. & Barboſa ſupra. Nauarr. cap. decepta. de reſtit. ſp. lib. 1. c. 34. Caſſador. dict. 2. §. 3. de conſtit. Garcia 11. p. c. 6. n. 30. Adde ex reg. 25. Cancell. omnia beneficia promouendorum ad eccleſias cathedrales, ſeu alia Prælaturas reſeruantur, ita vt nec reſignari, nec permutari poſſint à puncto electionis. Quod in Hiſpania non ſeruauntur, cum electi ad Episcopatum ſua beneficia reſignant in fauorem illorum, quos Rex optat, cum derogatione tamen ſupradictæ regule. Garcia. 11. p. c. 6. n. 37.

3. Quod ſi ex vna eccleſia ad aliam tranſſatus ſis, ſpectato iure communi vacat prior, eo ipſo quo tranſlationi ſecunde à Pontifice factæ conſentieris tamen ſecundæ poſſeſſionem non acciperis, in apibus, tranſlati. 7. q. 1. c. quanto de vni. l. 2. p. ſcopi. Sed hoc procedit litteris expeditis, & capitulo oſtentis, ex text. in extrauag. in iuncta de electione inter communes. Nam ante illam expeditionem, & litterarum capitulo oſtentationem non habita eccleſia non vacat, & ſecundæ adminiſtrationem non habita. Gonzal. gloſſ. 1. p. n. 49. & §. 3. n. 48. Aug. Barb. alleg. 17. n. 211.

4. Aduerte hæc tranſlationem debere eſſe fructiferam: cum ſi Episcopatus ſit ex ſolo titulo, nullius beneficii præhabuit vacationem inducit. Nauarr. conſ. 14. de elect. n. 3. Flamin. lib. 3. c. 1. n. 9. & 89. Garcia 11. p. de benef. c. 6. n. 24. Aug. Barb. alleg. 57. n. 74. Azor. l. 7. c. 16. q. 12.

Contra dabunt eſt: an Episcopatus vacet ex obtentione aliorum beneficiorum etiam ſimplicium? Negat Abbas in c. cum noſtris, de conceſſ. præbend. Nauarr. conſ. 14. de elect. n. 3. n. 2. edit. Garcia alios referens. 11. p. de benef. cap. 4. n. 43. Fundamentum eſſe poteſt, quia nulli cautum eſt ob obtentionem de-

guitatum canonicarum, alioquinque beneficiorum Episcopatum vacare. Nam licet in cap. de multis incompatibiles reddi...

Ceterum mihi probabilis apparet Episcopatum vacare ob- tentionem cuiuslibet beneficii. Moueor: quia quodlibet benefi- cium est incompatibile cum Episcopatu, ita ut retineri nullatenus possit...

6 Quod si inquiras: an Episcopus incapax sit recipiendi be- neficia simplicia, posito quod Episcopatus tenuis sit, & insuffi- cients; Negat Lessius lib. 2. cap. 34. n. 139. eo quod nullibi inueniatur...

7 Rursus vacant beneficia omnia ob promotionem ad abbatum, seu Praelaturam alicuius Ecclesiae regularis, seu collegia- tum, modo illa praelatura iurisdictionem habeat quasi Episcopalem...

S. VI

De vacatione ob matrimonij contractum

- 1 Matrimonium per verba de presenti inducit beneficiorum vacationem, Aliqui censent non inducere ipso iure.
2 Tenendum est oppositum.
3 Sponsalia de futuro hanc vacationem non inducunt.
4 Vacant non solum beneficia, sed iura ad beneficia, & pensiones.
5 Contrahens matrimonium nequit beneficia retinere, aut in fauorem resignare.
6 Item nec semel amissa recuperare alique noua collatione, tamen si matrimonium dissoluatur.
7 Neque Ordinarius dispensare potest.
8 Matrimonio nullo plures censent beneficia vacare.
9 Probabilis est oppositum.
10 Limitant aliqui, ut procedat si matrimonium nullum scienter contractum est, sed si ignoranter, sed non admittitur limitatio.
11 Si in minoribus Ordinibus constitutus, contrahas cum consanguinea, vel affine, non vacant tibi beneficia, esto veniant vacanda.
12 Idem est dicendum in matrimonio nullo ex defectu consensu.
13 In matrimonio nullo ex defectu forma.
14 Idem in matrimonio nullo ex impedimento sacri Ordinis.
15 Item cum propter defectum aetatis matrimonium est nullum

Matrimonij contractum per verba de presenti inducere beneficiorum obtentorum vacationem omnium est sententia, cum Glossa in cap. 1. & 3. de cleric. coniug. eo quod sit status incompatibilis cum beneficio. Nec desunt Doctores sententiam hanc vacationem non induci ipso iure, sed iudicis sententiam desiderant...

inquit sic contrahentes debere beneficiis priuati: supponit ergo non esse ipso iure beneficiis priuatos. Et probati potest, Quia nullus est textus, ex quo colligatur clare hanc vacationem. Nam in c. 1. de cleric. coniugat. dicitur sic contrahentes districtione Ecclesiastica compellendos esse ad relinquenda beneficia Ecclesiastica, & retinendas vxores & in cap. quod. a. 1. 3. eodem tit. debere beneficio priuati, & paulo inferius esse beneficiis spoliandos, & in cap. diuersis fallacia 5. eodem tit. cauetur esse beneficiis spoliandos. Neque apparet tex. hanc priuationem ipso iure inducens. Adde esto illam induceret, videtur subintelligendum esse posita iudicis declaratione cum satis receperit sic leges inducentes iuris quaesiti priuationem non obligare in conscientia, quousque sententia declaratoria accedat. Denique est tex. in cap. si qui vero 3. d. disp. vbi (inquit Gregor. si qui sunt clerici extra sacros ordines constituti, qui se continere non possunt, forriti vxores debent, stipendia sua exterius accipere. Ergo stipendia, quae antea accipiebant, non vacant matrimonio contracto, cum potius illa accipere permittantur. Idem reperitur in cap. quia tua 12. q. 1.

2 Tenenda tamen est communis sententia, ipso iure sic contrahentem priuatum esse absque vlla iudicis declaratione: sic post alios antiquiores tenet Mascard. de probat. concl. 182. n. 1. & Nauarr. cap. 15. n. 110. Thom. Sanch. lib. de matr. disp. 42. n. 4. Gonzal. gloss. 15. n. 43. Lessius l. 3. cap. 34. dub. 2. x. num. 12. Garcia 12. p. de benefic. cap. 8. num. 1. Ioann. Gutier. tract. de matr. q. 97. n. 2. August. Barbol. allegat. 57. n. 22. Farinae fragment. 1. p. verbo clericus n. 13. Azor. 1. p. insir. moral. lib. 1. cap. 18. q. 8. & 2. p. lib. 7. n. 16. q. 4. & alii plures. Fundamentum est, quia hanc priuationem beneficiorum non iudicatur ob delictum cum nullum sit: sed inducitur ob statum incompatibilem assumptum: quo cum beneficia non compatiantur, Ergo necessaria non est iudicis declaratio. Item contrahens matrimonium ipso facto Ecclesiam relinquit, & cum pro delicta habet; vacat ergo ipso iure beneficia. Neque obstant in contrarium allegata. Nam vt bene explicat Glossa in cap. 1. de cleric. coniugat. verbo relinquenda. Sic contrahentes compelluntur quoad factum, & possessionem, beneficia relinquere, eo quod iniusti sint de renesotes illorum vt clare constat ex cap. diuersis eode tit. ibi detinere contendit: ex quo inferri non potest ius aliquod in illis habere: imo potius ex verbo spoliandos, quo vitur, constat omni iure priuatos esse. Text. vero in cap. si qui cap. quia tua. non vrgent: quia, vt dicit Glossa in c. 1. de cleric. coniugat. sunt iam correcti. Deinde possunt intelligi cum Panormit. ibi de stipendiis temporalibus ob aliquod ministerium in Ecclesia exercitum, non de beneficiis Ecclesiasticis.

3 Dixi hanc vacationem beneficiorum induci matrimonio contracto per verba de presenti, vt hinc intelligeres contractum per verba de futuro non inducere vacationem quia non est matrimonium, sed via ad illud, ac proinde non constituit statum incompatibilem. Mascard. n. 1. & vlt. Thom. Sanch. n. 1. Nauarr. n. 120. Gutier. n. 1. Garc. n. 19. Gonzalez n. 43. Lessius. n. 114. Farinae. 4. p. prax. q. 168. n. 108. Non tamen est necessarium vt matrimonium sit consummatum, sufficit si de facto contractus sit, quia iam est assumptus status incompatibilis: sic aliis relatis, Sanch. dicta disp. 42. n. 5. Nauarr. ca. 15. n. 110. Farinae. q. 138. n. 180. Azor. 2. p. lib. 7. cap. 16. q. 4. & alii.

4 Amplia primo, vt non solum beneficia, sed iura beneficia contracto matrimonio vacent, Quia matrimonium est status incompatibilis cum beneficio, & consequenter cum omni iure ad illud, Sanch. pluribus allegatis n. 7. vbi testatur neminem discrepantem inuenisse Farinae. n. 202. Garc. c. 8. numero. 2.

Amplia secundo in pensionibus Ecclesiasticis, quae eodem modo, ac beneficia vacant; quia loco beneficii succedunt, vt latius dixi disp. 1. huius tract. pun. 11 §. vlt. & praeter ibi relatos docent Tulciur. P. concl. 817. n. 9. & seqq. Farinae. fragm. verbo clericus. n. 331. & 4. p. prax. q. 13. n. 103.

5 Ex supradicta priuatione inferitur nullatenus posse contrahentem matrimonium beneficia retinere, aut illorum fructus percipere, aut in fauorem resignare, aut permutare, Quia omne ius in beneficiis amittit, Sanchez pluribus relatis disp. 42. n. 7. & Gutier. q. 97. a. n. 5.

6 Secundo in foro beneficia sic amissa recuperare non posse, esto matrimonium ingressu religionis coniugis, antequam cognita sit, vel decessu illius dissoluatur. Quia ius beneficiorum semel extinctum non reuiuiscit sine noua collatione. Argum. clement. gratia de rescript. & c. quam periculosum. 7. q. 1. c. quous de consecrat. disp. 4. & pluribus firmat Sanch. dicta disp. 42. n. Garcia 1. p. de benefic. cap. 8. n. 3. Gut. q. 97. de matr. n. 3. Aug. Barbola allegat. 57. n. 104. Quamuis Lessius lib. 2. cap. 34. n. 113. in contrarium inclinet.

7 Tertio infertur ordinariam dispensare non posse, vt contrahens matrimonium etiam cum virgine beneficia habita retineat. Quia iure communi laicus effectus est in quo alius a Pontifice dispensare non potest; sic ex communi omnium consensu. Azor. 2. p. lib. 7. cap. 16. q. 7.

8 Controuersia ergo inter Doctores in eo sita est an non solum matrimonio legitimo, sed nullo & invalido beneficia &

iura ad illa & pensiones vacanti. Quia in re duplex est sententia affirmans & negans. Affirmatiua partem tenent frequenter Doctores, sed tot limitationibus eam restringunt, vt potius dici possint negatiua partem, quam affirmatiua tenent. Fundamentum eius desumitur ex ratione decidendi. *in cap. cum qui de prebendis in c. vbi obtentione irrita & nulla beneficij incompatibilis vacat primo habitum.* Non enim deceat (inquit text.) vt stultus melioris conditionis, quam peritus existat vel quod inuolator eo, qui iuste ingreditur priuilegio gaudeat potiori. Ergo matrimonio nulliter contracto beneficia vacabunt efficacius quam per matrimonium validum. Alias melioris conditionis existit, et stultus quam prudens, & iniustus matrimonij inuolator, quam iustus, legitimus. Hec sententia ferè ab omnibus Doctoribus approbatur, cum matrimonium nullum est ob impedimentum consanguinitatis, vel affinitatis. Nam cum ex se contrahens habilis sit ad contrahendum quantum in se est tenet contrahere; debet ergo ob hanc attentionem beneficio priuari. sic *Gonz. gloss. l. 1. n. 44. & gloss. 57. n. 44. Garcia. l. 1. p. de benef. cap. 8. num. 4. Fatinac. q. 138. a. num. 209. & alij innumeri apud ipsos.* At si matrimonium nullum est defectu consensus ex impedimento ligaminis ætatis, ordinis, aliove simili, non ita Doctores conueniunt, sed in varijs sententijs diuisi sunt, & non satis consequenter, vt postea videbimus.

9. Ceterum probabilis censo matrimonio nullo, & irrito ex quacunque causa nullum sit beneficium ipso iure non vacare: sic alijs relatis *Sanch. lib. 7. de matr. disp. 43. n. 3. Lessius lib. 2. cap. 34. dub. 2. num. 113.* Ratio ea est: quia nullibi hæc priuatio inducta est ob matrimonium attentatum, sed ob matrimonium legitimum: de hoc enim matrimonio loquuntur textus hanc priuationem inducentes, vt videtur est *in tit. de cleric. coniugat. & constat ex ratione, quam subiungunt ad hanc priuationem, nempe diuini obsequij vacare non posse, qui vxori, & voluntatibus carnis addictus est. Quæ ratio locum habere non potest in contrahente nulliter: cum ipse vxori, voluntatibusque carnis addictus non sit. Ergo per matrimonium nullum hæc priuatio beneficiorum non inducitur. Deinde hæc priuatio induci potest, vel in peccatum delicti commissi, vel ob tacitam renunciationem vel ob assumptionem status incompatibilis; sed ex nullo horum inducitur. Non primum, quia nulla est peena quæ priuet iure quæsitio absque iudicis declaratione, vt *tract. de legib. latè diximus.* Non secundum, quia renuntiatione expressa non vacat beneficium, quousque à superiore acceptetur, vt *hac disp. pun. 2. dictum est.* Ergo vacare non poterit renuntiatione tacita, quia tacitum efficacius esse non potest, quam expressum. Non tertium, quia posita nullitate matrimonij non est assumptus status incompatibilis, sed solum est tentatum assumi. Quod si dicas assumptum esse de facto, licet non de iure, sicut qui nulliter assumit beneficium incompatibile, non de iure sed de facto illud assumit, & sicut ob hanc assumptionem beneficij habitus priuatur, ita priuari debet ob matrimonij de facto assumptionem; facile respondeatur in assumptione beneficij incompatibilis esse expressum vt ambitionis via omnino præcludatur *dicto cap. cum qui;* quod cum expressum non sit in matrimonij assumptione, (esto eadem ratio in vtroque casu militaret) ad casum matrimonij extendi non debet. Quia leges penales ex vno casu ad alium ob similitudinem rationis non extenduntur. Et ex his fit satis fundamentis oppositæ sententiæ.*

10. Hanc conclusionem Doctores limitant, vt procedat casu quo scienter matrimonium nullum contraxerit, secus si ignorauerit, quia sciens esse matrimonium nullum, censeri non potes velle contrahere, sed deludere. Ergo censeri non debes velle renuntiare, & beneficium pro delicto habere. Secus contingit cum ignoranter procedis. sic *Decius cons. 106. n. 2. volum. 1. Imola clement. gratia. n. 15. de rescrip. Bernard. Diaz. c. 80. n. 5.* Contra vero *Garcia l. 1. p. de benef. cap. 8. n. 3.* procedit; censet namque te contrahentem nulliter matrimonium bona fide beneficia non amittere secus si scienter contraheres; quia contrahens bona fide non facis actum beneficio contrarium, cum matrimonio nullum sit, dicitque non potes facto tuo beneficio renuntiasse; & rursus non committis delictum. Ergo non debes esse beneficijs priuatus. At contrahens scienter grauissimè delinquit & statum incompatibilem malitiosè præcedebas assumere, Debes ergo beneficio esse priuatus, *argum. text. in c. cum qui. de prebendis in c. 6.*

sed hæc limitatio nullatenus admitrenda est; nam siue scienter, siue ignoranter procefferis, non amittis ipso iure beneficia. Nam si scienter procedis, solum ita amittere potes ob delictum, & matrimonij attentionem, & nullibi hoc delictum, hac peena affectum est. Si autem ignoranter procefferis, cum nec delictum comittas, neque statum incompatibilem assumas, licet assumere procuraueris, beneficia vacare non debent; non enim censeri illis renuntiare, nisi casu quo vere matrimonium contraxisses.

11. Ex hac doctrina infero te in minoribus, ordinibus constitutum, & matrimonium contrahentem cum consanguinea, vel affine non priuari ipso iure beneficijs obtentis; venire tamè priuandū. Quia nullibi cautū est huic casui annexæ esse priuationem, siue scienter, siue ignoranter procefferis. sic *Sanch. lib. 7. disp. 43. n. 5.*

12. Secundo, infero quid dicendum sit, si matrimonium fuit nullum ex defectu consensus. Et quidem si ex parte tua fuit defectus, eo quod ob amentiam, vel vim tibi illatam contractum non vacat beneficium etiam in opinione eorum, qui affirmatiua partem tutati sunt. Quia nec matrimonium vere assumptum est, neque in illo culpabilis extitit: sic tanquam certum tradit *Fatinac. q. 138. n. 114. Bern. Diaz. in pract. c. 80. n. 5. in fine. Gigas de pension. q. 54. n. 9. & 10. Az. l. p. lib. 1. c. 1. n. 8. & 9. p. lib. 7. c. 16. q. 1. Garc. l. 1. p. c. 8. n. 10. Thom. Sanch. lib. 7. disp. 43. n. 7. in fine.* Quod si ob tuam malitiam deficit consensus in illo matrimonio, quia fictè, & simulatè consensisti, Doctores asserentes beneficia vacare ob matrimonium attentatum, tenentur idem in hoc casu dicere. Quia factò ipso culpabili beneficio cessit. At retentia nostra sententia, negante vacationem inducta ipso iure ob solam matrimonij attentionem, beneficium non amittit præcipue cum defectu consensus faciat deficere formam in tali contractu. Sed quid si defectus consensus sit ex parte femine, eo quod ipsa fictè, vel coactè consensit, tu vero tentasti contrahere? variant Doctores etiam illi qui matrimonio nullo vacationem beneficiorum attribuant. Nam *Bern. Diaz. pract. c. 80. n. 5. Fatinac. q. 138. n. 114. Azor. lib. 7. c. 16. q. 5. censet vacare quia impedimentum ex parte femine non implet, qui clericus matrimonium contrahere tenet tæc proinde beneficij priuatur. Alij e contra censent non vacare quia deficit forma in illo contractu. Ego vero censo in opinione affirmantium matrimonium nulliter de facto contractum inducere vacationem beneficiorum affirmandum esse quoties defectus consensus imputetur ex parte femine, & non ex parte clerici beneficia vacat, quia de facto est matrimonium attentatum, & culpabiliter. At in nostra sententia ex hoc matrimonio nulla inducitur vacatio.*

13. Tertio infero, quid dicendum sit quoties matrimonium est nullum ex defectu forme requiritæ, nempe quia sine legitimo parrocho, & testibus celebratum est; Aliqui etiam ex illis qui sentiunt matrimonium cum consanguinea, vel affine contractum inducere vacationem ipso iure negant in hoc casu, eo quod ex acta nullo ob defectum forme contracti non possit priuatio opposita actui absolutæ. Qui enim actui præstat sine forma habituali; perinde est, ac si non prælatet: sic alijs relatis docet *Garcia l. 1. p. de benef. c. 8. n. 15. Veg. & Mâ. relati à Sanch. lib. 7. disp. 43. n. 8. sed hi Doctores non videntur consequenter locuti. Nam matrimonium cum impedimento dirimente contractum ætatis beneficij priuati, quia factò ipso tentasti statum incompatibilem assumere: sed eadem ratio militat, cum matrimonium nullum est ex defectu forme requiritæ. Ergo si in vno casu priuati beneficia, etiam in alio. Vt ergo in sermone sit consequentia, & discordans est neque in hoc, neque in alio casu vacationem beneficiorum ipso iure induci.*

14. Quarto infero quid dicendum sit de matrimonio contracto ab ordinato in sacris; Plures qui matrimonio nulliter contracto vacationem beneficiorum ipso iure tribuunt, negant in hoc casu habere locum: sic *Bern. Diaz. cap. 80. c. 1. & 5. in fine. l. 1. c. Fatinac. q. 138. n. 104. Maicard. c. 182. n. 5. & 6. pluribus relatis. Garc. l. 1. p. de benef. cap. 8. n. 17.* Mouentur quia constitutus in sacris est omnino inhabilis ad matrimonium: sed consequentijs procedunt alij Doctores relati à *Garcia n. 18 à Sanch. disp. 43. n. 4.* Affirmantes ex hoc contractu vacationem ipso iure induci; quia consanguineus, & affinis iuxta 4. gradum atque impedimento dirimente ligati æque sunt inhabiles ad contrahendum, ac est sacris initiatus. Ergo si matrimonium cum consanguinea nulliter contractum inducit vacationem beneficiorum ipso iure, etiam inducere debet matrimonium contractum à sacris initiato. Ne igitur in his in consequentiam deueniamus, retinenda est nostra sententia ob matrimonium nulliter contractum non induci beneficiorum vacationem ipso iure.

15. Quinto infero, quid dicendum sit, cum matrimonium est irritum defectu ætatis eo quod vterque, vel alter alicuius impubes sit, neque malitia suppleat ætatem an inquam in hoc casu inducatur beneficiorum vacatio ipso iure: Et quidem tentata nostra sententia negante ex matrimonio nullo vacationem ipso iure induci clarum est ex hoc casu nullam omnino posse vacationem, cum matrimonium non sit. At posita opinione affirmantium ex matrimonio nullo, sed culpabiliter attentato inducti vacationem beneficiorum ipso iure, est aliquis difficultas in hoc casu procedat; Affirmat *Staphil. de iur. gratia. vbi de varijs vacationum modis 5. modo n. 9. Mandos. de etate minor. q. 24. Decian. lib. 6. cap. 22. n. 7.* Mouentur quia esto illud matrimonium nullum sit, est tamen attentatum. Ergo ob attentatum non vacare beneficia debent. Alii Doctores prout recitè *Sanch. dicta disp. 43. n. 6. hoc. limitant, vt procedat, si clericus impubes sit, & cum impubere contrahat, secus si ipse impubes fuerit, quia si ipse pubes contrahat, iam fecit quantum in se est, quare et ego beneficij priuatus, rem limitant, si ignoranter procefferis, licet si ipse fuerit.*

Ceterum omnino dicendum est, non induci beneficiorum vacationem esto ipse pubes fuerit, & femina impubes. Nam talis contractus iurisdictione resoluitur in ipsa iura de futuro

DE
CAST
PAL
TO
II B

juxta text. in c. unico, de desponsat. impuber. in 6. et per sponsalia omnes sentiant non vacare beneficia ipso iure, ergo nec vacant per huiusmodi contractum. Neque obstat esse matrimonium atenuatum, quia non ob quamlibet atenuationem inducitur beneficium vacatio, sed ob atenuationem culpabilem, nullam inducentem obligationem: sic Bernard. Diaz. pract. cap. 30. n. 6. Iulius Clarus pract. lib. 3. quæst. 73. num. 5. Couarr. 4. decret. 2. p. c. 6. §. 3. num. 4. Garc. 11. p. de benef. cap. 8. num. 20. §. 22.

§. VII.

De vacatione beneficiorum ob religionis ingressum.

1. Professione religionis tacita, vel expressa beneficia vacant.
2. Exciipiuntur Equites professi in ordinibus militariibus, excepto ordine sancti Iohannis.
3. Ante professionem nec beneficia, nec pensiones vacant.
4. Adde esse nouitias prorogatur.
5. Fructus beneficij, qui percipi possunt in absentia, nouitio acquiruntur.
6. Expenditur qualiter nouitius ad electionem ratione beneficij competentem vocari debent.
7. Quid dicendum de vacatione beneficiorum, & pensionum religionis sanctissime Societatis Iesu.

Beneficia ipso iure vacare professione religionis tacita vel expressa constans est omnium sententia ex text. in cap. beneficium, de regularib. l. 6. vbi Doctores omnes. Nam religiosus professus reputatur mundo mortuus, & sicut per mortem omnia beneficia vacant, ita per professionem vacare debent. Quod non ideo de beneficiis, sed de iure ad illa, & de pensionibus Ecclesiasticis intelligendum est, sicut diximus de matrimonio p. precedenti, & tradit Thom. Sanc. l. 7. in decal. c. 4. n. 5. §. 13. c. 29. n. 2. §. 8.

Ab hac doctrina excipiendi sunt Equites professi in ordinibus S. Iacobi, Calatræ, & Alcantaræ, quorum beneficia, & pensiones non vacant eorum professione, eo quod non sint vere, & proprie religiosi, nec solemnem professionem emittant, & etiam vere religiosi sunt, non sunt inhabiles, & incapaces eorum votis habendi proprium, secus vero videtur dicendum in Equitibus S. Iohannis, qui solemnem faciunt professionem. Sanchez. l. 7. in decal. c. 29. n. 4.

ante professionem tacitam vel expressam nequaquam beneficia, nec pensiones vacant, vt ex suprad. cap. beneficium, de regularib. in 6. expressè constat. Quod adeo verum est, vt etiam nouitias ultra annum prorogetur, beneficia nulla ratione vacare censenda sunt. Tum quia prorogatio nouitias fit cum qualitatibus sibi propriis, iuxta leg. lecta, ff. si certum petatur. Tum quia facta nouitias prorogatione liberum est nouitio habitum deserere, & ad sæculum redire: si autem beneficiis esset spoliatus, hæc libertas diminuta esset, non igitur est beneficij, sicut neque alius bonis, spoliandus, iuxta Trident. sess. 25. c. 16. de regulari sic Mandos. in casibus annalibus, n. 63. casu 192. ad finem. Thom. Sanchez. lib. 7. in decal. cap. 4. num. 6. Hinc fit si decimo quarto ætatis anno fueris religionem ingressus, tua beneficia illo biennio sequenti quo professionem emittere non potes, non vacare, quia ex iuxta causa nouitias prorogatur sic Lancello. in iuris canonici lib. tit. de regularib. §. c. si conuenerit, verbo probationis, quem refert, & sequitur Sanchez. supra. Et idem est si religio ex aliqua iusta causa professionem post annum distulerit, beneficia vacare censenda non sunt.

Adde etiam absque vlla causa nouitias prorogetur, & professio differatur, beneficia non vacant. Quia solum cautum est vacare professione tacita vel expressa. Potest autem Episcopus, cui beneficium nouitij subicitur, contra nouitium, tanquam contra illegitimè adentem, procedere vsque ad beneficij priuationem. Quod intelligendum est de beneficiis residentiam exposulantibus.

Hinc constat fructus beneficij, qui percipi possunt in absentia, nouitio acquiri tanquam illius bona: quia vere retinet beneficij titulum, & possessionem, & tanquam de bonis propriis disponere potest. Garc. 1. p. de benef. cap. 9. num. 28. Sanchez. dicto lib. c. 4. num. 18. Suarez. 3. de relig. lib. 1. c. 16. n. 12. Dixi qui percipi possunt in absentia, nam distributiones quotidianæ, aliæque annuatim personalis residentiam exposulantia nequaquam nouitio concedi debent, sed inresentibus accrescunt. Quia non reputatur vt præsens, cum non sit ex causis à iure expressis, & præcipue cum absit ob propriam vilitatem, Garcia & Suarez. locis allegatis.

Solum est dubium de fructu beneficij, qui est electio, qua ratione nouitio competere possit? Ponamus nouitium canonicum esse alicuius Ecclesiæ, faciendamque esse à canonis electionem Prælati, vel alterius beneficij: vocandus ne est nouitius, vel remittendus ad electionem? Item est paronum alicuius beneficij, exigendumne est eius consensus? Videtur in vtroque casu nouitium vocandum esse, quia electio celebrari debet

Eerd. de Castro, Sum. Mor. Pars II.

vocatis iis qui potestatem habent eligendi, si proximi sint loco electionis. At nouitius canonicus potestatem habet eligendi, cum canonicatum retineat. Ergo vocari debet, si loco electionis proximus existat. Neque enim, vt dicit Glossa in cap. beneficium, de regularib. in 6. deterioris conditionis esse debet, qui ad bonum aspirat, & religiosam vitam probat; præcipue cum iniquitudo, & distractioni, quæ ex his electionibus nasci poterant (si frequentes sint) occurrere possent designando procuratorem, iuxta text. in c. quia propter electionem, & in c. si quis, in princ. eodem tit. in 6. sic Archidiacon. dicto c. beneficium, n. 1. & ibi Probos addit, ad monachum, n. 1. Bertachin. de gabellis, 7. parte princ. n. 56. Mandos. in casibus annalibus, n. 66. casu 197.

Dicendum tamen est nouitium, cui iure speciali, & singulari electio, seu nominatio competit, vocandum esse, seu petendum eius consentum; quia ius eligendi, seu nominandi, quod ante ingressum habebat, retinet; neque in monasterium transit, & ex alia parte poterit illud ius absque dispendio religionis executioni mandare, siquidem non tenetur ad hanc executionem à monasterio exire: sic docent Glossa eo c. beneficium, de regularib. lib. 6. verbo conferendum, in fine. Azor. 1. lib. 12. c. 3. quæst. 1. pluribus relatis Sanchez. lib. 7. in decal. c. 4. n. 12. Suarez. 3. de relig. l. 5. c. 16. n. 16.

Si autem nouitio iure collegij electio, vel nominatio competat, probabilius est non esse necessario vocandum: quia fictione iuris ob statum assumptum reputatur longissime absens argum. text. in c. quamuis de procuratoribus in 6. vbi ingressus religionis, & longa peregrinatio æquiparantur: & Glossa verbo ingredi inquit etiam non proficendo, sed solum probationis causa. Sed longè distans vocari non debet, Ergo nec nouitius vocandus est. Item in illo textu procurator, qui per contestationem erat Dominus litis, religionis ingressu vsum litis amittit: sic canonicus amittere debet vsum vocis, quam in capitulo habebat. Adde si ad electionem esset vocandus, detrimentum patereur religio, cum non posset mores eius satis explorare, ob frequentem nouitij monasterio egressum, quod secus contingit cum iure speciali electio, seu nominatio competit; eaque de causa regulariter non potest his electionibus commodè adesse. Ergo vocandus non est, quia non est necessario vocandus qui creditur impeditus: & ita tenet, & late probat Glossa in dicto c. beneficium, verbo conferendum, in fine. Tiracquel. de retract. ligna gior. §. 1. gloss. 8. n. 37. Azor. 1. lib. 12. c. 3. quæst. 1. Sanchez. locis referentis, lib. 7. in decal. c. 4. n. 10. Suarez. 3. de relig. l. 5. c. 16. num. 16. Hinc fit, non posse nouitium eligere procuratorem cui vires suas committat, neque collegium obligatum esse illum admittere, quia necessario vocandus non est. Azor. & Sanchez. supra. Verum si nouitius ad electionem accesserit siue vocatus, siue non vocatus admittendus est, quia priuari non debet iure eligendi, quod habet, sic Azor. Sanchez; & Suarez. locis allegatis.

Hucusque diximus de vacatione beneficiorum, pensionum, & fructuum cuiuscumque religiosi, restat dicendum de religiosis, & nouitiis nostræ Societatis Iesu. Et quidem si solemnem professionem emittant, aut in gradum coadiutorij admittantur, beneficia, pensiones, & fructus vacant ac vacant professione cuiuscumque religionis; quia in hac parte nihil est speciale. Verum si solum vota biennij veros religiosos constituentia emiserint, pensiones non vacant, sed illas validè, & licite retinere possunt; quia bonorum dominio non priuatur illis votis, si tamen non possint absque consensu Superioris de illis, eorumque fructibus disporre, Sanchez. lib. 7. in decalog. cap. 29. num. 10. Beneficia vero esto iure ipso non vacant per vota biennij, quia (vt dictum est) illis votis non reldantur religiosi incapaces habendi proprium: quæ est ratio ob quam professione beneficia vacant. At præscriptio nostræ Societatis antequàm voto biennij emittantur, resignari debent: sic habetur in §. congregat. generalis. can. 5. ibi. Nostri qui ante ingressum in societatem Ecclesiasticam beneficia quæcumque obtinent finito probationis biennio priusquam vota simplicia scholasticorum emittant, omnino resignent, non obstante canone primæ congregationis, qua cautum erat. Ne nostri qui ante ingressum in societatem, habebant beneficia, congregentur ea relinquere ante professionem nisi iubente Generali, Commissario, vel Provinciali post primum annum probationis, Et vt ergo supradictæ resignationis vacant, & non aliunde: sic Sanchez. l. 7. in decalog. c. 4. n. 7.

§. VIII.

de vacatione contingente ob priuationem.

1. Priuatio contingere potest lege, vel sententia, & de eorum differrentia.
2. Hæresis priuat ipso iure beneficiis acquisitis.
3. Crimen læsæ maiestatis non videtur priuare.
4. Qualiter homicidium priuet.
5. Apponuntur 4. limitationes.
6. Qualiter sacrilegium beneficij priuet.
7. Quid dicendum de simonia.
8. Quid de perurio.
9. Quid de blasphemia.

Ecce 10 Quis

- 10 Quid de falsario.
- 11 Quid de intruso.
- 12 Quid de inobediens in transgressione sequestri.
- 13 Quid de nolente ostendere titulum dispensationis, quo plura beneficia obtinet.
- 14 Quid de alienante res Ecclesie, & beneficia absque prescripta solemnitate.
- 15 Quid de ingente se administrationi beneficiorum à qua est suspensus.
- 16 Idem de apprehendente possessionem ante litterarum expeditionem.
- 17 Item de non publicante resignationem.
- 18 Item de occultante scripturas ad cameram apostolicam pertinentes.
- 19 De non assumente habitum clericalem, vel non deferente.
- 20 De non seruante decretum Pontificis in provisione positum.
- 21 Quid dicendum de crimine simulationis.
- 22 Quid de concubinato.
- 23 Quid de sodomio.
- 24 Quo loco beneficia vacant, que vacant ratione delicti.

DE
CAST
PAL
TOI
II

Dupliciter priuari beneficii potes: lege, & sententia. Sententia priuari non potes, nisi ob illa delicta, aut omnino similia, quibus priuatio beneficiorum cauetur à iure imponenda: quia cum hæc priuatio grauissima pena sit, non debet passim, & absq; fundamento imponi: sic plurius firmant Gonz. gl. 15. à n. 133. Garcia 11. p. de benef. 10. n. 2. Plura autem sunt delicta, quibus à iure beneficii priuatus venis, de quibus Rebuff. in praxi. tit. de modis amittendi benef. à n. 50. v. que in suo Breuiter ea ferè enumerat Gonz. supra, nempe si sis homicida, publicus concubinarius, sacrilegus, incendiarius, periurus, resisteret nolens, bannitus, adulter, incestuosus, incotrigibilis alector, fur, vforarius, stuprator. De quibus, & aliis videri potest, Beinar, Diaz, in sua pract. crim. Ex his ergo delictis, que beneficiorum priuationem non ipso iure, sed per sententiam inducunt, non impediunt beneficia religare in fauorem firmiter, & irrevocabiliter, vt plurius exornat Gonz. n. 147. quia tua sunt, quousq; per tres sententias conformes, vel per vnam quæ transeat in rem iudicatam cõdemnetis. Item non potes priuari fructibus post delictum, & ante sententiam definitiuam acquisitis magis quam aliis bonis; quia iusto, & legitimo titulo, & non infecto acquisisti. Secus verò hæc contingunt in delictis priuationem ipso iure inducentibus: nam esse sententia declaratoria criminis requiritur, vt priuatio executioni mandetur. At à puncto commissi delicti ita infirmatur titulus, & possessio beneficii, vt posita sententia rescindantur omnes translationes factæ iam beneficiorum, quam fructuum, ipsorumque beneficium non sit cõcedendum vacare obitu delinquentis, sed priuatione delicto annexa, latus Gonzal. gloss. 15. n. 140. Azor. 2. p. l. 7. c. 17. q. 2.

Sed expendamus breuiter crimina, ob quæ ipso iure priuatio beneficiorum solet à doctoribus induci:

1. Primum est crimen hæresis: nam esse plures grauesque Doctores sentiant beneficiis acquisitis non priuare contrarium, vt probabilis, & frequenter receptum, nobis probatum fuit, tract. 4. de fide disp. 4. punct. 5. At idem est, si beneficia precibus hæreticorum fuerint licenter obtena vacant inquam ipso iure, & obtinentes inhabiles efficiuntur ad alia, textus in c. 2. §. ad hæc. de hæresis. in 6. tradit Gonz. gloss. 15. n. 68. Azor. 1. p. in litt. mor. l. 8. cap. 13. q. 8. v. scilicet. octaua pena Aug. Barb. allegat. 57. n. 250. Sed quid dicendum de iis, qui hæresis suspicionem iudicant contrahunt? v.g. De fauoribus hæreticorum, de contumaciis, & rebellibus Ecclesie censuris, & in ea contumacia perseverantibus per annus: Verius est ipso iure priuatos non esse beneficiis acquisitis, venire tamen priuandos. Vide dicta tract. de fide, disp. 7. punct. 2. Et de inforscensibus in excommunicatione optime tradit, & plurius exornat Gonz. gloss. 15. à n. 104.

2. Secundum esse potest crimen læsæ maiestatis humanæ, ratione cuius existimat Gonz. gl. 15. n. 72. cum Rebuffo. in praxi. tit. de modis amittendi beneficia n. 32. Aug. Barboia alleg. 57. n. 233. beneficia ipso iure vacare: sed huius penæ nullum est firmum fundamentum. Nam textus in c. 8. q. 1. l. 1. c. 1. solum dicit Episcopum, presbyterum, aut Diaconum, qui & domini sui regnum peruersè, & dolosè tractauerit, & in mortem ipsius aliquo machinamento insidias fuerit, debere degradari: quod verbum sententiam requirit. Synodus verò Toletana 16. qua Bernard Diaz. pract. cap. 119. mouetur ad hanc vacationem inducendam, solum dicit debere sic delinquentem à copueneru Catholicorum excommunicationis sententia repelli, honore simul, & loco deplum, omnibusque rebus exutum, quibus non denoratur vacatio ipso iure, sed per sententiam. & ita exist. mo dicendum. Adde iatis difficile esse, qualiter propriè crimen læsæ maiestatis clericus committere possit: cum sit extra iurisdictione temporalis principis, de quo videri potest Iul. Clarus, l. 1. recept. s. reus, §. læsæ maiest. c. 8. §. p. q. 30. Bernard. Diaz. pract. c. 119.

3. Tertium est homicidium, quia cum irregularitatem inducat, videtur beneficiorum inducere priuationem. Sed tenendum est contrarium. Nam esto homicidium irregularitatem in-

ducatur, irregularis tamen non priuatur beneficiis obtentis, esto inhabilis ad obtinenda efficiatur, in tract. de irregularis, latius diximus: & multis allegatis docet Garcia 11. p. de benef. c. 10. n. 47. Et specialiter de homicidio non priuatur ipso iure beneficiis obtentis docent communiter Doctores Couarr. elemos. s. furiosus 2. p. §. 1. n. 6. Bernard Diaz. pract. c. 94. n. 1. & ibi Salcedo. Iulius Clarus §. homicidium, n. 21. Garcia 11. p. de benef. c. 10. à n. 40. Gutier. lib. 2. canon. quæst. cap. 5. n. 6. Azor. 2. p. l. 7. c. 17. q. 1. Gonzal. gloss. 15. n. 79. & 80. Francil. suat. 1. §. de testar. disp. 44. sect. 4. quod procedit, etiam si homicidium qualificatum sit. Iulius Clarus Salcedo. Azor. Gonzal. Garcia. Suar. supra. Et ratio est, quia textus hanc penam indicantes potius iudicant ferendam, quam latam esse: cum non ab homine, de iudicis, cap. clericus: ne clerici, vel monachi, & cap. ex litteris de excessib. pralat.

4. Sed est limitanda conclusio in occasione, vel percussione Cardinalis Sanctæ Romanæ Ecclesie, ob quam occisionem, vel percussorem beneficia ipso iure vacant: habetur expresse in cap. felices de penis, in 6. ibi. Si quis Cardinalem S. R. E. in hoster fuerit persequutus, vel percussit, vel cepit, aut se locum adiunxerit his, qui tale quid fecerint, vel concitium, vel auxilium, vel mandatum dederit, aut suo nomine factum ratum inuenit, aut suo nomine id facientes postea receperit, vel defende- rit, &c. Sit eis ipso iure priuatus: & tradit Rebuffo. in pract. tit. de modis amittendi beneficia num. 39. Azor. 2. p. l. 7. cap. 17. q. 1. ver. tertio. Barboia alleg. 7. num. 245. Gonzal. gloss. 15. num. 74. Garc. 11. p. de benef. cap. 10. num. 55. Quæ pena extenditur ad filios, ac nepotes horum delinquentium, priuatur inquam beneficiis obtentis, & ad obtinenda inhabiles efficiuntur, ex l. prad. textus, in c. felices, sic Fatinac. praxi, q. 112. n. 121. & 109. Barboia, n. 2. 6.

Secundo limitatur in occasione vel percussione Episcoporum, quia vacant ipso iure beneficia percussoris, hoc est obtinet in illa Ecclesia, in qua episcopus percussus, prætextu contra actus c. felices, & ex clem. 1. §. à fendo de penis, & doc. 1. Azor. de illa quæst. 1. ver. quartum est. Gonzal. glossa. 15. n. 75. Garcia n. 56. Barboia n. 237. Debet autem Episcopus esse confirmatus et si solum electus est non inducitur hæc priuatio, quia non est Episcopus, sed vt sit eligitur. Gonzal. gloss. 15. §. 5. num. 7. Barboia supra.

Tertio limitatur in occasione, vel mutilatione per se, vel per alium facta. Rectoris, seu alterius clerici eiusdem Ecclesie, in qua occisor, vel mutilator beneficium habet. Quia tunc vacat ipso iure beneficium occidentis, vel mutilantis, textus est in cap. in quibusdam 12. de penis, sic Garc. num. 57. Gonzal. num. 77. Fatinac. prax. quæst. 119. num. 68. Barboia allegat. 57. num. 239. Neque audiendus est Felio, in cap. inquisitionis de actibus num. 3. & cap. 2. de rescrip. num. 3. dicens, textum, in c. in quibusdam non loqui de beneficio Ecclesiastico, sed temporalis, seu profano, feudo scilicet, emphyteuti, & similibus. Non inquam audiendus est; quia expresse constat de beneficio Ecclesiastico fuisse actum. Inquit enim textus. Si patronus, vel advocatus, aut feudatarius, seu vicodominus, non alij beneficiati, cuius Ecclesia rector, vel clericum alium ipsius Ecclesie per se, vel per alios occiderit, vel mutilare auij nefando præsumptor, patronus patronatus, advocatus advocatarius, feudatarius, vicodominus vicodominatus, beneficiarius beneficii ipsius amittant. Neque item audiendus est Azor. 1. p. cap. 18. quæst. 2. ver. deinde quæres, ex supra dicto textu, non colligi ipso iure beneficiorum priuationes, quia verbum amittit non continet latam, sed ferendam, dum non addit ipso iure, vel facto, quod additum non inuenitur in supra dicto textu. Non inquam, est audiendus: nam esto id verum esset, ipso facto prædicto verbo amittantur: ex dictione proprus antecederet addit clarè colligitur ipso iure priuatio: æquiuale enim ac si textus diceret, commo modo, totaliter seu, ipso facto, vt tradit Tiraquei, in leg. si uiam quam verbo reuertatur. Cod. de reuocand. donat. num. 71. Sanchez. lib. 3. de matr. disp. 35. n. 8. & ita tenet in præsent. Garcia 11. p. de benef. c. 10. n. 58.

Quarto limitatur in homicidio per assassinum, qui enim pro- prio conductus Christianum occiderit, vel de eo sic occidendo mandatum dederit, licet mors secuta non fuerit, & qui assassinum receperit, vel defende- rit, vel occultauerit, ipso iure beneficiis priuatus exiit, ex textu expresse Suar. num. 7. de censur. disp. 44. sect. 4. Azor. 2. p. l. 7. cap. 17. q. 1. ver. scilicet. Gonzal. gloss. 15. numero 76. Fatinacius praxi, quæst. 113. numero 54.

Quinto limitatur in occidente vulnerante, vel quouis modo offendente litigantes in camera curia, contumque iudicem aduocatos, & procuratores, vt notatos, cuius beneficia ipso iure vacant ob crimen commissum iuxta constitutionem Alexand. VI. quæ incipit in crimine sedis: quem glarè explicat Patreus decis. 102. & 103. lib. 1. Mandoz. essum. 60. & 61.

6. Quartum crimen, ob quod videtur inducta vacatio ipso iure, est sacrilegium, quia constituit infamem. Cæterò cum infames, & irregulares, cap. infames in sexto, q. 1. non sint ipso iure priuati, esto veniat priuati, sacrilegium tamen, & irregularitas facit

faciat, non priuat iplo iure beneficiis, constituit tamen priuandum. Prima pars constat. Quia nullus est textus, ex quo hac priuatio colligatur annexa esse iplo iure cultibus sacrilegio. Secunda pars, scilicet sacrilegium dignum esse beneficiorum priuatione, constat ex cap. si quis presbyter 50. dist. 1. et tenent alios referentes B. nard. Diaz. pract. cap. 87. n. 2. Garc. 11. p. de benef. cap. 10. num. 178.

Limitatur in sacrilego insequente, perentente, iur capiente Cardinalem. S. R. Ecclesie, qui iplo iure beneficiis priuatur, & dictum est ex cap. falsis de penus, &c. in capiente, seu banniente, seu percutiente Episcopum, qui beneficiis obtentis in illa Ecclesia, ubi Episcopus praesent, priuatur, et mens. 1. de penus. Deinde limitatur in sacrilego clericum capiente, vt beneficia resignet, vel impediendo ne ad Romanam curiam citatus accedat, qui iplo iure beneficiis priuatur, clem. multorum de penus, & notat Garcia 11. p. cap. 10. num. 175.

7 Quintum crimen est simonia, ob quam priuatio beneficiorum iplo iure inducitur: si simonia consistit, & ex utraque parte completa: ex textu in extrauag. cum deservibile. De Simonia in v. communes; & aliis relatis docent Gonzal. gloss. 15. n. 69. Flamin. lib. 7. de resignat. quest. 2. a. n. 12. August. Barbosa alleg. 57. num. 2. 1. & seqq. Intelligi tamen debet de beneficiis per simoniam acquisitis: nam beneficia rite acquisita non vacant iplo iure, vt lae diximus, disp. vlt. de Simonia punct. 2. 5. Ad idem reducitur crimen confidentiarum; vt si beneficia resignes sub confidentia, quod religiosius beneficium resignatum, vel fructus illius tibi, vel alteri cedat: tua beneficia, & resignata poterunt per sententiam vacare iuxta constitutionem Pij IV. incipientem, Romanum Pontificem, sub Kalendis Ianuarij 1569, de qua Flamin. de confidentia, q. 58. per totam, & nos diximus illa disp. de Simonia, eodem punct. 2. 5.

8 Sextum est crimine peritium, quod secundum Rebuff de pass. possessor. a. m. 269. alias 223. & Rupert. rub. de rescript. num. 1. inducit iplo iure priuationem beneficiorum. Sed communis sententiam contrariam defendit vt nullum peritium, quantumvis grauissimum, inducat priuationem beneficiorum iplo iure: quia nullo textu cautum expressit est: sic Glossa, in cap. quod relatio de iure iurando, & communem esse fatentur Decius, Abbas, Felin. in cap. 2. de rescript. Couarr. in cap. quamuis paulum 1. c. 5. n. 3. Suarez, de relig. g. 2. tract. 3. cap. vlt. num. 6. 17. 21. & 22. Azor. 2. p. lib. 7. cap. 18. vers. quarto. Garc. 11. p. cap. 10. n. 167. & alij apud ipsos. Adde. Neque ob quodlibet plurius beneficiorum priuatio imponi debet, sed ob peritium in iudicio: sic Staphil. de lister. grat. tit. de variis modis vacationis. §. quando quis veniat priuandus beneficio, a. num. 6. Rebuff. de pass. possessor. num. 268. alias 221. Bernard. Diaz. pract. cap. 92. §. Garcia num. 168.

9 Septimum est crimen blasphemiam, quod tempore antiquo inducebat priuationem beneficiorum, non iplo iure, sed per sententiam, iuxta textum, in cap. si quis per epistolam. 22. quest. 1. Sed non ad omnem blasphemiam extendebatur, sed solum ad eam, qua Deum, & Sanctos nefasius maledicis impetebat. At nouissimo iure Concilij Lateranens. sub Leone X. sess. 9. sic statutum est. Quicumque Deo palam, seu publice male uixerit, contumeliosissime, atque obscenis uerbis Dominum nostrum Iesum Christum, vel gloriosam Virginem Mariam eius genitricem expresse blasphemauerit, si Christianus, vel sacerdos fuerit, eo ipso quo delicto busmodi fuerit conuictus, etiam beneficiorum quacunque habuerat: fructibus vnus anni mulctetur; & hoc si pro prima vice: pro secunda vero si ita deliquerit, & conuictus, ut praefertur fuerit, si vnicum habuerit beneficium, eo priuatur; si autem plura quod Ordinarius maluerit, id dimittere cogatur. Quod si tertio eius scelera arguatur, & conuincatur, dignitatibus, & beneficiis omnibus quocumque habuerit eo ipso priuatus existat, ad eaque ulterius obtrudenda inhabilis reddatur eaque libere imperari, & conferri possint. Ex quibus uerbis manifeste constat blasphemum nonquam priuari iplo iure beneficiis, quousque criminis sententia declaratoria accedat, & hoc in tertia condemnatione. Nam in secunda sententia vnico beneficio priuari potest, in prima uero fructibus vnus anni tantum.

10 Octauum est crimen falsi in litteris Apostolicis commissum. Qui enim per se, vel alios vitium falsitatis exercuerit cum fauoribus, & defensoribus suis excommunicatione innodatur, & omnibus officiis, & beneficiis Ecclesiasticis si clericus est, perpetuo priuatur, vt expresse deciditur in cap. ad falsarium, de crimine falsi. At prius debet in iudicio conuinci; vt elate denotant illa uerba textus, qui falsarii sui rini deprehensi. Qui uero sub nomine Pontificis litteris falsis, ab alio impetratus uel fuerint, si clerici sint, officiis, & beneficiis Ecclesiasticis spoliantur; in quo clare insinuat sententiam declaratoriam praeterecere debere hoc spoliium. Idem statutum de his, qui falsas litteras impetrant. Vide Bernard. Diaz. pract. cap. 117. num. 4. Rebuff. pract. 3. p. tit. de modis amittendi beneficia n. 4. Gonzal. gloss. 15. num. 73. Garcia 11. p. de benef. cap. 10. num. 170. Barbosa alleg. 57. num. 23. Azor. 2. part. in fin. moral. num. 7. c. p. 12. q. 1. vers. 2.

11 Nonum est crimen intrusiois, ratione cuius vacat non reliqua beneficia antea legitime habita, sed solum illud beneficium. Ferd. de Castro Sum. Mor. Pars 1. l.

cium, cuius possessionem uolenter occupas, & simile si quod habes, quod tamen intelligendum est in beneficiis curatis: sic deciditur in cap. cum qui de prebend. in 6. cum qui beneficium cui animarum cura impendit, vi occupat, seu te licenter inuultu intrudat in eo, decernimus iplo iure fore priuatum beneficio, quod cum cura similij primitus obtinebat. Insuper subiungit Pontifex, vt uolenti qui auctoritate, (vel melius temeritate) propria occupare dignitates, personatus, aut alia quacumque Ecclesiastica beneficia non uentur, eo iplo ius, si quod in dignitatibus, personatibus, & beneficiis occupatis taliter, vel ad ea ipsis fortitan competebar amittant. Vide Gonzal. gloss. 15. n. 58. & gloss. 57. n. 46. Lessius de instit. lib. cap. 34. num. 187. Barbosa allegat. 57. n. 220. Farinac. pract. 6. p. q. 175. a. n. 64. Couarr. lib. 3. var. cap. 16. n. 6. & alios. At idem est, si electus, vel praesentatus ante confirmationem, vel institutionem per se, vel alium te ingesseris, & administraueris ius, quod per electionem, vel praesentationem acquisisti, eo iplo amittis, & beneficium vacat sicut prius textus est, in cap. auaritia 5. de electione in 6. Sed haec non est propria vacatio, cum ius in beneficio non habetas, sed ad beneficium. Gonzal. gloss. 15. num. 52.

12 Decimum est crimen inobedientiae, sed non ob quamlibet inobedientiam, & praecceptorum transgressionem beneficiorum priuatio imponitur, nec imponenda est, vt de se constat. Imponitur ergo hac priuatio primo ob transgressionem sequenti impositi vigore sententiae eius in collect. decis. par. 1. collect. 223. in fine. Barb. all. g. 57. n. 223. Precedit hac decisio de quolibet beneficio, sub quo etiam pensio comprehenditur: quia est constitutio in fauorem sequentium litigantibus uilis, & in executionem sententiae definitiuae lae: sic Barbosa loco allegato, Qui ergo hoc sequellum ab Ordinario imponendum impeditur, vel fructus sequentibus praesumpserit occupare, beneficium super quo sequellum apponitur, amittit: sed non relicta beneficia si qua habet, quia de illis non loquitur extr. Vt autem locum habeat haec pena, debet sequellum imponi vigore sententiae definitiuae non interlocutori, & lae in Romana curia, non extra. Glossa & omnes dicta clem. uerbo dimitaxat. Item in causa beneficii super petitorio, vel possessorio, non in causa attentatorum. Lancel. de attentat. 3. p. c. 28. n. 243. Gonz. gloss. 15. n. 60. Riccius collect. 223. u. s. limitata. Barbosa alleg. 57. n. 221. Debet deinde sequellum esse appositum super beneficio; non super membro, vel re ipsius, Riccius & Barbosa supra. Denique sententia fetri debet contra possessorem non triennalem, contra hunc enim sequellum imponi non potest. Gonzal. §. 7. proem. a. 72. Barbosa loco allegato.

13 Secundo, imponitur priuatio beneficiorum incompatibilium, eo quod beneficiatus iusto impedimento cessante noluerit cotam Ordinario monitus, & requisitus ostendere titulum dispensationis, ratione cuius illa beneficia incompatibilia retineat: habetur expresse, cap. ordinari. in 6. & ibi gl. & licet in ea constitutione solum de retinente plures dignitates, personatus, & beneficia curata fuerit sermo. At concilium Trident. sess. 7. cap. 5. ubi haec pena priuationis innouatur, ad quolibet beneficia incompatibilia extendit, ibi Ordinarij locorum quocumque plura curata, aut alia incompatibilia beneficia Ecclesiastica obtinentes dispensationes suas exhibere districto compellant; & alius procedant iuxta constitutionem Gregor. X. in concilio Lugdunens. qua incipit Ordinaria, &c. Haec priuatio beneficiorum non quibilibet beneficiis imponitur, sed illis tantum, quae abque dispensatione retineri non possunt, eo quod dispensatione non ostensa, conuincitur illegitime retineti. Neque ad negandam hanc dispensationis ostensionem se potest beneficiatus tueri regula triennali: quia haec regula non procedit in beneficiorum pluralitate ob titulum in defectum Barbosa alleg. 57. n. 224.

14 Tertio, ob crimen inobedientiae commissum in alienatione rerum Ecclesie, & beneficij absque solemnitate praescripta in extrauag. ambrosiana, de rebus Ecclesie non alienand. vacant iplo iure beneficia, quorum bona sine debita solemnitate fuerunt alienata, debent tamen alienantes esse Episcopi, & abbatibus inferiores. Nam abbatibus, & Episcopis alia pena imponitur; quae omnia constant in suprad. extrauag. esto in opinione plurium Doctorum recepta non sit, vt tract. 12. in fine diximus.

15 Quarto, vacant beneficia illius, quorum administratione se ingerit ab illis suspensus, c. 1. §. fin. & cap. cupientes, de electione in 6.

16 Quinto, si possessionem apprehenderit beneficij tibi a Pontifice collati ante litterarum expeditionem, vacat tibi beneficium obtentum, imo & reliqua alia si habetas: sic constitutum est a Iulio III. 22. Maij 1557. Gonzal. alios referens, gloss. 14. num. 98.

Sexto, si prouisus ad Ecclesiam parochialem non promoueris intra annum ad Sacerdotium, vacat beneficium parochiale, cap. licet canon. de electione in 6. Quod qua ratione intelligatur diximus, cum de obligatione suscipiendi ordinem ageremus.

17 Septimo, si resignationem beneficiorum non publicaueris iuxta formam constitutionis Gregor. XIII. de publicandis resignationibus; quae est 87. illius Pontificis, vacat tibi beneficium resignatum, & ita efficaciter vacat, vt nulli tironis

comprehendatur sub clausula, vel alio quouis modo vacationis, sed necessario exprimendus sit, ut aliis relatis docet Gonzal. gloss. 15. num. 86.

18 Octavo si scripturas spectantes ad cameram Apostolicam inciderit retineas, vel illas non reuelas cum scias, beneficiis ipso iure priuatis: habetur constitut. 14. Iulij III. incipiente *istam accepimus*, edita vlt. Aprilis 1552. Et idem est si bona palatii Apostolica detineas, neque restituas, iuxta constitut. 6. Alexand. VI. & constitut. 1. Clement. VII. Gonzalez gloss. 15. num. 99.

19 Nono, si habitum clericalem non assumes, vel iugiter non deferas, vacant ipso iure beneficia, & pensiones ex constitut. Sixti V. incipiente *cum sacrosanctum*, sub 5. Idus Ianuarij 1588. tamen si spectato iure communi in *clm. 2. de vita & honest. cleric.* & Trident. sess. 14. cap. 6. de reform. monendus prius eras, & si monitus non obdieris ad certum tempus suspensus manes. Gonzal. gloss. 15. num. 56. Augusti. Barboza alleg. 57. n. 217. Azor. 2. p. lib. 7. cap. 17. quest. 1. vers. *decimumquartum*.

20 Decimo ob non seruatum decretum Pontificis in prouisione possum vacant ipso iure beneficium acceptum. Quia videtur sub hac tacita conditione concedi, veluti si Pontifex concedat tibi beneficium, & in ipsa collatione decretum apponar, vt primum beneficium obtentum in illius manibus infra sex menses dimittas, vel pensionem soluas, vel literas expeditas, aut aliud quidpiam facias, alioquin vacet secundum eo ipso, si conditionem non impleas, rescinditur collatio, & beneficium à solo Pontifice impetrari potest. Ad idem est decretum contentum in prouisione facta à Cardinalibus de beneficiis referuatis excedentibus valorem 24. ducatorum. Nam sic prouisi intra quatuor menses, si citra montes iuerint, & intra octo, si vltra, teneantur à die factæ collationis sequuta possessione pacifica nouas prouisiones à Sede Apostolica obtinere: alias beneficia sic obtepta vacant, & tanquam demou vacantia possunt à Pontifice impetrari. Et idem est si per ipsos prouisos steterit, quominus possessionem pacificam non habeant: sic latè, & optime Gonzal. gloss. 15. à num. 109.

Exculatis ab hac pœna priuationis, & ab obligatione primum beneficium dimittendi, si adit institutus, ob cuius causam non potes pacificè beneficium possidere: sic relato Achille, & Mandos. Gonzal. num. 115. & 116. Secundo si accepta possessione, antequam finiatur tempus dimittendi, super possessione, vel titulo beneficii acquisiti molesteris. Gonz. num. 117. quia ex superueniente molesta videtur dubium ius, & periculum. Tertio in prouisione Cardinalium excusati potes ab obtinenda noua prouisione Pontificia, & à pœna priuationis, si ignoras beneficium acceptum referuatum esse. Debet tamen referuatio esse talis, quæ probabiliter ignorari posset, qualis est vacatio per obitum cubicularij, aut alterius officialis Cancellariæ. Gonzal. num. 113.

Vndecimo, vacat beneficium ipso iure ob non seruatum formam traditam in Trident. sess. 24. cap. 18. & in constitut. 32. Pij V. quæ incipit, in conferendis. sub data 15. Kal. April. an. 1566. Sed hæc non est propria vacatio, sed potius beneficii non consecutio, eo quod illius prouisio irrita sit, & nulla.

21 Vndecimum crimen, ob quod beneficia vacant est simulatio, quæ contingit, si pro obtinendis beneficiis te ipsum pro alio examini supponas: habetur in constitut. 33. Pauli IV. quæ incipit *inter ceteras* edita 26. Nouemb. 1557. quamque ad verbum refert Gonzal. gloss. 15. à n. 90. & per quam constitutionem omnia beneficia simulantis vacant ipso iure.

22 Duodecimum crimen inducens beneficiorum vacationem est concubitus. Sed hoc crimen quantumcumque graue sit, & scandalosum, non inducit ipso iure hanc pœnam, sed est imponenda per iudicem. At priusquam hæc pœna à iudice imponatur, monendus est clericus: quod si monitus non se abstinuerit, tertia parte fractuum, obuentioem, ac prouentum beneficiorum quorumcumque, & pensionum ipso facto priuatur, quæ fabricæ Ecclesiæ, aut alteri pio loco ab initio Episcopi applicentur: si vero in delicto eorum cum eadem, vel alia femina perseverans secundæ monitioni adhuc non paruerit, non tantum fractus omnes, ac prouentus suorum beneficiorum, & pensiones eo ipso amittit, qui prædictis locis applicentur, sed etiam à beneficiorum ipsorum administratione, quoad Ordinatus etiam vti Sedis Apostolicæ delegatus arbitrabitur, suspenditur. Et si ita suspensus nihilominus eas non expellat, aut cum illis etiam versetur, tunc beneficiis, portionibus, ac officiis, & pensionibus quibuscumque Ecclesiasticis perpetuo priuatur, &c. sic Trident. sess. 25. c. 14. de reform. Concubitus delicti continuationem petit. Item ad hanc pœnam debet delinquens esse tunc monitus, *c. si quisquam. & c. si autem. De cohabit. clericor. & mulier.* Verum si iudex in sua præsentia delinquentem moneat, vnica monitio triax æquiualeat, ex *rex. in leg. 2. Cod. quomodo & quando iudex. &c.*

Hæc autem procedunt de concubitu cum ea, quæ nullo vinculo consanguinitatis, affinitatis, vel religionis ligata est. Nam si aliquam ex his circumstantiis habeat, non est necessario supradictis oïdo seruandus, sed deponi poterit, & beneficiis priuati, vt latius Gutier. *can. quæst. lib. 2. c. 7. à n. 13.*

23 Decimum tertium crimen priuationem inducens est fo-

domia: sed non inducit illam ipso iure, sed per sententiam clericis de excessib. prælator. ibi: *deiciatur à clero.* Bernard. Daza. *pract. cap. 80. alias 86. Staphileus rj. de variis modis vacat. 6. quando quis veniat priuandus beneficio. num. 4. Azor. 2. lib. 7. cap. 18. quest. vlt. Garc. 11. p. cap. 10. num. 102. Et constitutio tamen 70. Pij V. beneficiis ipso iure priuati sunt hoc crimen exercentes, quod verum exercentes, indicat vsum, & consuetudinem, ac prouide in vno, vel altero concubitu locum non habet, vt ex Azor. Garcia, & aliis ab eo relatis constat, imò neque in hac parte videtur hæc constitutio recepta. Cuius vero pollutionis, bestialitatis, & similibus, est dignum sit priuatione beneficiorum, non tamen ipso iure illam irrogat.*

24 Pro complemento eorum quæ dicta sunt, inquires quo loco beneficia vacare censenda sunt, quæ per delictum vacant?

Breuitè respondeo, si delictum vacationem inducit ipso iure eo loco beneficia vacare, quod delictum commissum est; quia ibi est formalis causa vacationis: si vero delictum ipso iure vacationem non inducit, sed per sententiam, ubi sententia delictiua pronuntiata fuerit, ibi est censenda vacatio.

§. IX.

Qualiter beneficium extingui, supprimique possit.

- 1 Quæ sit beneficii suppressio, & quæ causa ad illam requiratur.
- 2 Episcopus cum consensu capituli hanc suppressionem facere potest.
- 3 Quæ requirantur ad hanc diminutionem.
- 4 Mensa Episcopali, aut capitulari non potest Episcopus applicare beneficia suppressa.
- 5 Quid dicendum in præbendis, quarum numerus à Sede Apostolica confirmatus est.

1 Sæpè conueniens est beneficia ad minorem numerum reducere, eo quod redditus tenuis sint, & insufficientes ad beneficiarios honeste alendos; illa ergo reductio vocatur beneficii extinctio, & suppressio; quia exinde beneficium non est, sed eius redditus ad vsum aliorum beneficiorum applicantur.

Debet autem ad hanc suppressionem, & reductionem legitima causa intercedere; *cap. ex parte de constitutionib. quæ vbi alia est, nisi prouentuum diminutio: si namque probatum non fuerit redditus ita diminutos esse, vt insufficientes sint ad beneficiarios honeste alendos, cultumque diuinum ritè peragendum, nequaquam poterit alius à Pontifice numerum beneficiorum minuere: sic Augusti. Barboza 3. p. de potest. Episc. alleg. 67. n. 5. cum Felin. in *cap. consuetudines, num. 1. de reform.**

2 Posita vero, & probata hæc fructuum diminutio potest Episcopus cum capituli consensu in cathedralibus Ecclesiis, & Collegiatis insignibus præbendas ad paciore numerum reducere, vt distributiones augeantur, *cap. cum accessisset, de consuetud. & ibi Abbas n. 4. & 9. Felin. n. 17. Decius n. 43. Azor. 2. p. in sit. mor. lib. 6. cap. 30. quest. 12. Garcia 11. p. de tem. c. 1. num. 2. Barboza alleg. 67. n. 1. Nomine Episcopi solus Episcopus comprehenditur: neque enim Abbati exempto habenti iurisdictionem ordinariam, & quasi Episcopalem licet cum consensu sui capituli præbendarum numerum in distributiones quotidianas infundendum diminueret: id enim Episcopi rationatum est à Trid. sess. 24. cap. 15. de reform. & decim referit Barboza, ibi n. 2. & 5. allegat. 67. num. 4. Capitulum vero, cuius consensus expostulatur, est tum Cathedralis Ecclesiæ, *clm. 2. de rebus Ecclesiæ non alienandis*, tum illius Ecclesiæ in qua præbenda supprimi debet: sic Barboza referit decim à facta congregatione. Hic capituli consensus potest post diminutionem interuenire: quia in eius gratiam cauetur expostulatio Stephan. Gratian. *disceptat. forens. c. 278. n. 30.* Quare nullus potest nullitatem vnionis ob defectum huius consensus opposere, cum solum capitulo id concedatur: sic Gratian. *supra. Barboza in remissionib. concil. dicto cap. 15.**

3 Vt ergo hanc potestatem diminuendi præbendas Ecclesiarum Cathedralium, & Collegiarum insignium ad distributionem augmentum, Episcopus exerceat, debet consistere non potuisse aliquot simplicia beneficia eis vnire. Nam Trident. sess. 24. c. 15. de reform. hoc remedium prius tentandum esse decreuit, vt colligitur ex illis verbis, *vel si hæc ratione (scilicet per vnionem aliquorum beneficiorum simplicium) prouideri non possit aliquibus ex iis suppressis, &c.* Deinde debet interuenire patronorum consensus, si præbende sint de iure patronatus laicorum. Et præterea fructus præbendarum præbendi sunt esse ita tenues, vt nequaquam ex illis reuic pars deduci possit pro quotidianis distributionibus. Alias non potest Episcopus supprimere præbendas pro augendis distributionibus quotidianis, sed necessitas vbi debet remedium præcripto à Trident. sess. 21. cap. 3. de reform. Pro fabrica vero Ecclesiæ, aliorumque piorum operum potest Episcopus si iusta causa intercedat beneficia simplicia, aialique

aliasque prebendas supprimere. Azor. 2. p. lib. 6. c. 30. q. ult. & con-

4. Namquam tamen licet Episcopo mensa Episcopali, aut cap-

5. Difficultas vero est an in prebendis, quarum numerus à Sede

Videtur posse, quia potest non obstante confirmatione apo-

Adverte tamen si confirmatio Apostolica prebendarum expedita

Vetum si post confirmationem Apostolicam, & cum decreto

§. X.

Qualiter beneficia dismembrari diuidique possint.

- 1. Quid sit dismembratio, & qualiter facienda est.
2. Non possunt parochiales fructus dismembrari, ut simplici beneficio applicentur.
3. Quid sit beneficiorum diuisio, & qualiter permittatur.
4. Que sit causa honestans diuisionem.
5. Consensus Rectoris non requiritur.
6. A decreto diuisionis, & erectionis appellari potest.
7. Parochus constitutus debet prouideri ex obuentionibus parochianorum, pro quibus denuo constituitur.

1. Dismembratio est separatio aliquorum fructuum, & reddituum

2. Aduertendum tamen est non posse Episcopum parochiales fructus

3. Dismembrationi vicina est beneficiorum diuisio; quæ in eo

rochiali plures parochiales ex vno canonicatu duplex canonice

4. Sed inquire, quæ causa censetur rationabilis, & honesta

Hinc fit non esse sufficientem causam beneficia diuidendi, quod

5. Consensus Rectoris cuius est beneficium diuidendum, non

6. Poterit tamen Rector, & parochiani à decreto diuisionis, &

7. Parochus constitutus prouideri debet ex obuentionibus

§. XI.

Qualiter creatio beneficiorum, & illorum mutatio contingat.

- 1 Quid sit creatio, & cuius auctoritate facienda sit.
- 2 Quid de mutatione.

Beneficium erigitur, si ius percipiendi fructus ob spiritua- lem titulum auctoritate Superioris statuat. Sed quia di- uerfa sunt beneficia, non est idem superior, qui eorum creationi auctoritatem praestet; Ecclesias Metropolitanas, Cathedrales, & Collegiatas solus Pontifex approbare potest. *e. i. ne Sede vacante e. quod translat. de officio Legati.* Nouam item dignitatem, quae re, & qua nomine noua sit solus Pontifex erigere poterit. *e. i. dist. 22.* At bene potest Episcopus, iusta causa intercedente, in aliqua Ecclesia secundum Archidiaconatum, personatum, presbiterium approbare; quia haec non tam est noua beneficii institutio, quam praefertentium extensio: sic Azor. 2. p. in st. lib. 5. c. 29. q. 2. 5. De- bet tamen ad hanc extensionem consensus illorum quorum in- terest interuenire. Azor. lib. 6. c. 30. q. 10. Deinde Ecclesiae conuen- tuales, & regulares, esto olim auctoritate Episcopi erigerentur; at modo solius Pontificis, vel auctoritate Superiorum regu- larium eriguntur, quia priuilegiis Romani Pontificis sunt a iurisdic- tione Episcopali exemptae, parochialis uero Ecclesiae, & sim- plices, simpliciaque beneficia Episcopus creare potest. Azor. 2. p. lib. 6. c. 30. 7. 4. Nunquam tamen Ecclesia erigitur, nisi dote desi- gnata competenti ad sustentandum clericum, vel clericos, qui offi- cia diuina peragant, aliaque munera obeant, ad quae Ecclesia eri- gitur. *e. i. de censib. c. 1. de cons. dist. 1. c. ad audiens. de Eccl. adific. Vnde extrinsecus Ecclesiam compelli potest ad eam dotandam, e. cum scis. de consec. Ecclae.* quod si absque dote Episcopus eam adificare permiserit, tenetur eam ipse dotare, aut suis expensis quomodoocunque sustentare. Azor. 2. p. lib. 6.

2 Hinc fit quid sit dicendum de mutatione Ecclesiae? Solius inquam Pontificis auctoritate Ecclesia collegiata aut parochialis in Cathedrali mutari potest. Quia de ratione Cathedralis Ecclesiae est Episcopatus, qui solum a Pontifice creati potest. Item solus Pontifex potest parochialem Ecclesiam, vel simplicem in Collegiatam mutare. Quia solus ipse potest nouam dignitatem ceteris praerexcellentem, & dignitatem habentem instituire. Azor. 2. p. lib. 6. c. 30. q. 2. tametsi contrarium sentiat Rebuff. *praxi benef. tit. de creat. in Colleg.* quem sequitur Garc. 12. p. de benef. c. 5. n. 3. Idem est dicendum de mutatione Ecclesiae secularis in regula- rem, sola inquam Pontificis auctoritate id fieri posse. Quia solus Pontifex est uiriusque superior. Quapropter auctoritate Episco- pi solum potest mutari Ecclesia simplex in parochialem. Azor. 2. p. lib. 6. c. 30. q. 2. Garcia 22. p. de benef. c. 5. n. 2. Barb. alleg. 68. n. 9. Et licet sacra Congregatio censuerit id ab Ordinario fieri non posse, intelligendum est essant causa, & necessitate, Garc. & Barb. *supra.* Parochialis autem Ecclesia in simplicem nullatenus conuer- ti potest ordinaria auctoritate: quia ita cauetur a Trid. sess. 25. c. 16. de reform. Barb. dicta alleg. 68. in fine.

PUNCTVM XII.

Qualiter beneficia aliis vniri possunt.

Vt totam materiam vnionis distincte explicemus, placeat hunc ordinem sequi. Primo inquirendum est quid sit vnio, quod duplex, qui eius effectus. Secundo, quae beneficia, & a quibus vniri possunt: ex qua causa, & qua forma, & solemnitate. Tertio, quomodo probetur, & quando censetur effectum sortita, ac tandem de eius reuocatione.

§. I.

Quid sit vnio, quod duplex, & qui eius effectus.

- 1 Quid sit vnio.
- 2 Est duplex, temporalis, & perpetua.
- 3 Vnio perpetua tripliciter fit.
- 4 Pro diuersitate vnionum effectus diuersus statuitur.
- 5 In beneficio accessorie vnio non est locus vacationi.
- 6 Accepta collatione, & possessione beneficii principalis accessorium collatum est.
- 7 Beneficium accessorie vnium per vnionem amittit omnes suas qualitates, & priuilegia.
- 8 Contra est in beneficio principaliter vnio.
- 9 Quid praestet vnio principalis.
- 10 Idem praestat vnio ad vitam.
- 11 Vnde cognoscendum sit de vnione accessoria, vel aequae principalis.
- 12 Quid est aduertendum in praebendis annexis dignitatibus Ecclesiarum Cathedralium, & Collegiarum.

Vnio est Ecclesiarum, seu beneficiorum coniunctio legiti- ma superioris auctoritate facta: sic cum communi sen-

tentia tradit Rebuff. *prax. tit. de vnionibus benef. a. n. 1.* Hojeda de incompatibilit. benef. 2. p. c. 3. n. 1. & 2. Garc. 11. p. de benef. c. n. 3. Azor. 2. p. lib. 6. c. 28. q. 1. Barb. alleg. 66. n. 1. Th. Sanchez. lib. 7. in de al. c. 29. n. 145.

2 Est duplex, alia perpetua, alia temporalis: perpetua, quia in perpetuum; temporalis, quia pro limitato tempore, ad vitam scilicet alicuius, & in eius fauorem facta est. Rebuff. *sum. 6. & 9.* Garcia n. 9. Hojeda de incompatib. benef. 2. p. c. 3. n. 1. Sanchez & alij *supra.*

3 Rursus vnio perpetua tripliciter fit. Primo cum ex duplici be- neficio vnium distinctum coalecit, *e. decim. ad finem 16. q. 1.* Sed haec non tam beneficiorum vnio, quam illorum exten- ctio, & noua beneficii erectio. Secundo fit vnio, cum vnium benefi- cium alteri subiicitur, illicque incorporatur. Tertio cum vnio principaliter sibi inuicem beneficia vnionem: sic Glossa in c. & tempus uerbo vnire 16. q. 1. & c. 1. *Ne sede vacante, uerbo vnien- do, & ibi Doctores Rebuff. tit. de vnione n. 11.* Pet. Greg. de benef. c. 20. n. 2. Azor. 2. p. lib. 6. c. 18. q. 2. Garcia 12. p. c. 2. n. 7. Barb. alleg. 66. n. 2. Gonz. gloss. 5. §. 7. n. 26. Sanchez lib. 7. c. 29. n. 146.

4 Pro diuersitate vnionis diuersus est effectus. Vnio tam- que, quae ex duplici beneficio vnium consurgit, operatur retentionem priuilegiorum utriusque si compati possunt; ac si contraria sint, meliorum, & fauorabiliorum. Gonzal. gloss. 5. n. 28. & 55. Pet. Greg. n. 15. Garc. 12. p. de benef. c. 2. n. 10. Vnio uero, quae beneficium alteri accessorie vnio, operatur extinctionem, & suppres- sionem nominis, & tituli beneficii vniti, ita ut durante vnione nec esse, nec nominari beneficium possit, sed iudicatur ut praedictum illius cui vnitur, sic pluribus relatis Garc. n. 2. Barb. alleg. 66. n. 38. Gonz. gloss. 5. §. 7. n. 33. Contra uero vnio beneficiorum aequae principaliter facta operatur retentionem nominis, & vnium utriusque beneficii, ita ut beneficiarius in quolibet beneficio in- titulatus sit aequae ac si vnium alteri vnium non esset. Quapropter quodlibet beneficium manet beneficium, sicut antea eisdem priuilegia, honores, & redditus tenens: sic Glossa in c. & vnio 16. q. 1. & dicto c. 1. *Ne sede vacante.* Rebuff. *tit. de vnione, n. 11.* Gonzal. gloss. 5. §. 7. n. 11. Garcia, 12. p. c. 2. n. 73. Barboza 3. p. de pte. Episc. alleg. 66. n. 50.

5 Hinc fit in beneficio accessorie vnio non esse locum vacationi, nec reuocationi: quia quod non potest uacari nec reuocari potest Gonz. n. 7. & 33. Garc. n. 15. Item neque esse locum regulae de triennali, quia haec fauer possidenti beneficium in titulum, non in praedictum. Garc. n. 28. Gonzal. n. 9. Item neque permutari, neque resignari; neque consecrari posse, quia per vnionem ac- cessorium omnino beneficium extinctum est. Gonz. gloss. 5. §. 7. n. 11. & 14.

6 Fit secundo collatione, & possessione accepta beneficii prin- cipalis & accessorium collatum, & possessum esse, quia comparatio beneficii accessorie vniti non datur collatio, nec p. i. ff. de vnio, quia non datur beneficii titulus. Gonz. gloss. 5. §. 7. n. 6. Barb. lib. 7. c. 29. n. 39. Garc. 12. p. c. 2. n. 21. & 22.

7 Fit tertio beneficium accessorie vnium amittere per vnionem omnes suas qualitates, & priuilegia. Quia amittit beneficii naturam, & non entis nullae sunt qualitates. At habet qualitates, & priuilegia illius cui vnitur, quia in illius naturam conuertitur: sic Glossa c. & tempus uerbo vnire 16. q. 1. & c. 1. *vnio vnien- do ne sede vacante.* Gonz. gloss. 5. §. 7. n. 2. Barb. alleg. 66. n. 41. Quocirca si parochialis vnita sit accessorie beneficio simplici, tanquam beneficium simplex est iudicanda; ac proinde ad illas impetrationem opus non erit, atate pro parochiali requisita, sed solum aetas pro simplici beneficio expostulata. Neque enim neces- sarius in illius prouisione conuictus praecipuus a Trid. sess. 25. c. 18. de reform. neque habebit incompatibilitatem cum alia paro- chiali, neque in impetratione noui beneficii erit impedita: sic relati Doctores.

8 Econtra res procedunt in beneficio aequae principaliter vnio, uacat inquam, & permutari, resignari, potest, sed non separati- m ab eo cui est vnium: alias dissolueretur vnio. Item coactum debet & publicari, ac si vnium non esset. Deinde inducit incompatibilitatem cum quolibet alio simili, ac tandem illius est vnio facienda in cuiuslibet noui impetratione. Quia naturam beneficii retinet esto annexam, & coniunctam cum alio, ac proinde seruanda sunt illius qualitates & conditiones, Garc. 12. p. de benef. c. 2. n. 37. Barb. alleg. 66. n. 50.

9 Ex quo colligere potes hanc vnionem non praestare, ut beneficia inter se communicentur, sed solum ut communicentur, in persona. Vnde nec qualitates, nec priuilegia, nec fructus vnium beneficii cum qualitatibus, priuilegiis, & fructibus alterius communi- cantur, sed quodlibet beneficium suas qualitates, priuilegia, & fructus distinctos retinet; ita ut si in aliquo ex his be- neficiis vnitis sit necessario apponendus Vicarius, ut maneat illius satisfaciatur, is prouideri debet: et fructus vnium talis beneficii, & non ex prouentibus aliquis beneficii vniti, cuius bona per vnionem distincta, & separata remanent, neque obligata ad suppleendum defectum seruicij in altera Ecclesia, ut bene notantur Gonzal. gloss. 5. §. 7. n. 17. cum Rota decis. 578. n. 2. par. 3. *diuisi.* Quod si illi fructus insufficientes sint, ipsius parochiani compelli

pelluntur in subsidium, Gonz supra, n. 154

10 Quae dicta sunt de beneficiis vnici aequè principaliter procedunt, cum vniantur ad vitam; quia haec vnio non extinguit ritum beneficii, sed illius retentionem cum alio concedit, Garc. 12. p. de benef. c. 2. n. 38.

11 Sed inquires; vnde cognoscendum sit vnionem factam esse accessorie, vel aequè principaliter, Respondeo, inspiciendum primo esse tenorem vnionis, si enim rescriptum dicat, illud & illud beneficium vnimus, vnio est aequè principalis: si autem dicatur, tale beneficium illi beneficio vnimus, & incorporamus, vnio est facta accessorie. Quod si ex verbis vnionis id colligi non potest, spectandam est quod beneficium sit magis dignum & illud iudicandum est esse principale vnium, & minus dignum esse tantum accessorie, quia magis dignum trahit ad minus dignum, quod in dubiis, de consecra. Eccles. vel altaris: si vero beneficia aequalia apparent, attendi debet an ex vno beneficio tantum denominatio processit, & illud iudicabitur principale vnium aliud accessorie; cum in hac aequalitate sola vnio accessoria causa esse possit huius denominationis. Item attendi debet vsus, & consuetudo, quae est optima legum interpret. Verum si adhuc res dubia sit, praesumendum est vnionem aequè principaliter factam esse, & non accessorie. Quia semper praesumptio sumi debet vt ritus beneficii c. ne utatur, non vt extingatur, c. Abbate, de verbor. signif. vide Goslam in clem. 2. de praebend. verbo Ecclesiam Felin in c. nostra de res. p. sub. n. 30. & c. ranslato n. 6. & 7. de cons. Garc. 12. p. de benef. c. 2. n. 55. Gonz. gl. 5. §. 7. à n. 127.

12 Aduerendum tamen est cum Garcia supra n. 55, praebendas canonicas annexas dignitatibus Ecclesiarum Cathedralium, & collegiatarum non esse ita accessorie annexas, vt earum ritus extincti sint cum vere illas possidentes canonicorum titulum retineant, & vocem in capitulo habeant, aliaque munia exerceant, quae exerceat, si solum canonici existerent; quod est manifestum signum illam vnionem non esse in re accessoriam, sed principalem, idque a fortiori constat ex eo quod cum alia simili praebenda comparati non possunt

§. II.

Quae, & qualiter, & a quibus beneficia vniri possunt spectato iure communi

- 1 Cathedralis Ecclesia, & earum prima dignitas, praecipue in collegiatis à solo pontifice vniri possunt.
- 2 Episcopus omnia beneficia sua diocesis non excepta vniri vnire
- 3 Potest vnire beneficia ad Sedem apostolicam deuoluta.
- 4 Limitatur, ne procedat in beneficiis deuolutis ob propriam negligentiam.
- 5 Dicendum de beneficiis reseruatis, duplici limitatione apposta
- 6 Quibus vnire Episcopus beneficia potest.
- 7 Non potest facere vniones ad vitam.
- 8 An alius praeter Pontificem, & Episcopum competat potestas vnionum.
- 9 Vicarius Episcopi hanc potestatem non habet.
- 10 Quid si vicario data sit potestas conferendi beneficia cum clausula generali; & ad omnia requiruntur speciale mandatum.
- 11 Quid de capitulo Sede vacante, censent aliqui non habere hanc potestatem. Probabilis est oppositum.
- 12 Fit satis contrariis fundamentis.
- 13 Non debet sibi beneficia vnire.
- 14 De legato à latere plures negant hanc potestatem habere.
- 15 Probabilis est oppositum.
- 16 Satis contrariis.
- 17 Quid de Archiepiscopo.
- 18 Quid de Abbatibus, aliisque Pralatis iurisdictionem quasi Episcopalem habentibus.
- 19 Causa ad vnionem requisita est necessitas, vel utilitas Ecclesiae.
- 20 Huius causa cognitionem debet Pralatus permittere ad vnionem.
- 21 Debent vocari hi quorum interest, alias erit nulla.
- 22 Vocandus est patronus siue laicus siue Ecclesiasticus, collator seu elector.
- 23 Rector beneficii vocandus non est neque item est vocandus defensor si vnio facienda est tempore vacationis.
- 24 Accedere debet consensus capituli Cathedralis Ecclesiae in vnione ab Episcopo facta, sed non à legato.
- 25 Qualiter Episcopus ab hac obligatione excusari potest.
- 26 Debeatne praecedere hic consensus vnionem, alij negant, verius est tempore vnionis adesse debere.
- 27 Differentia inter alienationem, & vnionem.
- 28 Expressum debet verus valor beneficii vnionem, & eius cui est facienda vnio.
- 29 Non requiritur tractatus exposulatus in alienatione rerum Ecclesiae.

ET quidem omni iure certum est, solum Pontificem posse vnire Cathedralis Ecclesiae, & temporis. c. 6. q. 1. cap. sicut

vnire, de excessib. pralat. Idem est de prima dignitate in Ecclesia Cathedrali, & principali in collegiata; quia earum prouisio soli Pontifici competit. Azor. 2. p. lib. 6. c. 28. q. 6. Hoieda, 2. p. de incompatibilit. benef. c. 2. n. 7. in decal. 29. n. 150. in fine.

2 Episcopus vero potest spectato iure communi omnia beneficia suae diocesis non excepta vnire: ex dicto c. sicut vnire ibi, sicut vnire Episcopi, atque potestati subicere aliens ad san-ctum pontificem pertinere dignoscitur, ita ad Episcopum Ecclesiam suam suae diocesis vnio, & subiectio eorundem & tradunt omnes. Appello beneficia non excepta, quae prouisioni ordinariorum subiciuntur, exempta, quae extra illorum prouisionem sunt.

Hinc videbatur inferri, non posse Episcopum beneficia ad Sedem Apostolicam deuoluta aut reseruata seu alijs affecta vnire, quia eorum prouisio Sedi Apostolicae competit.

3 Sed dicendum est, optime posse Episcopum beneficia ad Sedem Apostolicam deuoluta vnire, vt statim vnio habeat effectum, sed vt habeat effectum post primam vacationem: sic Abbas in c. sicut vnire, de excessib. pralat. n. 6. & ibi Antonius, n. 100. Marian. senior. à n. 67. usque ad 70. Azor. 2. p. lib. 6. c. 28. q. 15. Gönzal. gloss. §. 7. n. 136. Garcia 12. p. de benef. c. 2. n. 92. Th. Säch. l. 7. in decal. 29. n. 149. Aug. Barbof. allegat. 66. n. 15. & alij apud ipsos. Priorem partem nempe posse Episcopum beneficia deuoluta vnire sic probo, Quia deuolutio solum praestat, vt beneficia illa vice à pontifice prouideantur, non autem impedit Episcopum, quia de ipsis beneficiis, disponat, dispositione supra dictam prouisionem Pontificiam non impedit; vnio quae effectum sortitura non sit, quouique denuo beneficium vacet, non impedit Apostolicam prouisionem. Ergo haec vnio fieri potest. Secundam partem conuoluntis, nempe vnionem non esse habitam effectum, quouique denuo beneficium vacet, hac ratione manifesto, Nam Episcopus tollere non potest ius alteri quaesitum sed titulo deuolutionis habet Pontifex ius quaesitum beneficia deuoluta conferendi. Ergo hoc ius tollere Episcopus non potest. At si vnio haberet effectum antequam Pontifex prouideret, tolleretur Episcopus à Pontifice ius quaesitum, si quidem facta vnio extinguitur beneficium, & incapax est prouisionis. Ergo ante collationem Pontificiam non potest vnio habere effectum, facta vero collatione Pontificia prouisio est ius quaesitum firmum, & irrevocabile. Ergo impedit non potest per vnionem: Ergo vnio habere non potest effectum, quouique ius illud quaesitum amittatur & consequenter quouique beneficium denuo vacet.

4 Videtur tamen limitanda conclusio, vt procedat in beneficiis deuolutis ob negligentiam ignorantiam, vel absentiam praedecessorum; secus si ob Propriam Episcopi negligentiam deuoluta fuerint. In penam enim propriae negligentiae videtur non solum prouisio, sed quilibet beneficii dispositio interdici. re videatur vnio prouisionem sibi interdiciam compensare, sic Reb. prax. tit. de deuolutionib. n. 31. praxis Episcopalis. 2. p. verbo vnio. §. 8. August. Barbofa alleg. 66. num. 16.

5 Idem quod dictum est de beneficiis deuolutis, dicendum est de reseruatis; posse inquam Episcopum illa vnire dummodo vnio effectum non habeat quouique reseruatio cesserat: quae ita aequè de deuolutis, ac de reseruatis loquuntur Doctores, n. 2. re-lati, duplici tamen limitatione apposta prima ne reseruatio sub verbis adeo generalibus fiat, vt extingatur Pontifex quilibet beneficii dispositionem sibi reseruare. Vt si dicat, tale beneficium nostrae dispositioni, ordinationi quae reseruamus: hac enim reseruatione ceteris non solum beneficii collationem, sed quilibet de illo dispositionem aliis interdici. re: sic Abbas in dicto c. sicut vnire n. 7. & ibi Alex. de Nouo in addit. Azor. 2. p. lib. 6. c. 28. q. 6. Sanch. l. 7. c. 29. n. 150. Secunda, ne reseruatio perpetua sit: nam haec impedit vnionis effectum: durante namque reseruatione vnio effectum habere non potest. Ergo si reseruatio per petua sit nunquam vnio effectum habebit ac proinde inutiliter fiet. Non igitur fieri potest: sic Hoieda de incompatib. benef. c. 2. p. c. 2. n. 7. Sanch. illo num. 150. in fine.

6 Vnionem autem facere potest Episcopus cum aliis beneficiis c. sicut vnire de excessib. pralat. exposuisti de praebend. tum monasterii & locis religionum c. consultationib. c. pastoralis de donationib. clem. si vna de rebus Eccles. non alienandis cap. si Episcopus l. 2. q. 2. & tradunt post alios antiquiores, quos allegant Felin. in nostra. n. 42. de rescript. Azor. lib. 6. c. 28. quest. 19. Garc. 12. part. de benef. c. 2. n. 77. Sanch. lib. 7. in decalog. c. 29. n. 148. Quod verum est quamuis illud monasterium, cui sit vnio exemptum sit. Sanch. & Garc. supra. Tam denique vnire potest fabricae Ecclesiae etiam cathedralis; quia est locus pius, & religiosus. Garc. alijs relatis, n. 79. Nunquam tamen vnire potest menae Episcopali, aut capitulari, ne ius sibi dicat, & in facto proprio auctoritatem preter, deciditur expressè clem. si vna de rebus Ecclesiae alien. vel non, & tradunt ibi doctores, Barbofa allegat. 66. n. 30. Garc. 12. p. c. 2. n. 166. & seqq. Bene tamen poterit singulorum praebendis beneficia vnire; quia inde non inferitur vnionem factam esse capitulo. Quia aliud est capitulum aliud singuli de capitulo: sic Gonz. gl. 37. n. 2. Garc. 12. p. de ben. c. 2. n. 171. & seqq. Gracian. disc. forens. c. 174. n. 54. in fine. Aug. Barbof. alleg. 66. n. 31.

7 Supradicta intelligenda sunt de vnioe perpetua; secus de vnioe temporali, seu ad vitam. Hanc enim Episcopus facere non potest, quia haec non est proprie vnio beneficiorum, sed illorum

illorum dispensatio. Non enim per hanc vnionem Ecclesiis pau- peribus prouidetur, sed per rationem: & ita tenet alios referens Sta- phileus de litter. grat. tit. de modis prouisionis. n. 19. Garc. 12. p. de benef. c. 2. n. 84. Sanch. l. 7. in decal. c. 29. n. 152. Az. l. 6. c. 28. q. 17. Aug. Barb. alleg. 66. n. 8.

8 Rursus inquirimus an aliis praeter Pontificem & Episco- pum competat potestas vniendi beneficia spectato iure communi, & dubitari potest de vicario generali Episcopi, de capitulo Sede vacante, de Legato a latere, de Arch. episcopo, ac denique de aliis praetatis iurisdictionem quali episcopalem habentibus comparatione beneficiorum sui territorij.

9 Et primo Vicarius generalis Episcopi ex vi vicariatus ne- quaquam habet Potestatem beneficia vniendi. Quia neque ha- bet potestatem beneficia conferendi, quod minus est: sic post alios antiquiores Rebuff. praxi beneficiar. tit. de vniionib. n. 37. Et tit. form. vicariatus. n. 102. l. 6. Azor. c. 28. q. 10. Sbrozcius de vi- cario Episcopi l. 2. n. 115. ad n. 20. usque ad 8. Et q. 16. n. Thom. Sac. l. 3. in decal. c. 29. n. 153. Aug. Barb. alleg. 66. n. 7. Aloyus Ricre- solus. 383. in prin. Garc. 12. p. de benef. c. 2. n. 69. Gracian. discept. fo- ren. c. 27. m. 35. Quamuis contra sentiat Hieronym. Gabr. conf. 200. n. 3. l. 1. Mofedun. decis. 3. de offic. vicar. sed abique fudameto.

10 Quod si Vicario data sit potestas conferendi beneficia cum generali clausula, & ad omnia requirementa speciale mandatum. Aliqui Doctores tradiderunt concessam esse potestatem benefi- cia coniungendi; eo quod conferre voluntatis sit, coniungere vero necessitatis: sic Ca. l. 5. tit. de potest. legat. Rab. 1. n. 115. Sed necesse est omnino dicendum est; quia sub potestate conferen- di non comprehenditur potestas coniungendi, vt pote om- nino distincta. Neque etiam comprehenditur ex vi illius clau- sulae generalis: quia haec solum extenditur ad similia, non autem ad maiora expressis argum. cap. qui ad agendum de procurator. in 6. clem. eodem tit. Negati autem non potest vnionem beneficiorum dissimilem esse collationi, & esse quid maius, vt pote quae nequit fieri sine consensu capituli, & beneficii naturam immutat. Ergo ex potestate conferendi beneficia cum illa clausula genera- li, non inferitur potestas vniendi, & ita tenet Rebuff. tit. de for- ma vicariatus n. 102. Sbrozcius supra, ad n. 9. Garc. n. 69. Sanch. n. 154. Barb. n. 7. & alij apud ipsos.

11 De capitulo Sede vacante plures Doctores censent non posse beneficia vnire, eo quod non potest iuri Episcopali deroga- re, derogat autem beneficiorum vnione, siquidem illa facta Episcopus qui potestatem habet duo beneficia conferendi, vnum tantum conferre possit, aliud enim per vnionem extin- guitur. Praeterea quia capitulum non habet potestatem confe- rendi beneficia ad Episcopum pertinentia. Ergo neque habebit potestatem vniendi, quae maior est: sic Pavin. de officio. Et potest. capituli. 2. p. q. 3. ad n. 17. Ant. Euchus in instit. l. 1. tit. 9. n. 87. Az. 2. p. l. 1. c. 38. q. 9.

Probabilius tamen est hanc potestatem capitulo Sede vacante competere. Quia haec potestas est iurisdictionis non voluntariae sed necessariae; eo quod necessitate urgente orta ex necessitate Ecclesiae, vel euidenti ipsius vtilitate vnio facienda est, & non aliter. At capitulum Sede vacante succedit Episcopo in iis, quae pertinent ad iurisdictionem necessariam, imo ex plurium senten- tia succedit in iis, quae pertinent ad iurisdictionem siue voluntariam, siue necessariam. Ergo capitulum hanc vniendi pote- statem habet: & ita tenet Rebuff. tit. de vniionib. n. 36. Hoieda de incompatib. benef. 2. p. c. 3. n. 7. vers. similiter capitulum. Az. con- trariatus. 2. p. l. 6. c. 28. q. 9. Garc. 12. p. c. 2. n. 67. Sanch. in decal. l. 7. c. 29. n. 155. Aug. Barb. 3. p. de potest. Episc. alleg. 66. n. 5.

12 Neque obstant contraria; quia vnio beneficiorum non causat Episcopo praerogatiuum: est enim exercitium Episcopalis iurisdictionis, & licet faciat, vt Episcopus non possit post vnio- nem nisi vnum beneficium conferre: cum tamen seclusa vnione duo conferre possit non obinde perit ius aliquod, Episcopale quod in eo consistit, vt possit omnia beneficia sibi subiecta prouide- re. dum beneficij natam recipiunt: quae potestas non immuta- tur ex eo quod haec, vel illa beneficia extinguntur. Ad confir- mationem respondet, esse potestas vniendi maior sit, quam con- ferendi, quia tamen est necessitatis, & non voluntatis: & de cau- sa potest. capitulo Sede vacante competere, tamen non compe- tat potestas conferendi.

13 Aduertendum tamen est hanc vniendi potestatem capitulo competere, dum modo sibi beneficia non vnioat. Nam si Se- de plena non potest capitulum in sui fauorem praebere consensum ad vnionem: quia esset autoritate proprii factum & quasi in prop- ria causa ius dicere, element si vna. De rebus Eccles. non alienis. Minus poterit ea sibi beneficia vnire: & ita tenet, decilumque refert Garc. 12. p. de benef. c. 2. n. 68. Barboza alleg. 66. n. 5.

14 Legatus item a latere an possit beneficia prouinciae sibi demandatae vnire; Variant Doctores. Negant Innoc. in c. fin. de confirmat. vtili, vel inutili, ad finem Hostiensis n. 1. Iann. Andreas n. 2. Ant. n. vlt. Fedet. conf. 195. per totum. Marii. Socin. Senior dubi- us est post. quaestionem late disputatam in c. sicut vnire de excessib. pralat. n. 3. q. 3. ad n. 9. Mouentur, ex dicto c. fin. de confirm. vtili, vel inutili, vbi reprobatum vnio facta a Legato a latere, se- cundo, quia haec potestas solum Episcopo videtur iure communi concessa dicto c. sicut vnire: vbi Episcopus, Et Tertio Legatus a

latere derogare ius commune non potest; ac vnies beneficia videtur ius commune derogare; praeteribens casibus beneficio suum Rectorem, e. quia nonnulli de clericis no resistendi, & prohibens ne ab illo abiat, e. conuenerunt. eodem tit. Quarto Legatus potestas non extenditur ad derogandam Episcopalem autoritatem e. vlt. de religiosis domib. c. vlt. de confirmat. vtili, vel inutili, si ad vnionem beneficiorum extendere, Episcopali auctoritati derogaret: quidem priuaret Episcopum aliquo prouisione be- neficiorum in perpetuum. Ergo id facere non potest.

15 Nihilominus oppositum verius est. Quia Legatus a latere in prouincia sibi demandata est Ordinarius, & eandem cum Episco- po auctoritatem habet, vt saepe dictum est aliis relictis do- cetti. Garc. 12. p. de benef. c. 5. n. 283. Sanch. l. 3. de matr. disp. 9. n. 23. Cf. ergo Episcopus hanc habet potestatem, Legatus a latere illam habere debet: & ita tenet Abbasin c. sicut vnire de excessib. pralat. n. 5. Staph. de litter. grat. tit. de modis prouisionis. n. 20. Gab. de officio, vel potest. legat. l. 5. n. 40. Rebuff. in praxi beneficiar. de vnionib. n. 24. Sanch. l. 7. in decal. c. 29. n. 158. Garc. 11. p. c. 2. n. 65. Az. l. 4. c. 29. q. 14. Et l. 6. c. 28. q. 8. Aloy. Riccius in praxi furi. Eccl. decis. 492. in p. edit. Et in p. resol. 383. n. 2. Aug. Barb. alleg. 66. n. 4. & alij apud ipsos.

16 Neque obstant contraria. Non primum, quia in illo cap. fin. de confirmat. vtili, vel inutili, no reprobatum vnio facta a Legato: non enim ibi Legatus beneficia vnuit, sed consulti, respon- debat autem quod ex collatione facta collatiari praeterebat: scilicet ius exepriens in temporalibus, & spiritualibus ad Episco- po: quia, vt inquit ibi textus, iura, quae dicebantur deo, vt per collationes Legati, & confirmaciones apostolicas nec minuantur, nec laeduntur. Ad secundum nego, solum Episcopo hanc potestatem vniendi competere. Nam et si in c. sicut vnire, solum Episcopi me- ritio fiat, sub illo nomine quilibet iurisdictionem Episcopalem ha- bens comprehenditur. Quod ex eo patet. Nam competere Episco- po confirmatio, tamen si contractus non sit. Sanch. l. 7. in decal. c. 29. n. 147. Ad tertium nego vnionem beneficij ius commune deroga- re, sed potius ius commune hanc concedens facultatem extin- qui. Neque obstat culibet beneficio suum Rectorem obligari, & in eo eius praesentia expolulati: quia hoc intelligitur, diu esse beneficij perferat, secus si per vnionem aliamque viam extin- guatur. Ad quartum nego vnionem esse derogationem iuris Episco- palis, aliis Legatus a latere conferens beneficia prouinciae sibi demandatae, iuribus Episcopalis derogat contra text. in cap. sua de confirmat. vtili, vel inutili, siquidem per collationem facta a Legato, cessat in Episcopo potestas beneficia illa conferendi, quae alias poterat. Sed quia haec cessatio est per exercitium iurisdictionis Episcopalis, ea de causa dici non potest iuribus Episco- palibus per eam derogari: sic dicendum est in vnione.

Dixi hac potestatem competere Legato a latere: quia hic po- test beneficia prouinciae sibi demandatae conferre. 1. de officio Legat. in 6. At reliquis Legatis, quibus ea potestas conferendi iure communi concessa non est, neque haec habent potestatem, & tri- dit alios referens Ga. 12. p. c. 2. n. 66. Sanch. l. 7. in decal. c. 29. n. 151.

17 De Archiepiscopo conueniunt Doctores, in sua propria dice- clesi posse beneficia vnire, sicut potest Episcopus. Quia verus Episcopus est in dioecesi Suffraganeorum nequaquam potest vnire illa beneficia no sicut illi subiecta, nisi in aliquibus casibus a iure expressis, quorum nullus potestas vniendi. Adde hanc potestatem esse potestatem iurisdictionis ordinariae, quam non habet Archiepiscopus in beneficia Suffraganeorum, quod manifeste colligitur ex c. sicut vnire de excessib. pralat. vbi ad. n. 25. vt e. vlt. Metro- politani de vnione beneficij Suffraganei nullius par- tur considerationis: ita pro certo tenet Abbas eo c. m. 4. Rebuff. in praxi beneficiar. de vnionib. n. 25. Et 30. Azor. 2. p. l. 6. c. 28. q. 7. Hoieda de incompat. benef. 2. p. c. 3. n. 7. Sanch. l. 7. c. 29. n. 156.

18 Denique de Abbatis, alijque Praetatis iurisdictionem quali Episcopalem habentibus dubitant. Doctores an habent potesta- tem vniendi beneficia sibi pleno iure subiecta: Et quidem sibi priuilegio, consuetudine immemoriali, aut quadragenaia cum titulo, sed omnes Doctores conueniunt hos Praetatos vnire posse. Quia haec potestas non sit iurisdictionis, praeteribit: sed ne potest. At secluso priuilegio, vel consuetudine immemoriali, communior sententia defendit nequaquam posse beneficia vnire: sic plures Doctores relati a Sanch. & Garc. lucis suam allega- dis. Mouetur ex c. sicut vnire, vbi vnio facta ab Abbate de benefi- cio sibi subiecto committitur Episcopo, vt eam inferret, si vnio- nem verius censio hanc potestatem huius Praetatis competere: tum quia in c. sicut vnire, ea de causa vnio illa ab Abbate facta mandat inferri, quia vnio facta abque consensu Episcopi ad beneficium subiectum: Ergo a contrario si ex consensu Episcopi vnio facta esset, vel beneficium illi subiectum non esset vnio valida foret. Tum quia huius Praetatis coequent ea quae sunt iurisdictionis Episcopalis haecque potestas ad iurisdictionem Episco- palem pertinet, siquidem competit Episcopo no concessio, sed solum confirmatio: & ita tenet Man Rodri. 3. q. 1. q. 1. 80. art. 1. Garcia 12. p. c. 2. n. 72. Sanch. l. 7. in decal. c. 29. n. 106. & alij plures apud ipsos.

Qualiter supra dicti omnes hanc vnionem beneficiorum potestatem debeant, contabit explicatis conditionibus pro vnione requisitis.

DE
CAST
PALM
ATOR
II

19 Prima ergo conditio est necessitas, vel utilitas Ecclesie, hanc autem esse omnino necessariam, vel vno valida sit, probat: *ex e. posuisti de prebendis. ibi: si evidens necessitas vel utilitas exigat; & tradant ibi communiter Doctores. Rebuff. tit. de vniõne n. 38. Hojeda de incõpabilitate. 2. p. c. 3. n. 8. Azor. 2. p. l. 6. c. 28. q. 4. & 13. Garc. 12. p. de ben. c. 2. n. 180. Aug. Barb. alleg. 6. n. 21. Sãch. l. 7. in decalog. c. 29. n. 1. 61. Necessitas est: si pãbãda, cui faciendã est vno, careat sufficientibus redditibus ad alendũ ministrum, vt expresse dicitur in dicto e. posuisti. ibi. de redditibus prebendarum suarum nequeant sustentari. Utilitas est: si ob tenuitate fructuum non inueniatur idonei ministri, qui beneficis deseruiant: sic habetur in supradicta e. posuisti. Azor. dicta. q. 13. Sãch. n. 161. Barb. n. 22. Rebuff. & Hojeda supra. Ad vtilitatem pertinet argumentum diuini cultus: si enim facta vniõne cultus diuinus augetur, sufficienter præbet causã vniõni discolligitur ex e. ex parte de consuet. & ex Trid. sess. 14. c. 9. de reformis. & tradit Sãch. dicto c. 29. n. 161. Ex quo manifeste constat, dari legitimã causã vniõni aliq̃ua beneficii conuencibus religiosorum, quia eorum vniõne augetur diuini cultus. Sanch. alii relatis, dicto n. 171.*

20 Vt autem hæc vniõ non solum licitè, sed valide fiat, debet præter, vniõnis causã cognitionem præmittere, aliã, cæcõ, irrationabilique modo procedat, & absque potestate, quã non sit ei aliter potestas vniõni concessa: constat ex iis quæ diximus, tradit de legibus, disp. vlt. dispensat. pun. 13. & pun. 14. explicuimus qualiter credendum sit prælato adhibuisse causã cognitionem: ibi dicta confirmant in presenti sanch. dicto c. 29. n. 162. Garc. 2. n. 120. Barb. alleg. 6. n. 13. & 14.

21 Secunda conditio est, vt vocentur hi quorum interest, aliã nulla sit vniõ, & merito. Quia non debet fieri, si tertio iustum præiudicium generatur, clem. gñica. s. ad hæc, de statu Monach. consentit Trid. sess. 7. c. 6. de reformis, & tradit Rebuff. tit. de vniõnibus. n. 43. Azor. 2. p. lib. 6. c. 28. q. 14. Sanch. l. 7. in decal. c. 29. n. 21. Garc. 12. p. c. 2. n. 203. Aug. Barb. alleg. 6. n. 34.

22 Hi vero sunt primò patronus siue laici, siue Ecclesiasticos interior collator, seu elector, quia his omnibus per vniõnem notabiliter præiudicatur, siquidẽ ius quod possidet, exinguitur. Debet ergo vocari, vt sic vocari opponat cõtra vniõnem, si quid habet cõstat ex supradicta clem. & ex Trid. ibi & sess. 24. c. 25. sic Doctores nuper relati. Neque Episcopo alicui hori citatione fecisse creditur: nisi aliunde probat, aliã in voluntate Episcopi suum esse supradictis præiudicare. Garc. 12. p. c. 2. n. 23. Hi ergo vocantur, vt consensum præterant: quapropter absque eorum consensu nequit fieri vniõ, vt multis telat probat Sanch. l. 7. in decal. c. 29. n. 167. & 178. Garcia 12. p. de benef. cap. 2. n. 205.

Solum in vniõne faciendã per Legatũ ad latere est cõtrouersitas patronus Ecclesiasticus vocari debeat, & cõsentire: Negat Sanch. n. 169. alios referens. Quia huic patronatũ Legatus derogare potest, & idem censet de patronatu laycãli ex sola consuetudine, præscriptione, aut priuilegio, quia natura pat. onatus Ecclesiastici immutatur, facit eum dilectus de iure patronat. c. dilectus de officio Legati. Sed cõtrarium verius censeo cum Garc. 12. p. de benef. c. 2. n. 221. quia nullibi est Legato potestas concessa derogandi huic patronatũ in vniõne beneficiorum. Nam esto data sit ad derogandum in prouisione, non inde inferretur in vniõne, quæ titulum extinguit, & ius absorbet daram esse. Quod si vocati renuant venire, vel prætere consentium; poterit prælatus ad vniõnem procedere, probata prius, & per sententiam declarata necessitate, vel vtilitate. Quia tunc patronus collator, vel elector irrationabiliter dissentiat, vel cum vocati non comparent, censetur tacite consentire.

23 Præter supradictos nullus alius vocandus videtur. Non rector beneficij, si vniõ non sit effectum habitura durante eius vita, sed post mortem. Quia non præiudicatur, c. cõsultationibus, de donationibus. & clem. si vna de rebus Eccles. nõ alienad. & ibi Glossa. & etaph. decis. 1078. Garc. 7. p. de benef. c. 2. n. 214. Sãch. l. 7. c. 29. n. 171. Barb. alleg. 6. n. 36. Neque item vocandus est defensor beneficij, si vniõ faciendã est tempore vacationis, Quia defensoris constitutio pro distimbratione, & diuisione beneficij, illiusque alienatione requiritur, nõ pro vniõne. Sãch. n. 71. Garc. 2. n. 215. Neque item debent vocari plebs: quia non præsumitur allegatura cõtra id quod sibi vtilis, & conuenientius sit, si tamen de facto vniõni se opponat, audienda est, & causã quã allegat examinandã, quia sua non leuiter interest bonum habere pastore. Garc. n. 219. Sãch. dicto c. 29. n. 163. Barb. alleg. 6. n. 37. & alij apud ipsos. Desunio faciendã est per Legatũ, seu ex commissione Põtificis, aliqui relati a Garc. n. 221. existimant vocandum esse Episcopum, quia sua interest: sed per vniõnem priuere iure quod habet beneficia conferendi: Sed contrarium merito probat ibi Garc. n. 222. alios referens; quia hoc præiudicium ex natura vniõnis nascitur, quam debet ipse ordinarius præstare.

24 Tercia conditio est, vt capituli cathedralis Ecclesie consentus accedat, c. pastoralis, de donationibus, clem. si vna de rebus Ecclesie non alienad. & tradunt omnes in vniõne faciendã per Episcopum. In vniõne tamen faciendã per Legatũ, seu ex commissione Põtificis, communiter Doctores censent non esse consensum capituli requirendum. Quia cum capitulo consortium nõ habet: sic pluribus fitur Garc. 12. de ben. c. 2. n. 150. & 151. at placet distinctio, quam adducit Sanch. lib. 7. in decalog. c. 29.

n. 166. ex Mariano Socino Seniore c. sent. vniõne, de excessibus, prælat. tit. 6. com. l. 4. n. 115. nempe consensum capituli requiri, si Legatus vniõat tanquam Ordinarius: quia tunc iura, & leges Ordinariis impostas videtur obligatus seruare: secus vero si vniõat tanquam delegatus Põtificis, & nomine ipsius.

25 Ab hac obligatione requiritur consensum capituli excusari potest Episcopus consuetudine immemoriali, aut quadragennaria cum titulo, quia videtur esse præscriptio: sic aliis relatis Garc. 12. p. de benef. c. 2. n. 152. qui addit his regis esse præscriptam consuetudinem generalem, quã derogatum est huic obligationi requirendi consensum capituli.

Secundo excusari Episcopus potest, capitulum requisitum nollet absque causã legitima præbere consensum, tunc enim posset Episcopus ad vniõnem procedere, tamen capituli consensus non accedat, quia non est priuandus Episcopus potestate vniõni, quam habet ob contradiccionem irrationabilem capituli. Credo tamen prius capitulum compellendum esse quoad fieri possit, vt consentiat. At si eius consensus, obtineri non possit, poterit ad vniõnem procedere, sic Azor. 2. p. lib. 6. c. 28. q. 12. Rebuff. reg. 21. Cancell. gloss. 11. n. 3. Mat. Socin. Senior. c. sicut vniõne art. 6. com. l. n. 92. Sãch. l. 7. in decal. c. 29. n. 164. vbi aduertit cõ Mariano Socino, existente iusta causã contradicendi, vniõ con. tradiccionem sufficientem esse ad impediendam vniõnem.

26 Sed ob dubium, an hic consensus capituli præcedere debeat vniõnem, an satis sit vt subsequatur? Communior sententia defendit fat esse subsequi, sicuti de consensu patroni, electoris, & similibus dictum est: sic Boerius decis. 345. n. 3. & 4. Rebuff. dicta reg. 21. Cancell. gl. 11. n. 20. Hoj. de incomparib. ben. 2. p. c. 3. n. 9. Sãch. l. 7. c. 29. n. 165. Azor. q. 12. in fine. Garc. 12. p. de ben. c. 2. n. 147. & alij apud ipsos. Et probari videtur ex textu in e. cũ nos, de his que sũt à prelato sine consensu capituli: ibi: certũ est cõcessione illã non tenere, quã reclamãre capitulo per prædecessorem tuũ constat factã fuisse, nisi eam rectã postmodũ habisset. Item ex textu in c. iura de iure patronat. vbi religiosi non possũt retinere Ecclesias sibi à laicis concessas, nisi diocesani consensu accedat.

Ceterum verius credo, consensum capituli tempore vniõnis adesse debere. Quia est ad valorem, & substantiam vniõnis requisitus. Neque obstat fat esse consensum patroni subsequi, Quia cum in eius fauorem admittatur, mirum non est, si sufficiat subsequi. Et idem est de consensu diocesani, de quo in cap. cura de iure patronat. Idem de consensu capituli in alienatione rerum Ecclesie, de qua in cap. cum nos. In his enim fat esse consensum subsequi, quod in eorum fauorem introductus sit. At capituli consensus non in gratiam capituli, de cuius præiudicio in vniõne non agitur, sed in gratiam Ecclesie, per passim, & retinere vniõnes sũt requisitus est; eaque de causã adesse debet tempore vniõnis: sic Barf. cons. 8. l. 2. n. 14.

27 Hinc oritur quædam differentia maxime notanda inter alienationem rerum Ecclesiasticarum, & beneficiorũ vniõnem, nempe in alienatione rerum Ecclesiasticarum nullitatem alienationis ob defectum consensus, aliarumque solemnitatũ posse ab ipsa Ecclesia, & non ab alio allegari; quia in eius fauorem est nullitas introducta. At nullitatem vniõnis ob defectum consensus capituli posse à quocunque allegari, Quia non in gratiam capituli, sed in gratiam Ecclesie, & pro illius rectã gubernatione introducta est: sic bene notauit Garc. 12. p. de benef. c. 2. n. 164.

28 Quarta conditio est requisita, vt exprimatũ verus valor beneficij vniõni, & eius cui est faciendã vniõ. Aliter enim constare non poterit vniõnem necessitatem, vel vtilitatem habere reg. Cancell. 21. de vniõnibus. Hoc tamen intelligi debet in vniõne, quæ postulatũ faciendã à Pontifice, vel eius Legato. Quia valorem beneficiorum ignorant, Secus de faciendã ab Ordinario, cui valor beneficij satis pers. ctus præsumitur: sic Rebuff. supradicta, reg. Cancell. 21. gloss. 1. & seqq. Sanch. l. 7. c. 29. numer. 178.

29 Quinta conditio ab aliquibus in vniõne beneficiorum expostulata, est tractatus in alienatione rerum Ecclesiasticarum requisitus. Quia est quedam rei Ecclesiasticæ alienatio, sic Abbas cons. 106. n. 3. & 4. l. 2. Sed merito à reliquis Doctoribus hæc conditio non admittitur: quod nullus sit textus eam præscribens. Nam in clem. 2. de rebus Eccles. non alienad. solius capituli consensus, non tractatus requisitus est. Vniõ autem beneficiorũ licet sit aliquo modo alienatio, non est tamen verè, & propriè, & consequenter conditiones alienationis subire non debet: ita tenent Boerius decis. 345. n. 2. Pavin. de officio. & potest. c. Sede vacante 2. p. q. 3. n. 22. Rebuff. reg. Cancell. 21. gloss. 11. n. 3. Sanch. l. 7. in decal. c. 29. n. 171. Garc. 12. p. de benef. c. 2. n. 146. Azor. 2. p. l. 6. c. 28. n. 9. q. 12. & alij apud ipsos.

§. III.

Qualiter beneficia spectato nouo iure Trid. vniõni possint.

- 1 Expenditur decretum, sess. 7. c. 4.
- 2 Qualiter vniõnes facte ante concilium examinandæ sunt iuxta decretum, sess. 7. c. 6.

3 Expen-

- 3 Expenditur decretum Trident. sess. 7. c. 7.
- 4 Qualiter potest Episcopus vicarius perpetuo designare, à qua designatione aliqui casus excluduntur.
- 5 Non potest Ordinarius in assignatione Vicarij procedere absque causa rationabili.
- 6 Vi Vicarium temporalem in perpetuum mutet, debet prius exigere Vicarium in titulum.
- 7 Debet vocare eos quorum interest.
- 8 Extra tempus visitationis hac designatio fieri potest.
- 9 Darique potest ab unione appellatio.
- 10 Beneficia unius diocesis non possunt cum beneficiis alterius diocesis, & uniri.
- 11 Uniones parochialium inter se, & simplicium beneficiorum cum curatis conceduntur à Trident. Ordinarius etiam tanquam Sedis Apostolica delegatus.
- 12 Hac unio faciendâ non est absque consensu capituli.
- 13 Qualiter Trident. decernat uniones faciendas seminario.
- 14 Qua beneficia seminario uniri possunt.
- 15 Qua conditiones sunt seruandæ in hac unione.
- 16 Proponitur difficultas non esse opus seminarium erectum actu esse, ut illi beneficia uniri possint.
- 17 Parochiales Ecclesia non debent monasterijs, præbendis, aliisque locis pijs uniri.
- 18 Proponuntur duæ limitationes, sed non admittuntur.
- 19 Pro distributionibus quotidianis simplicia beneficia uniri possunt.
- 20 Libera beneficia beneficiis subiectis patronatus uniri non possunt.
- 21 Simplicia beneficia uniri possunt religioni, seu conuentui existenti intra diocesim.

Hucusque explicata sunt ad unionem requisita iure communi spectata, videndum est an aliquid nouo iure Trident. immutatum sit. Vt ergo cum distinctione procedamus expendamus verba Trident. de unione tractantia, & inde colligamus, quid immutatum sit.

3 Primo Trident. sess. 7. c. 4. inquit, quicumque de cætero plura curata, aut alias incompatibilia beneficia, Ecclesiastica siue per vitam unionis ad vitam, siue commendæ perpetuæ recipere, aut retinere præsumpserit, &c. priuatus existat. Ex quibus verbis aliquibus placet beneficiorum aliis incompatibilium uniones ad vitam omnino prohiberi, sicuti iure antiquo diximus esse prohibitas. sic Gonz. gloss. 5. §. 7. n. 146. At verius est ibi nihil de prohibitione unionum, sed de incompatibilitate ipsorum beneficiorum vitiose fermonè esse, ut bene notauit Garc. 1. p. 2. de ben. c. 2. §. 5.

2 Eadem sess. 7. c. 6. sic concilium decernit. Uniones perpetuæ à quadraginta annis citra factæ examinati ab Ordinarijs tanquam Apostolicæ Sedis delegatis possunt, & quæ per subreptionem, vel obteptionem obtentæ fuerint irritæ declarantur. Illæ vero quæ à dicto tempore citra concessæ nondum in toto, vel in parte sortitæ sunt effectum, & quæ deinceps ad cuiusvis instantiam fieret, nisi eas legitimis, aut alijs rationalibus causis coram loci Ordinario vocatis quorum interest verificandis factas fuisse constiterit per subreptionem obtentæ præsumantur, ac proinde nisi aliter à Sede Apostolica declarati fuerint, vitibus omnino careant. In his verbis licet non concedatur Ordinarijs potestas examinandi uniones quadraginta annis ante publicationem concilij factas. At cum non regentur, poterunt Ordinarij eas examinare iuxta formam iuris communis, sic Barb. in sup. loco concilij refert factam congregationem declarasse. Item uniones post publicationem concilij concessæ citra 40 annis, & effectum sortitæ vigore huius decreti examinari non possunt, quia nulla de illis est ibi mentio facta, sed dispositio iuris communis remittitur. Vigore ergo huius decreti possunt Ordinarij tanquam Sedis Apostolicæ delegati teudere uniones post 40. annos factas, & quæ per subreptionem, vel obteptionem fuerint obtentæ irritas declarare; quæ tamen non fuerint sortitæ effectum vocatis iis quorum interest tanquæ per subreptionem obtentæ possunt præsumere, nisi ex legitimis, probatisque causis factas fuisse constiterit. Quod decretum excludit ne possessor beneficij vniti possit contra hoc examen, & declarationem præscriptione ferè quadragenaria se iuri, Secundo, excludit ne possit ad Metropolitani appellare, quia ab eo qui vi delegatus procedit ad solum delegatum datur appellatio. c. super q. 8. verbo de officio delegati: ita vt ne Legatus à latere se potest in illa causa intromittere. c. studij de officio Legati. sic Sanch. l. 7. in dec. c. 29. n. 179.

3 Deinde eadem sess. 7. c. 7. de reformat. inquit concilium beneficia curata, quæ cathedralibus, collegiatis, seu alijs Ecclesijs, vel monasterijs, beneficijs, seu collegijs, aut pijs locis quibuscunque perpetuo vnita, & annexa reperiantur ab Ordinarijs locorum annis singulis visitentur, qui sollicitè prouidere procurent, vt per idoneos Vicarios etiam perpetuos, nisi ipsi Ordinarijs pro honore Ecclesiarum regimine aliter expedire videbitur, ab eis cum certæ parti, fructuum aut maiori, vel minori arbitrio ipsorum Ordinarij portioe etiam super certâ re assignanda ibidem deputandos, animarum cura laudabiliter exerceatur appellationibus, priuilegijs, exemptionibus etiam cum iudicium deputatione, & illorum inhibitionibus quibuscunque in præmissis minime suffraganeibus.

Hoc decretum nihil de unione statuit, sed illa supposita tria decernit. Primo vt ab Ordinarijs curata beneficia vnita visitentur. Secundo, vt in eis Vicarij temporales, vel perpetui apponantur designata congrua portioe. Tertio, remouentur quælibet priuilegia, exemptiones, & remouentur quælibet appellatione late agendum est Deo dante tract. de iurisdic. Ecclesiast. & seculari.

4 De Vicariorum designatione breuiter dicimus penes Ordinarium esse in supradictis beneficijs iuratis Vicarium etiam perpetuum designare, non obstante quolibet priuilegio, & exemptione.

Excipiuntur tamen aliqui casus, quos bene recenset Flores de Mena in suis varijs quæstionibus, q. 17. per totum, & ex illo Sanch. l. 7. in dec. c. 29. n. 197. Garcia 11. p. de benef. c. 1. n. 3. Barboza alleg. 72. à n. 189. Primus est in beneficijs vnitis monachorum, aut mendicantiũ. Nā in his non potest Ordinarius Vicarium perpetuum apponere sed appointum, & nominatum à prelato monasterij, seu conuentus, cui est beneficium vnitum potest examinare, & si idoneus reperiatur fuerit approbare: sic habetur in consuet. Pij 7. quæ incipit. Ad exequendum edita Kal. Nouemb. 1567. & est in Bullario 46. Hic Vicarius cum secularium regularis ex ipso conuentu, cui est beneficium vnitum esse potest. imo ex consuetudine Pij 7. regularis debet esse, si ab ipso monasterio, seu conuentu nominatus: tradit Barboza alleg. 72. n. 190. Garcia 11. p. de benef. c. 2. n. 13. Secundo excipiuntur à Flores de Mena n. 41. & Sanch. dicto n. 91. beneficia vnita eo pacto, & concordia Pontificæ confirmata, vt per Vicarium ad nutum amoblem detentantur. Quæ Trident. non derogat his pactis, & concordijs, debebat enim illorum expressam mentionem facere. Tertio excipiuntur beneficia, quæ ex consuetudine immemoriali per Vicarios ad nutum amobiles reguntur consentientibus Ordinarijs, quia nulli consuetudini derogat concilium, & præscriptum immemoriali, quæ ad sui derogationem expressam requirit mentionem: sic Flores de Mena dicta q. 10. n. 4. Sanch. dicto n. 191. Tameñ contrarium defendat Garc. dicto n. 13. p. 2. n. 7. referens à sacra congregatione decisum. Quarto excipiuntur idem auctores beneficia vnita ex priuilegio in remunerationem concessio cum clausula apponendi Vicarium ad nutum amobilem quia in derogatione priuilegiorum non eliditur priuilegium in remunerationem concessum. Quinto excipiuntur beneficia vnita post Trident. decretum cum priuilegio Apostolico apponendi Vicarium ad nutum amobilem, debet tamen in priuilegio contineri saltem in genere derogatio Trident. vt latius diximus, tract. de legib. disp. de priuileg.

5 Aduertendum tamen est primo in hac Vicarij perpetui assignatione non posse Ordinarium pro libito, & sine causa hylum, statum, & fundationem alterare, sed ex causa, quæ iura prudentis arbitrium in utilitatem beneficij vniti cedat. Quia arbitrio Episcopi ratione regulato relicto, est, vt constat ex illis verbis sollicitè prouidere procurent, & ex illis nisi pro honore Ecclesiarum regimine aliter expedire videbitur, & tradunt Flores q. 10. n. 47. Sanch. n. 191. Garcia 11. p. c. 2. n. 3.

6 Secundo, aduerte, non posse Episcopum Vicarium temporalem in perpetuum mutare, nisi prius Vicarium perpetuum erigat, & beneficium constituat, sic alijs relatis tenet, & decisum refert Garcia 11. p. de benef. cap. 2. n. 85.

7 Tertio, aduerte non posse Episcopum ad hanc mutationem faciendam procedere, nisi vocatis iis quorum interest. Garc. 10. Flores, d. q. 10. n. 80.

8 Quarto nota Garc. n. 12. Barb. n. 190. hanc assignationem Vicarij in beneficijs vnitis, monasterijs, & locis regularibus, & exemptis fieri non posse nisi in visitatione, quia extra visitationem non videtur à concilio concessa iurisdicchio in hæc loca exempta. Sed non credo, quia concilium duo concedit Episcopis, scilicet visitare hæc beneficia, & in eis Vicarios perpetuos, seu temporales apponere, neque restrinxit appositionem Vicarij ad tempus visitationis: alia extra hoc tempus neque in beneficijs vnitis Ecclesiæ Cathedralis aliisque pijs locis non exemptis Vicarios apponere potest; siquidem æquum non est omnibus concilium loquitur.

9 Quinto nota appellari posse ab erectione Vicarie in titulum, & designatione Vicarij perpetui, si ij quorum interest videant expedire: vt bene probat Nauarr. cons. 12. de statu Monach. alijs 9. de præbendis, in fine. Sed hanc appellationem credo solum habere effectum deuolutiuum non suspensiuum eo quod in dicto c. 7. Trid. remouetur appellatio. Et licet Garc. dicto c. 1. n. 11. dicat id esse intelligendũ, quando fit appellatio ab erectione Vicariæ & designatione Vicarij tempore visitationis: si tamen extra ad tempus designatio fiat. At verius videtur quocunque tempore Vicaria erigatur, & Vicarius designetur appellari potest esse remota, sicuti sunt remota priuilegia, exemptiones, quæ contrariæ, vt constat ex illa generali clausula omnia antecessoria comprehendente, Appellationibus, priuilegijs etiam cum iudicium deputatione, & illorum inhibitionibus quibuscunque in præmissis minime suffraganeibus.

10 Præterea decernit Trid. sess. 14. c. 7. de reformat. Beneficia vnita diocesis, etiam parochialis. Ecclesiæ Vicarie perpetuæ, aut simplicia beneficia, seu præbendæ, aut præbendiales portio

DE
CAST
PALM
IIII

portiones fuerint, etiam ratione augendi cultum diuinum, aut numerum beneficiorum, aut alia quocumque de causa alterius diocesis beneficium, aut monasterio, seu collegio, aut loco etiam pio perpetuo non vniuunt. Ex quibus manifeste constat ius commune correctum esse. Nam illo spectato potest Episcopus beneficia suae diocesis cum beneficiis alterius diocesis sine accedente Episcopi consensu, vt bene tradunt Marian, Socin. Senior. c. sicut vnire de exc. sbb. prelat. art. 4. q. 13. n. 80. c. v. ar. 6. c. v. n. 11. c. 13. n. 102. 103. c. 104. Cacial. tract. de vnion. c. 4. q. 13. c. v. ar. 6. n. 8. At attentio hoc Trident. decreto nequaquam id fieri potest: sic Filicus de visit. l. 2. c. 26. n. 24. Azor. 2. p. l. 6. c. 28. q. 17. Garc. 12. p. c. 2. n. 86. Sanch. 7. in decl. l. 2. c. 6. n. 180. Barb. alleg. 66. n. 9.

11. Deinde decernit Trident. sess. 24. c. 5. vt Ecclesiarum status conferuetur possint Episcopi etiam tanquam Sedis Apostolicae delegati iuxta formam iuris, sine tamen prauidio obtrumentum facere vniones perpetuas quarumcumque Ecclesiarum parochialium, & baptismalium, & aliorum beneficiorum curatorum, vel non curatorum cum curatis propter eorum paupertatem, & in caeteris casibus a iure expressis, etiam si dictae Ecclesiae vel beneficia essent generaliter, vel specialiter reseruata, aut qualitercumque affecta. Quae vniones etiam non possunt reuocari, nec quouo modo infringi vigore cuiuscumque prouisionis etiam ex causa resignationis, aut derogationis, aut suspensionis. In quo decreto augeat Pontifex potestatem aliam Ordinarij concessam vniendi beneficia suae diocesis, vt cum exercere possint tanquam Apostolicae Sedis delegati.

12. Solum est dubium: an ex vi huius decreti possit Episcopus vnire beneficia quaelibet cum curatis absque capituli consensu? Et ratio difficultatis est: quia Legatus a sacre non tenetur hunc consensum expostulare, vt dictum est §. praecedenti. At Episcopus in hoc casu procedit tanquam Apostolicae Sedis delegatus. Ergo non tenetur consensum capituli in vnione facienda expectare: & ita tenet Nau. c. 10. de officio delegati in noua edit. Prax. Episc. 2. p. verbo vni. §. 9. Nihilominus tenendum est consensum capituli requiri: sic docet, de iuramento referri in acta congregatione Garc. 12. p. de benef. c. 2. n. 158. Sanch. 7. in decl. l. 2. c. 29. n. 182. Aug. Barb. alleg. 66. n. 29. Ratio praecipua est: quia Trident. norantur expressis vniones beneficiorum faciendas esse iuxta formam iuris, vt ex illis verbis colligetur: consensum capituli esse requirendum; siquidem in vnionibus ab Episcopo faciendis hic consensum expostulatur a iure, in clem. si vna de reb. Eccles. non alien.

13. Item Trident. sess. 23. c. 18. de reform. in fauorem seminarij decernit, vt possit Episcopus ei vnire & applicare, & incorporare aliquot beneficia simplicia cuiuscumque qualitatis, & dignitatis fuerint, & etiam praetimonialia, vel praetimonialis portiones nuncupatas etiam ante vacationem sine cultus diuini, & illa obtrumentum prauidio; et si beneficia sint reseruata, vel affecta, nec per resignationes ipsorum beneficiorum vniones, & applicationes suspendi, nec vilo modo impediti possint.

14. Circa quam vnionem aduerto. Episcopus non posse beneficia simplicia omnia suae diocesis seminarij vnire, sed aliquot, vt constat ex illis verbis. Nec non aliquot simplicia beneficia: & notauit Aloys. Riccius praxi fori Eccles. dec. 492. in 1. edit. c. v. ref. 383. n. 4. in 2. edit. Barb. alleg. 77. n. 29. c. v. in declar. d. h. loci concilij n. 27. Haec beneficia quae vnienda sunt non debent relictam expostulare, ne omnibus cultus minuat, & fructus qui ex vnione seminario facta accedere poterat, alia ex parte detrahatur: refer. Barb. in suprad. loc. c. v. n. 29. It. nec possunt ea beneficia vniri, quae ad inferiorum collationem pertinent, neque quae sint iuris patronatus etiam Ecclesiastici, neque quae sint monasterijs vnita vel annexa; quia prauidicaretur iuri horum quae sit: cuius iuris non derogat concilium in suprad. loco, sic Barb. supra. Neque item potest vnire beneficia commendata: quia haec non vacant, Barb. ibi. Neque beneficia reseruata, vel affecta post eorum vacationem sed ante tradit Barb. c. potest. Episcopi. alleg. 77. n. 30. de iuramento: refer. Garc. 12. p. de benef. c. 2. n. 102. Et ratio est: nam ante vacationem non est certum an vacatura sine mense Ordinatio, vel reseruatio, ac proinde fraus, quae interuenire potest vniendo beneficia reseruata, & non reseruata consanguineis conferendo cessat. Quocirca ea beneficia quae ita prouisioni Apostolicae subdantur, vt quocumque tempore vacent, semper sint reseruata, vt sunt beneficia familiarium, Cardinalium, collectorum, subcollectorum, aliorumque Officialium Pontificis nunquam vniri possunt: Barb. & Garc. locis allegatis. Patitur tamen haec doctrina limitationem, nisi Episcopus prius vnisset beneficia simplicia vacantia in suo mense, & ad suam collationem praedictam quia hac vnione tollit praesumptionem fraudis, quae interuenit in vnione beneficiorum reseruatorum: sic tenet, & de iuramento ref. in Zerola. 2. p. verbo seminarium §. 5. Garc. 12. p. de benef. c. 2. n. 104. §. seq. Barb. dicto loco c. v. n. 29. vers. beneficia simplicia.

15. Vt autem haec vnio habeat effectum debet fieri ex consilio quatuor deputatorum, duorum de capitulo, & duorum de clero; quia horum consilium requirit Trident. tam pro detractione reddituum, quam beneficiorum vnione, ita vt vnio aliter facta nulla sit. Quia sub hac forma praescribitur facienda: sic Barb. alleg. 77. n. 23. Garc. 12. p. de benef. c. 2. n. 190. de iuramento: referri ad facta congregatione. Hoc consilium succedit in his vnionibus consensu capituli, ac proinde adhibito horum deputatorum consilio

capituli consensus requisitus non est. Glossa 1. p. de benef. cap. 2. n. 190. Barb. declar. conc. n. 29. Verum eorum consilio expostulato non tenetur eis acquiescere, quia in suprad. Trident. decreto non imponitur haec obligatio, Garc. n. 191. Gonz. reg. 8. Cancell. gloss. 46. n. 74. c. v. per totam glossam. Barb. alleg. 77. n. 82. c. v. in remiss. conc. n. 8.

Deinde debet fieri vnio beneficiorum, postquam ex fructibus mensae Episcopi, & capituli, aliorumque diocesis beneficiorum pars aliqua competens detracta fuerit. Nam concilium prius hanc extraxionem, quam beneficiorum vnionem praescribit, vt constat ex contextu suprad. decreti: & notauit Gonz. gloss. §. 7. n. 75. Barb. alleg. 77. n. 2.

Item praecedere debet vnionem beneficiorum seminarij erectio; aliam nulla erit vnio. Quomodo enim vniri potest realiter beneficium seminarium quod in iuris natura non est? sic tenent, de iuramento referunt Garc. 12. p. de benef. c. 2. n. 193. Aug. Barb. alleg. 77. n. 23. c. 25. Aloysius Riccius praxi fori Eccles. in 2. edit. resol. 380. n. 1. Gonz. reg. 8. Cancell. gloss. §. 7. n. 68. Seminarium erectum esse censetur, cum in aliqua domo sine empta sine conducta scholares aliqui adiunt, & magistri ad eos docendos designati sunt, Garc. & Barb. supra.

16. Sed aduersus hanc conditionem fortiter Gonz. à num. 75. insurgit; existimat namque cessante fraudis suspitione posse beneficia vniri seminario nondum actu erecto, sed quod paratur erigi. Mouetur; quia Trident. statuit ad collegij fabricam instituendam, & ad mercedem praepceptoribus, & ministris solvendam, & ad alendam iuuentutem, vt aliqua portio ex fructibus mensae Episcopalis, & capituli, & quarumcumque dignitatum, officiorum, personarum, praebendarum detrahatur, nec non & aliqua simplicia beneficia vniantur. Ergo vnio beneficiorum, sicut & fructuum detractio non debet seminarij erectionem subsequi. Nam rectus ordo postulat, vt priusquam scholares admittantur, & magistri designentur, dispositum sit, vnde sustentari possint. Neque obstat quod collegium, seu seminarium actu non sit, si tamen est in prociuctu vt fiat; quo minus beneficia ei vniri possint: quia ob illam preparationem, & futuram de proximo erectionem reparatur erectum, & constitutum: ea namque de causa pecunia destinata ad emptionem rei immobilis inter immobilia censetur, leg. 8. §. quid ergo ff. de contrariio iudicio tutelae: quia ratione destinationis naturam rei destinatae sortitur. Deinde praxi receptissima statutum est, legata relicta pro seminaris erigendis, & instituendis valida esse. text. in leg. seruos. 35. ff. de liberali causa leg. seruos. 17. ff. de alim. m. legatis. Ergo beneficiorum vnio valida erit pro seminario erigendo, & instituendo; quia ex designatione, & preparatione ad effectum vnionis, sicut & legati erectum, & institutum censetur. Et confirmo, si seminarium pro aliquo tempore desinat esse statim erigendum; non proinde perit vnio beneficiorum ei perfectae vnionum, vt tenet Garcia 12. p. de benef. c. 2. n. 199. Sed in hoc casu dandum est subiectum, in quo vnio permaneat, quod non potest esse aliud quam seminarium de nouo breui tempore erigendum. Ergo hoc idem subiectum esse potest ad primo recipiendam vnionem.

Fateor hanc rationem efficacem esse, illaque motus adhaerent sententiae Gonz. quam etiam de nouo defendit Gratian. disceptat. forens. c. 248. n. 71. c. v. c. 385. n. 5. nisi sacra congregatio, & grauissimus Rotae consistorio contrarium declarasset.

17. Rursus Trident. sess. 24. c. 23. de reform. statuit ne Ecclesiae parochiales monasterijs quibuscumque aut Abbatibus, seu dignitatibus, sine praebendis Ecclesiae Cathedralis, vel Collegiatae, sine aliis beneficiis simplicibus, seu hospitalibus, militiisve non vniantur. Ex quo textu manifeste constat restrictam esse potestatem iure communi ordinarijs concessam: ius namque commune (vt vidimus) concedebat Episcopis potestatem vniendi quaelibet beneficia suae diocesis alijs beneficiis, monasterijs, & pijs locis; ex hoc tamen decreto non valet ordinarij vnire beneficia curata beneficijs simplicibus, neque monasterijs, neque alijs locis: sic Azor. 2. p. in lib. 5. c. 28. n. 17. Sanch. lib. 7. in decl. l. 2. c. 29. n. 184. Garc. 12. p. de benef. c. 2. n. 87. Barb. alleg. 66. n. 10.

18. Haec decisionem limitant Gonzal. Gloss. 6. n. 96. Barbosa dicta alleg. 66. num. 13. vt procedat in parochialibus habentee certos terminos, & limites; sicut in parochialibus, quae solum ex familia, populoque distinguitur, promiscueque a pluribus sacramenta recipi. Quia haec non videtur esse parochialis proprietas; ac proinde in decreto prohibente parochialium vnionem comprehendendi non debet: & ita dicti Doctores testantur à sacra congregatione decisis in hac verba. Parochiae quae certos fines non habent, sed certum tantum populam, & per certas familias distinguuntur, vique adeo vt sacramenta promiscue non admittuntur hoc concilij decreto vtique non comprehenduntur: sed haec limitatio nullatenus admittenda est: nam licet illa Ecclesia propter parochialitatem non esset tamen proprietas beneficium parochiale, cuius vnionem concilium interdicit. Neque relata decisio sacrae congregationis contraria est. Nam vt recte aduertit Garc. 12. p. de benef. c. 2. n. 89. illa decisio refertur ad decretum illud concenium in finalibus verbis dicti c. 13. quo cauebatur debere Episcopum in illis parochialibus Ecclesijs, quae certos non habent fines, neque eorum rectores proprium populam quem regant, sed promiscue petentibus sacramenta admittant, distincto populo in certos, promiscue

Et praeque

Fern. de Castro Sum. Mor. Pars II.

priasque parochias vniique suum perpetuum, peculiaremque parochum assignare, qui eas cognoscere valeat & a quo solo sacramenta suscipiant, aut vtiliori modo proxi loci qualitas exegerit provideant. Sub hoc ergo decreto decidit sacra congregatio non comprehendit Ecclesiam parochialem, quae est certis finibus non habeat; habet tamen certum populum; & per certas familias distinguitur, ita vt sacramenta promissu non admittentur. De decreto autem vnionis nihil dicit.

Secundo limitat Barb. 3. p. de potest. Episc. alleg. 66. n. 13. vt non procedat in vnione, quae fieri potest pro fundatione, augmento, vel conseruatione collegiorum, & aliorum pium locorum ad fidei Catholicae defensionem, & propagationem bonarumque artium cultum, & adducit Gonz. Gloss. §. 7. n. 46. Sed neque haec limitatio admittenda est, quia decretum Trid. aboluere prohibet vniones Ecclesiarum parochialium abique supradicta limitatione. Ergo abique fundamento apponitur haec limitatio. Deinde quia seminarium non permittit concilium vniones fieri de beneficiis curatis, sed solum de aliquibus simplicibus, cum tamen seminarium instituitur ad fidei Catholicae defensionem & propagationem, bonarumque artium cultum. Ergo ille finis non praestat facultatem parochiales vnendi. Neque Gonz. de hoc casu loquitur, sed de regula 12. Cancell. in cuius referentia tenet supradictas vniones factas pro fundatione, augmento, vel conseruatione collegiorum, &c. non comprehendit.

19 Deinde sess. 24. c. 15. de reform. statuit in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis insignibus vbi frequentes adeoque tenues sunt praebendae simul cum distributionibus quotidianis, vt sustinendo decenti canonicorum gradui pro loci, & personarum qualitate non sufficiant, licere Episcopis cum consensu capituli, vel aliquot simplicia beneficia, non tamen regularia iis vnire, vel si hac ratione prouideri non possit aliquibus ex iis suppressis cum patronorum consensu, si de iure patronatus laicorum sint, &c. Ex quibus verbis constat aliqua ex parte potestatem Ordinariorum in hac vnione esse temperatam, & aliqua ex parte auctam. Temperata est; quia sola beneficia simplicia vnenda conceditur, sub quibus non comprehenduntur dignitates, prout tenent, decisumque referunt, Garcia 12. p. de benef. c. 2. n. 89. Riccius resol. 383. n. 5. limit. 4. in secunda editione cum tamen iure communi omnia vniri poterant. Aucta tamen est ordinaria potestas, quia beneficia patronatus Ecclesiastici vniri abique patronorum consensu possunt. Nam cum Trid. solum patroni laici consensum requisierit, satis indicauit Ecclesiastici patroni consensum necessarium non esse; & ita tenet Sanch. lib. 7. in decal. c. 29. n. 185. Qui n. 186. optime aduertit hanc potestatem Ordinariis concessam vnendi beneficia simplicia patronis Ecclesiasticis inrequisitis, esse potestatem delegatam & non ordinariam. Quia ex ordinaria potestate patronorum Ecclesiasticorum consensum expostulandum est.

20 Denique Trid. sess. 25. c. 9. de reform. prohibet vnionem cuiuscunque beneficii liberi cum beneficiis iuris patronatus, & quae facta fuerint examinentur: in quo decreto ius commune temperauit; quia iure communi talis restrictio non habebatur: & notauit Garcia 12. p. de benef. c. 2. n. 91. cum Franc. Leone. in thesauro fori Ecclesiast. c. 31. n. 14.

21 Ex his inferitur non esse a Trident. sublatam potestatem vnendi beneficia simplicia monasterio, alterius loco religioso, iuxta clem. 2. de rebus Eccles. non alienand. c. 1. cap. consulta. tionibus, de donationib. Si illud monasterium, vel locus religiosus, cui beneficium vnendum est, sit intra diocesim, cuius est beneficium. Quia Trident. solum prohibet vnionem quoruncunque beneficiorum extra diocesim, & intra diocesim curatorum beneficiorum cum non curatis. Ergo beneficia simplicia monasterio extra diocesim existentia vniri possunt: & ita notauit Sanch. d. lib. 7. in decal. c. 29. n. 187. Ex qua doctrina ipse colligit, n. 188. & bene posse Episcopum statuere, vt id beneficium a reuocatum monasterio regatur per religiosos ad naturam amobiles: quia ratione vnionis iam beneficium illud naturam mutauit, & regulare factum est.

S. IV

Quando vnio censetur effectum sortita, & qualiter probetur, & reuocari possit.

- 1. Quae sint examinanda.
- 2. Explicatur quando vnio effectum sortitur.
- 3. Quomodo vnio probanda sit.
- 4. Qualiter reuocetur, & quae ad eius reuocationem requirantur.

TRia in hoc puncto veniunt examinanda. Primum quando vnio reuocetur sortiri effectum; vt sic non detur locus reuocationi, de qua in reg. 12. Cancell. & in Trid. sess. 7. c. 6. de ref. Secundum, qualiter probandum sit, esse factam. Tertium qualiter facta reuocari possit.

1. Circa primum aduerto dupliciter beneficium vniri posse alteri beneficio, vel loco pio, primo, antequam vacet. Si beneficium

vnatur antequam vacet; clarum est, vnionem non posse effectum sortiri antequam vacationem. Quia possessum ab altero non potest pio loco effectum sortiri; quapropter vnies beneficium vnente illius possessore non praetendit vt ex tunc vnio habeat effectum, sed vt illum cum habeat vacatur: Gloss. in clem. si vnus de rebus Eccles. benef. non alien. verbo vacatur. Mandol. reg. 12. Cancell. l. 1. §. 5. n. 2. Garcia 12. p. de benef. c. 2. n. 97. Postea vero vacatione beneficii vnio antea facta effectum sortitur si illius possessionem accipias. Et idem est, si beneficii vacantis vnio fiat; debes enim illius vnionis accipere possessionem, vt censetur vnio effectum sortita: primus enim & praecipuus vnionis effectus est possessio: sic plurius beneficiis firmat. Garcia 12. p. de benef. c. 2. n. 81. Et seqq. Non tamen est opus, vt fructus illius beneficii vniri percipias, quia fructuum perceptio est secundaria effectus vnionis, & nascitur ex vnione perfecta, illiusque possessione: sic alius relatis, Garc. sup. n. 299. An autem possessio debeat esse pacifica, vel iusticia litigiosa. Garc. n. 292. existimat litigiosam sufficere. Ex probari potest, quia esto possessio litigiosa sit, ex vnionis capta est. Ergo est illius effectus. Ergo vnio cuius est accepta possessio effectum sortita est. At verius credo possessionem pacificam requiri; quia possessio litigiosa vera possessio non est, neque ius concedit fructus percipiendi. Cum ergo ius requiratur vniones teuoari possint, vt effectum fuerint sortitae, de effecta vero, ac fructifero intelligendum videtur.

3. Circa secundum de vnionis probatione regula est ab omnibus recepta vnionem non prauium; sed probandam esse ab eo, qui eam factam asserit. Quia est quid factum, & odiosum Mandol. reg. 12. Cancell. §. 7. lib. 5. Menoch. lib. 6. p. 1. sumpt. 8. c. 1. Garcia 12. p. de benef. c. 2. n. 225. August. Barbola alleg. 66. n. 53. Hi ergo Doctores testantur probandam esse vnionem per instrumentum, seu litteras ipsius vnionis. Nam cum vnio fieri non possit solo verbo, sed scriptura, legitima illius probatio est quae ex scriptura ipsius vnionis desumitur. Si autem haec non comparcat, affirmare probari posse testibus vnionem, si qui sint qui scripturam viderint. Deinde si deponant testes de tempore immemorabili, vel quadragenario cum titulo: nam haec praescriptio praestat iuri communi derogantem. Item censetur probari posse per instrumenta antiqua ad minus duo, quibus asseratur vnio; quia haec antiqua instrumenta loco testium deponunt de immemorabili succedunt, & eae de causa debent esse instrumenta diuersarum personarum, & ita antiqua, vt centesimum annum attingant. Confessione auctem partis aduersae affirmat vnionem non probari, sicut nec ritulum beneficii, nec ius patronatus illius, nisi alia coniecturis adiuuetur, prodest tamen vt ei imponatur perpetuum silentium ne vnionem impugnet.

4. Tandem de reuocatione dicendum breuiter est regulariter eos omnes, qui potestatem habent Ecclesiam coniungendi habere potestatem conuictas dissolueri. Res enim per quaslibet causas nascitur per eas dissoluitur. Vnde Episcopus Legatus a latere, & capitulum Sede vacante dissoluit potestatem vnionis, quas ipsi praestare possunt, tamen de facto fuerint factae a Romano Pontifice, Quia Pontifex vnio beneficia, Ordinariorum potestati derogare non intendit; sic Rebuff. praes. benef. tit. de vnionis reuoc. n. 16. Azor. alius relatis, 2. p. lib. 6. c. 29. §. 5. Garcia 12. p. de benef. c. 2. n. 303. Qui vero non iure ordinatio, sed consuetudine, privilegio, vel praescriptione vnire beneficia possunt, ac nequeunt dissolueri. Quia est quid diuersum & consuetudo, privilegium, & praescriptio non extenditur ad contraria, sic Azor. d. c. 19. §. 5. Rebuff. n. 20.

Ad reuocandam vnionem causa necessitatis, vel utilitatis Ecclesiae probanda est, sicut ad illam faciendam; alias nulla erit reuocatio. Non tamen existimo ita clare probandam esse Ecclesiae necessitatem, vel utilitatem ad reuocationem, sicut ad vnionem; quia vnio beneficiorum est odiosa, & iuri communi aduersa, quod praetendit vt singula beneficia singulis conferatur. Quare si causa ob quam facta vnio est cesset reuocari vnio potest, vt bene expendit, Azor. 2. p. lib. 6. c. 29. §. 4.

Deinde requirendus est capituli consensus, sicut requiritur ad vnionem faciendam, vt probat textus in clem. si de Rebus Eccles. non alien. Rebuff. d. c. 10. tit. de vnionis reuoc. a. n. 24. Azor. c. 29. §. 5. Garcia 12. p. c. 2. n. 307.

Item vocandi sunt ad reuocationem ij omnes quorum interest eam vnionem non reuocari. Quapropter inquit Azor. §. 6. vocandum esse praetoriam vnionem, si beneficium ad duas diocesces spectet, c. de S. de vacante, c. sicut vnire. De excessibus p. 11. Deinde patronus cum suo interest; vt prope ad quem ius patronatus redit. Similiter is qui Ecclesiam conuictam possidet, & eius Vicarius qui in ea commoratur; quia vtriusque causa agitur: consentit Rebuff. d. c. 10. tit. de vnionis reuoc. n. 29. Garc. n. 308. Deinde si Ecclesia possessore vacat constituendus est defensor, quia vnionis reuocatione beneficium quod erat Ecclesiae ab eo dissoluitur, & separatur; ac prouide est vera alienatio. Debet ergo defensor constitui; & ita tradit Garcia d. c. 10. n. 308. cum Glossa clem. si de rebus Eccles. non alien. verbo vacatur vnio verbo defensor. Et haec de beneficiis.